

Upravištvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5 — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelak: Ljubljana, Selenburgova ul. 3 — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta št. 13 — Telefon št. 2155.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2 — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. čak. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praha čisto 78.180, Wien št. 105.241

JUPTRO

Naročnina znaša mesečno 2.— Din, za tuzemstvo 40.— Din.
Uredništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor, Aleksandrova cesta 13. Telefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje, Kocenova ul. 2. Telefon št. 190.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Preprečeni novi zločini Perčeveve tolpe

V nedeljo ponoči so zločinci položili na raznih krajih Beograda štiri peklenke stroje — Eden je brez večje nesreče eksplodiral, tri so pravočasno odkrili

Beograd, 30. maja. M. Velezidajalska družba Pavelića in Perčeca je po dolgem času zopet stopila v akcijo, da z novimi zločini opraviči denarne podpore, ki jih prejema zato, da podpre akcijo naših neprijateljev proti naši državi. V teku preteklih noči so agenti te družbe nastavili na raznih krajih v Beogradu štiri peklenke stroje enakoga izvora, kakor so bili prejšnji peklenki stroji, ki so jih pošiljali iz Madžarske. Zločinci so hoteli izzvati veliko nesrečo in so nastavili peklenke stroje na kraji, kjer vlada običajno najhujšavejši promet. K sreči pa jim njihova peklenka nakana tudi tokrat ni uspela in razen par razbitih šip se ni zgodilo nič hujšega, ker so peklenke stroje pravočasno odkrili in preprečili njihovo eksplozijo. O tem je izdala agencija »Avala« naslednje službeno poročilo:

V noči z 29. na 30. t. m. sta blizu križišča ulice Miloša Velikega in Nemanjine neki orožnik in dežurni sluga ustavila neko osebo, ki je nesla kartonasto škatlo, in jo odvedla k organom uprave mesta Beograda, ki so ugotovili, da se v škatli nahaja peklenki stroj, montiran na uro. Aretirana oseba je trdila, da je zavoj našla na ulici Miloša Pocerca, in ker se ji je zdel sumljiv, ga je vzela s seboj, da ga izloči oblastem.

Okoli 23.30 je eksplodiral drugi peklenki stroj blizu tiskarne Djura Jakšića na Bataldžamiji, v istem času pa so odkrili še tretji peklenki stroj na nedograjeni stavbi Ura da za zavarovanje delavcev. Ta peklenki stroj so z intervencijo gasilske čete zažgali brez škode.

Tretji peklenki stroj so našli na zgradbi druge moške gimnazije; tudi tega so o pravem času demontirali.

Demontirane peklenke stroje so predali strokovnjaku, da ugotovi, od kod izvirajo. In vse druge podrobnosti, potrebne za nadaljno preiskavo.

Eksplozija na Bataldžamiji ni napravila nikake druge škode kakor to, da je popokalo nekaj šip na sosednjih zgradbah.

Preiskava je v teku. Policijska oblast že ima informacije, na podlagi katerih se sme v zanesljivost sklepati, da so tudi ti peklenki stroji prišli iz inozemstva iz krogov, ki so že prej na tak način skušali voditi borbo zoper našo državo.

O najdbi peklenkih strojev se doznajajo še naslednje

podrobnosti:
Pred poslojnim ministrstva za šume in rube v ulici Miloša Velikega je službovali orožnik okrog polnoči opazil sumljivega moža, ki je hotel odložiti zavoj, v katerem je bil, kakor se je pozneje izkazalo, peklenki stroj. Orožnik je postal na moža, ki se je vedel precej sumljivo, pozoren ter se mu je približal. Ko ga je neznanec opazil, je vzel škatlo pod pazduho in se hotel naglih korakov oddaljiti po ulici Miloša Velikega. Videč, da ga orožnik zasleduje, je neznanec začel bežati. Orožnik se je pognal za njim, naperil puško in ga pozval, naj obstoji, sicer bo streljal. Neznanec se je nato res ustavil in se obrnil ter je, videč, na se naperjeno puško, poizkušal odvračati paket, ki je še vedno stiskal pod pazduho. »Ne vrzi!« mu je v tem zaskalorožnik, »marveč polagoma položi na zemljo in roke kvišku, sicer streljam!« Neznanec se ni več obotavljal ter se je pokoril zahtevi. Orožnik je nato s piščalko alarmiral svoje tovariše, ki so kmalu prihitali na pomoč, neznanca zvezali in ga odpeljali na policijo. Ko so ugotovili, da je v škatli peklenki stroj, so o tem takoj obvestili upravo mesta (policijsko direkcijo) in komando mesta.

Na policiji so neznanca zaslišali. Sprva ni hotel povedati kako se piše, ne odkod je, ter je zatrijeval, da se ničesar ne spomnja. Naposled pa je vendarle izpovedal, da se piše Jelstje Ljubimković. Po poklicu je mizar, doma iz Kupinovega v Srebru.

Na policiji so peklenki stroj najprej položili z vodo, da bi na ta način uničili eksplozive. Od vode se je papirnata škatlica razmočila in razpadla, tako da je bil urejen pokazal peklenki stroj, ki je bil urejen na baterijo žepne svetiljke in na uro. Eksplodirati bi moral kmalu potem, ko so ga uničili.

Kako so našli ostale bombe
Policija je takoj sumila, da so najbrže ne bo edini peklenki stroj, ki so jih Perčevevi agenti poskušali nastaviti v Beogradu, ter je odredila, da so vse glavne ulice in vsa važna poslopja natanko preiskali. Eden izmed žandarjev se je napolit tudi v novogradno poslopje Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Nemanjini ulici. Skupno z nočnim čuvajem Petrom Daničićem sta preiskala zgradbo in res našla v pritličju v napol dograjeni sobi sumljivo škatlo s peklenkim strojem. Delavci so zavoj že prej videli, a so mislili, da ga je kdo pozabil. Žandar je o najdbi naglo obvestil policijsko direkcijo, obenem pa naročil Daničiću, naj zbudiv vse delavce, ki so spali v poslopiju, ker lahko peklenki stroj vsak čas eksplodira. Daničić je najprej spravil na varno svojo ženo in otroke, obenem pa alarmiral tudi ostale delavce. Peklenki stroj so takoj odnesli na primeren prostor, kjer so ga medtem pozvali gasilci politi z vodo in tako uničili.

V tem pa je eksplodiral tretji peklenki stroj na Bataldžamiji na ulici pred tiskarno Djura Jakšića. Policija je tudi ta peklenki stroj še pravočasno odkrila, vendar pa eksplozije ni mogla več preprečiti. Gasilci, ki so bili pozvani, da ga z vodo uniči-

jo, so polivali peklenki stroj z debelim curki vode. Kljub temu pa je prišlo do eksplozije, ki pa k sreči ni povzročila večje škode. Le na okoliških hišah je popokalo nekaj šip. Na mestu, kjer se je nahajal peklenki stroj, je nastala precej globoka jama.

Policijski organi so nato preiskali še vse glavne ulice ter so v Poincarejevi ulici na zidu ograje II. moške gimnazije našli še en peklenki stroj, ki so ga takoj demontirali in tako preprečili eksplozijo.

Nosilec peklenkih strojev
Aretriranega Ljubimkovića se danes v dan zasliševali. Ljubimković dela vtis slaboumnega človeka. Dosedanje poizvedbe so ugotovile, da je bil Ljubimković v svoji mladosti po nesreči ranjen v glavo. Njegov brat, ki je sedaj služitelj v umetniškem paviljonu Cvete Zuzorić v Beogradu, ga je po nesreči obstrlel. Krogi, ki je običajno v glavi, Rana se je kmalu zacelila in dolgo vrsto let ga krogi v glavi ni ovirala. Bil je celo oženjen ter je bil na glasu kot zelo pridlen delavec. Zadnja leta pa je vedno tožil o glavobolu in vedno bolj ga je zapuščal spomin. Pred dvema letoma je bil sicer operiran ter so krogi odstranili, vendar pa se njegovo stanje ni izboljšalo ker so bili po ugotovitvi zdravnikov ranjenji možgani. Ljubimković se nekaterih stvari sploh ne more spomniti in nekaterih besed ne more niti izgovoriti. Pri zaslišanju je za vsako besedo rabil dolgo časa in le z veliko muko je spravil iz sebe raztrgane stavke. Pri poveljevanju, da je bil snoči na borzi delu, kjer je iskal posla. Ponoči se je vračal domov ter je pred neko hišo opazil na pragu precej veliko, okrog 30 cm dolgo in kakih 15 cm široko črno škatlo. Kakor so ugotovili, je bil peklenki stroj nastavljen na pragu poslopja danskega poslanstva. Ljubimković je škatlo pobral in pogledal, kaj je v njej, ker je iz nje slišal tiktakanje ure. Ko pa je pokrov odprl in zapazil, da je ura zvezana z nekimi žicami, je začel takoj sumiti, da stvar ni v redu in je nameraval škatlo odnesti na policijo. Spotoma pa ga je ustavil orožnik.

Orožnik Stefan Jagodić, ki je aretriral Ljubimkovića, pripoveduje, da je bil Ljubimković zares silno razburjen. Ker na vsa vprašanja ni dobil nobenega pravega odgovora in ker je imel vtis, da Ljubimković vsak odgovor šele točno premišljuje, se mu je zdel sumljiv in ga je zaradi tega aretriral.

Policija si še ni na jasnem, kaj je prav za prav z Ljubimkovićem. Mogoče je, da je res popolnoma slučajno našel peklenki stroj. Ni pa tudi izključena možnost, da so iniciatorji tega peklenkega naklepa opaskali baš njega, da bi izvršil njihovo namero, računajoč za njegovo pozabljenost. Človek, ki ima tako slab spomin, kakor ga kaže Ljubimković, jih gotovo ne bo mogel izdati.

Peklenki stroji
Pregled demontiranih peklenkih strojev je pokazal, da gre za popolnoma enake peklenke stroje, kakor so jih uporabljali pri znanih atentatih v vlakih in kakor so jih lansko leto že enkrat našli v Beogradu. Ure so iste marke in na enak način prirejene za peklenki stroj. Veliki minuti kazalec je odstranjen, na manjšem kazalu pa je montirano stikalo, tako da bi kazalec, ki kaže ure, v določenem času vzpostavil električni spoj baterije in tako povzročil eksplozijo. V vsakem peklenkem stroju je bil en kilogram ekrazita in bi bil učinkovit strahovit. Baterije, ki so jih porabili za te peklenke stroje, se v naši državi sploh ne prodajajo in je že to dokaz, da so ti peklenki stroji prišli iz inozemstva. Policija energično nadaljuje preiskavo.

Rovarjenje iz Madžarske
Beograd, 30. maja. M. Vsa dan postaja bolj jasno, da je Madžarska glavni center propagande proti naši državi. Ta propaganda se razvija na razne načine. Poleg zločinske tolpe Perčeca in Pavelića, ki uživata vso podporo službenih madžarskih krogov, je bil nedavno osnovan v Budimpešti poseben tričlanski odbor za propagando »svobodne Hrvatske«. V tem odboru so znani Ivan Frank, nadalje profesor hrvatskega jezika na budimpeštanski univerzi in referent za hrvatske zadeve pri predsedništvu madžarske vlade dr. Josip Bajza-Batolics ter univerzitetni profesor v Pečuju dr. Aleksander Krstić. Ta odbor ne nastopa kot organ takozvanih hrvatskih emigrantov, marveč kot popolnoma samostojna ustanova madžarske propagande za revizijo mirovnihih pogodb.

Zmaga hitlerjevcev v Oldenburgu
Oldenburg, 30. maja. d. Pri deložnozbor-skih volitvah v Oldenburgu je bilo 362.000 volilnih upravičencev, oddanih glasov pa 274.022, med njimi 2205 neveljavnih. Dobilci so: nemško-nacionalna stranka 15.629 (lani 12.653) glasov in 2 mandata (lani 2), socialni demokrati 50.987 (54.893) glasov in 9 mandatov (11), komunisti 15.900 (18.942) glasov in 2 mandata (3), nemška državna stranka 5213 (8515) glasov in 1 mandat (1), narodni socialisti 131.525 (97.802) glasov in 24 mandatov (19), centrum 42.114 (46.252) glasov in 7 mandatov (9).

HINDENBURG JE VRGEL BRÜNINGA

Pod vplivom desničarjev je Hindenburg odrekel Brüningovi vladi nadaljnjo podporo in jo tako prisilil k demisiji — Prišla bo desničarsko agrarna vlada

Berlin, 30. maja. Predsednik vlade dr. Brüning je danes dopoldne podal ostavko svoje vlade. Državni predsednik Hindenburg je ostavko sprejel. Do sestave nove vlade bo vodila vladne posle sedanjaja vlada. Kakor trdijo parlamentarni krogi, bo sedaj sestavljena vlada, v kateri bo sodelovala vsa desnica in ki se bo opirala tudi na narodne socialiste.

Berlin, 30. maja. d. Državni predsednik Hindenburg se je včeraj vrnil iz Vzhodne Prusije v Berlin ter je sprejel kancelarja dr. Brüninga. Po oficijelnem komuniqueju Wolffovega urada se je razgovor nadaljeval še danes. Ta komunique, ki je bil objavljen namesto pričakovane izjave zaupanja državnega predsednika dr. Brüningu, je izzval najrazličnejše kombinacije. Takoj so se razširile vesti, da je včerajšnji razgovor potekel negativno in da bo dr. Brüning še danes podal ostavko. Zato je bil snoči izdan demant teh vesti, ki pa ni sporočil, da ima Hindenburg še nadalje neomajano zaupanje do dr. Brüninga, temveč samo, da so te vesti zaradi tega prezgodnje, ker je razčiščenje položaja odvisno od današnjega razgovora. S tem je bilo jasno povedano, da na včerajšnjem sestanku ni prišlo do sporazuma med dr. Brüningom in Hindenburgom. Tudi današnji sestanek ni prinesel soglasja. Bil je le kratak in je končal s tem, da je dr. Brüning izročil državnemu predsedniku demisijo svoje vlade.

Po demisiji se je danes izvedelo, da je bil odstop Brüningove vlade že po včerajšnjih javnih odločitvah državnemu predsedniku sklenjena stvar, ker so se pojavila nasprotstva, ki so bila vse prej kakor premostljiva. Če bi hotel Brüning popuščati, bi se moral skoraj popolnoma odreči vseli svoji dosedanji politiki in vsem svojim sodelavcem. Zato je sklical za danes dopoldne svojo ministrskega sveta, na kateri je bila soglasno in po prav kratkem posvetovanju sklenjena ostavka celotne vlade. Sedaj sledi druga javna odločitev dr. Brüninga pri državnem predsedniku je bila zaradi tega prav kratka. Ker se dr. Brüning noče udeleževati niti posvetovanj za sestavo nove vlade, je državnega predsednika naprosil, naj mu dovoli takoj daljši odmor.

O Brüningovem nasledstvu
Krogijo seveda najrazličnejše kombinacije. Med kandidati se imenujeta med drugim v. Weyl in bivši vojni minister Gessler. Von Weyl, ki zastopa v državnem svetu Vzhodno Prusijo, je pristal nemško-nacionalne stranke in bi z njim dobili posebno agrarni interes in bi se v državnem svetu v novi vladi. Bivši državni vojni minister Gessler je bil nekoč demokrat, vendar pa se je pozneje močno preorientiral na desno tja do najbližjih sosedov narodno-socialistične stranke.

V ostalem se govori tudi o možnosti, da bi se za prvo silo našla

vmesna rešitev,
s sestavo vlade, v katero naj bi vstopili tudi narodni socialisti in ki naj bi pripravila pravo državno vlado. Ta vmesna vlada bi imela tudi nalogo, da reši lausamsko vprašanje in pripravi nove volitve za državni zbor, kajti o tem, da bo državni zbor razpuščen, ni sedaj skoraj nobenega dvoma več. Kljub temu se čujejo tudi glasovi, ki govorijo zoper volitve novega državnega zbora in priporočajo vlado brez parlamenta. Ti glasovi so najbolj živahni v voljskih krogih, ki postavljajo kot bistven pogoj za sodelovanje v novi vladi, da bo povsem neodvisna od parlamenta.

Krivdo za padec Brüningove vlade
Je v glavnem pripisati veleagrarcem, ki so z vsi energijo pobijali njegov novi naselelveni načrt. Kakor znano je nameravala Brüningova vlada prevzeti in uporabiti v naselelitvene namene vzhodno-pruske veleposesti, ki niso mogla več uspešno gospodariti, po cenah, ki bi ustrezale današnjim razmeram in bi bile prilagodene skromnim doprinosom teh posestev. Agrarci so protestirali proti temu načrtu in stremijo sedaj za tem, da bi primajkljaj na teh posestvih tudi v bodoče krili z državnimi subvencijami.

Na gradu Neudeck, kjer je prebil svoj binkoštni odmor, je bil državni predsednik Hindenburg neprenehoma

Izpostavljen navalu politikov iz desničarskega tabora,

med katerimi so imeli agrarci in vojaški krogi vodilno vlogo. Že pred povratkom državnega predsednika v Berlin, je politične kroge zelo skrbelo, kakšne posledice bo imel ta vpliv desničarskih krogov, ki mu je državni predsednik, kakor se zdi, tudi res podlegel. Značilno je dejstvo, da desničarski tisk za sedaj ne kaže posebnega veselja nad padcem Brüningove vlade.

V političnih krogih računajo, da bodo pogajanja za sestavo nove vlade zelo dolgotrajna,

ker se bo vršil za vsak posamezni resor ogorčen boj. V trenutku, ko so priprave za lausamsko konferenco in pospešeno sanaci-

predvsem delovale za kulisami, ubrati drugačna pota, kakor jih je hodil z dr. Brüningom. Odpušča dr. Brüninga, ki prav gotovo ni usmeril vlade na levo, je imel samo ta pomen, da se je pripravil pot izrazitemu režimu desnice.

»Deutsche Allgemeine Zeitung« meni, da je dr. Brüning odstopil, ker je moral priti do rešitve napetosti, ki jo je med vlado in državnim predsednikom izzvala politično zelo kratkovidna prepoved narodno-socialističnih napadalnih oddelkov. Narodni socialisti je bilo treba končno pritegniti iz popolnoma drugačnega stališča, kakor ga je pripravil dr. Brüning, tako da niti delo, ki ga je v tej smeri že izvršila njegova vlada, ne bo imelo nikakih koristi. Nova vlada bo šla tudi glede vprašanja preskrbe dela popolnoma drugačna pota. Kako se bodo reševali ti problemi, se trenutno še ne da reči. Delavstvo se bo moralo vsekakor pripraviti zlasti na radikalno izpremembo dosedanjega sistema v nakazovanju podpor brezposelnim.

Nova smer vlade bo v ostalem tudi sprožila

vprašanje vodstva državne banke.

Sedanji predsednik državne banke dr. Luthber je desničarskim krogom že dolgo trn v peti. Za sedaj pa še ni gotovo, ali se bo v zvezi s tem vprašanjem zopet pojavil v ospredju dr. Schacht, ki bi bil desničarjem pač najljubši.

Politični sprejemi pri Hindenburgu

Berlin, 30. maja. g. Državni predsednik Hindenburg bo drevi jutri povabil k sebi vodilne osebnosti parlamentarne življenja. Da ohrani stare parlamentarne običaje, bo državni predsednik sprejel najprej predsednika državnega zbora Loebeja in nato zastopnike državno-zborskih frakcij po vrstnem redu, ki odgovarja tudi posameznih frakcij v državnem zboru. Ker so socialni demokratje tudi danes še najmočnejša frakcija v državnem zboru, bosta najbrže kot prva sprejeta pri Hindenburgu oba njhova poslanca Wels in Breitscheidt, nakar bodo prišli na vrsto narodni socialisti. V desničarskih krogih pripravljajo teren za to, da ne bi šla k državnemu predsedniku voditelja državnozbornske frakcije dr. Göbbels in Strasser, temveč sam vodja stranke Hitler. Zatrjujejo že, da je Hitler prekinil svoje agitacijsko potovanje po Mecklenburgu in Schwerinu, da bi bil na razpolago državnemu predsedniku v Berlinu. Za narodnimi socialisti bo Hindenburg sprejel predsednika centroma, prelata Kaasa, in končno nemškega nacionalca Hugenberga. Tem sprejemom je pripisovati komaj več kakor formalen značaj, ker bo nova vlada brez dvoma sestavljena po smernicah, ki so bile že vnaprej določene na gradu Neudecku.

Berlin, 30. maja. g. Avdičnega predsednika državnega zbora Loebeja pri državnem predsedniku Hindenburgu je trajala točno 12 minut. Razgovor državnega predsednika z voditeljem socialnodemokratske državno-zborske frakcije Welsom in Breitscheidtom je zavzel samo 6 minut. Predsednik Hindenburg jima je pojasnil, da se bo pri svojih ukrepih strogo ravnal po ustavi. Vodja narodnih socialistov Adolf Hitler in poslanec Göring sta bila pri državnem predsedniku 40 minut.

Kombinacije o novi vladi
Berlin, 30. maja. g. V političnih krogih se imenuje poleg drugih desničarskih kandidata za kancelarsko mesto tudi znani grof Westarp. Kot državni vojni minister se navaja general Schleicher, kot notranji minister Gördele, kot finančni minister dosedanj ministerialni ravnatelj Schwerin-Krossik, dočim bi za delovno in gospodarsko ministristvo — ki bosta najbrže združeni — kakor tudi za prehranjevalno in kmetijsko ministristvo imenovali svoje kandidata agrarni krogi. Glede zasedbe zunanjega ministristva je sedaj še vse popolnoma nejasno. Dosedanji državni kancelar dr. Brüning vsekakor ne bo vstopil v novo vlado, kar je za one kroge, ki so izzvali njegov padec, precej hudo razočaranje, ker so računali, da bo dr. Brüning vsaj za čas sedanjih neposredno aktualnih znanje — političnih pogajanj še nadalje obdržal vodstvo zunanjega ministristva. Zato sedaj za zasedbo tega važnega mesta ni primerne osebe.

Prvi komentarji nemških listov
Berlin, 30. maja. g. Odstop državne vlade posveča večerni tisk živahne in izčrpne komentarje. »Der Abend« piše, da je državni predsednik sam prevzel nalogo sestave nove vlade, ki naj bi temeljila najmanj na tako močnih ustavno-pravnih tleh kakor prejšnje. Ta naloga pa je, kolikor se da trenutno pregledati, nerešljiva. Za vsak primer mora biti socialno-demokratska stranka pripravljena, da bo morala v kratkem izvojevati največjo in najodločilnejšo bitko v državnem zboru, ki se je doslej vršila v zrodovni nemške republike.

Tudi »Berliner Tageblatt« naglašja, da se je odprla možnost za nove državnozbornske volitve. Dr. Brüning je odstopil, ker hoče državni predsednik pod vplivom sil, ki so

predvsem delovale za kulisami, ubrati drugačna pota, kakor jih je hodil z dr. Brüningom. Odpušča dr. Brüninga, ki prav gotovo ni usmeril vlade na levo, je imel samo ta pomen, da se je pripravil pot izrazitemu režimu desnice.

»Deutsche Allgemeine Zeitung« meni, da je dr. Brüning odstopil, ker je moral priti do rešitve napetosti, ki jo je med vlado in državnim predsednikom izzvala politično zelo kratkovidna prepoved narodno-socialističnih napadalnih oddelkov. Narodni socialisti je bilo treba končno pritegniti iz popolnoma drugačnega stališča, kakor ga je pripravil dr. Brüning, tako da niti delo, ki ga je v tej smeri že izvršila njegova vlada, ne bo imelo nikakih koristi. Nova vlada bo šla tudi glede vprašanja preskrbe dela popolnoma drugačna pota. Kako se bodo reševali ti problemi, se trenutno še ne da reči. Delavstvo se bo moralo vsekakor pripraviti zlasti na radikalno izpremembo dosedanjega sistema v nakazovanju podpor brezposelnim.

Francosko poročilo o demisiji

Paris, 30. maja. AA. Havas poroča iz Berlina: Čeprav Brüningova vlada še vedno razpolaga z zadostno večino v parlamentu, je bila prisiljena podati ostavko, ker je včeraj predsednik republike Hindenburg v razgovoru s Brüningom izjavil, da ne more več podpisovati dekretov z zakonsko močjo, ki so danes neobhodno potrebni, če jih bo predlagala vlada, katere sestava ni v skladu z voljo nemških volitev. Nesporne je, da je igral pri sedanji krizi vlade odločilno vlogo nastop desnice pri predsedniku republike Hindenburgu.

Verjetno je, da pride za Brüningom pomembnejši desničarski politik. Njegova edina naloga bo pripraviti razpust parlamenta in izvedbo novih volitev. Izid teh volitev bo bržkone onemogočil vsako drugo politično kombinacijo razen desničarske.

Odmev v francoskem tisku

Paris, 30. maja. g. Demisija nemške državne vlade je izzvala v pariški javnosti veliko pozornost. V splošnem naglašajo, da je notranje-politični položaj v Nemčiji popolnoma drugačen kakor v Franciji in da se zaradi tega za presajo položaja ne sme uporabiti enako merilo. »Tempo« je mnenja, da se zaradi te ostavke sklepati, da je sedaj v Nemčiji konec levizarsko orientirane politike in celo konec vlade srednjih strank. Dasi se dogodki ne razvijajo neposredno za vlado diktature, je vendar zelo verjetno, da bo Brüningovi ostavki sledil tudi razpust državnega zbora. Niti državni kancelar, niti republikanske stranke desnice in leve ne sme imeti niti najmanjše koristi od priznavanja, ki so ga imele zato, da so zagotovila zopetno izvolitev Hindenburga. Značilno je, da vest o ostavki nemške vlade ni utegnila imeti na razmeroma čvrsto razpoloženje na borzi nobenega vpliva.

Lepa spominska svečanost v Franciji

Part, 30. maja. AA. Iz Epinala poročajo, da so včeraj tam svečanost predali jugoslovnske vojno spomenice članom okrožne organizacije bivših francoskih bojevnikov s solunskne fronte. Razen delegata jugoslovnskega poslanstva v Parizu sta se svečanosti udeležila tudi g. Trincano, predsednik krajevne zveze »Poliu d'Orient« za vzhodno Francijo in Marc Herault, namestnik predsednika centralne uprave »Poliu d'Orient«, ki je bil zadržan in ni mogel osebno priti v Epinal. Razen tega se je proslave udeležilo še mnogo drugih oddelčnih oseb. Po govoru g. Trincana je jugoslovnski zastopnik izročil vsem bivšim francoskim bojevnikom s solunskne fronte vojno spomenico in pri tem naglasil neomajno medsebojno ljubezen in zvestobo, ki spadajata Francijo in Jugoslavijo.

Nato so vsi prisotni z jugoslovnskim službenim zastopnikom, g. Trincanom in bivšim poveljnikom 156. in pozneje 235. pešpolka polkovnikom Royem na čelu odšli, da položijo cvetje na spomenik v vojni padlim vojakom. Izkazali so tudi čast pokojnemu predsedniku Doumerju in njegovim sinovom, ki so padli na braniku domovine.

Vsak trgovec, obrtnik, gospodar, gospodinja poseti

XII. Ljublianski velesojem

4. — 13. junija 1932

ZAKAJ?

Ker nudi največji pregled vseh potrebnih in gospodarskih orodij, predvsem polovnično voznjo na železnici, popust na parobrodih.

700 razstavljalcev, 40.000 m² razstavišča.

Izdelki celokupne industrije, poštinstvo, oficijelna razstava Poljske republike, biblijska razstava, razstava perutnine in kuncjev, tujsko-prometna razstava, »zstavava Prijateljstvo prirode« stanovanju.

Legitimacije po Din 30.— se dobe pri vseh večjih denarnih zavodih, župnih in občinskih uradih, večjih postajah dravske banovine in biljetarnah »Putnik«. »Preočišča preskrbljena, 6034

Nova nemška ofenziva

Pred nekaj tedni so se pojavile v časopisu prve vesti, ki so dolžile Poljake, da pripravljajo nekak puč, nekak prevrat v samostojnem mestu Gdansk. Vesti naj bi učinkovale alarmantno ter pričale o nevarnosti, ki preti miru in sedanjim situaciji na poljsko-nemški meji. Bile pa so prenerodne in so prečitno kazale težnjo, napraviti protipoljsko razpoloženje v evropski javnosti; dosegle niso pravega učinka, vsaj ne za oči manj prizadetega opazovalca.

Sedaj pa je Gdansk postal objekt drugačnih poročil, izhodišče za akcije povsem drugačnega izvora. Pred vsem so se razširila poročila, da nameravajo hitlerjevci koncentrirati svojo akcijo v Gdansk, za kar so se imenovali različne oblike, med njimi tudi način, da se Gdansk okupira slišno kot so nekaj d'Annunzijevo oboroženi oddelki zasedli Reko in napravili v zasedbo uvod v likvidacijo reške samostojnosti. V začetku navedene vesti se spričo poročil o hitlerjevskih naklepih kažejo kakor nekak uvod v projektirano narodno-socialistično podjetje, ki bi moglo imeti raznovrstne smotre, predvsem pa namen, da obrne v vsjo silo pozornost na takomenovani poljski koridor, ter da z največjim poudarkom pokaže, kako si Hitler misli rešitev tega »problema«. Nastop v Gdanku bi kakor nalašč služil hitlerjevski propagandi.

Dočim pa so hitlerjevski načrti še napol fantazija, imamo še drugo nemško akcijo na poljski meji, ki ne izhaja od privatnih korporacij. Mislimo s tem utruvanje obmejnih predelov v Vzhodni Prusiji, ki se ga je lotilo nemško vojaško vodstvo ravno v zadnjem času in z izredno vneto ter naglo, tako vneto, da je med prebivalstvom zavladalo naravnost panično razpoloženje, češ, da gre za neposredno vojno nevarnost. Hkrati se delajo vaje zoper avijonske napade, kar je še povečalo strah med ljudmi.

Utiranje Vzhodne Prusije bo imelo še diplomatske komplikacije, kakor je podoba. Nemčija trdi in razglašuje že sedaj oficijozno, da to utruvanje ne naspotuje niti versajski mirovni pogodbi niti kasnejšim mednarodnim sporazumom; po nemški interpretaciji je bilo vprašanje utrd v Vzhodni Prusiji referenčno s sklepom veleposlaniške konference z dne 5. februarja 1927., s katerim so se točno navedle one cone v Nemčiji, ki se ne smejo utrditi, pa med njimi trikot med Kraljevcem, Gdanskim

in Marienwarderjem ni imenovan, kakor zatrjujejo nemški vojaški krogi. Kredit za to utrdbe se je določil že v lanskem proračunu. prav sedaj pa se je generalom začelo silno muditi z utrjevanjem klub temu, da je kriza v državi na vrhuncu in se zato nad razmetavanjem denarja za te nepotrebne utrdbe zgraža tudi vse nemško levičarsko časopisje. Vse to pa prav lahko razumemo, če premislimo, kako dosledno skuša nemška generaliteta restavrirati vojaško moč, zlasti pa, ako se spomnimo, s kakšno slavo je sprejel prav te dni mornariški komandant v Wilhelmshafen Hitlerja; tem gospodom velja Hitler že danes za ne dosti manj kot državnega šefa, dasi še ni drugega kot vodja politične stranke, ki še ni na vladi.

Eno je iz vsega navedenega popolnoma jasno. Nemška ofenziva zoper mirovne določbe se nadaljuje in zdi se, da smatrajo v Berlinu protireparacijsko kampanjo takorekoč že za zaključeno in da prehajajo sedaj že k naslednjim programni točki, to je na ofenzivo zoper poljsko državno mejo ter določbe, ki so z njo v zvezi, morda še sedaj takoj prav za to, da se na ta način lažje izsilijo koncesije, odnosno popustljivost in priznanje v reparacijskem problemu. O tem ne more biti dvoma, da se sistematično koncentriira ofenzivna akcija na poljsko mejo, ker se računata, da bi bil tu odpor najmanjši. Zato se nemška javnost že vsa povojna leta sistematično pripravira v divji protipoljski propagandi in sleherni prilika se porabi, da se nemške množice nahujskajo zoper vse, kar je poljskega in da se prepričajo, kako malo časa je še usojenega poljski državni samostojnosti. Nemško javno mnenje je naravnost inficirano s to propagando, hitlerjevci pa so dosegli višek seveda tudi v tem pogledu in sedaj smatrajo očitvino čas za primeren, da potisnejo »problem« vzhodnih meja v ospredje.

Podoba je tedaj, da smo ob začetku hude kampanje, ki se bodo v njej mednarodne politične diskusije skušale obrniti čim bolj na ta del Evrope, seveda v smislu nemških teženj. Za Poljsko in njene zaveznike ni majhnega pomena, kako se zoperstavijo berlinski ofenzivi in kako jo zavrnejo čim prej. V interesu miru in mirnega razvoja ne le slovan-skih, maveč tudi drugih narodov jim moramo želeti pri tem največjega uspeha.

Macdonald o nalogah lausanske konference

Anglija bo storila vse, da se v Lausanni doseže končna rešitev reparacijskega vprašanja

London, 30. maja AA. Ministrski predsednik Macdonald, ki se zdravi v Lossiemouth na Škotskem, je neprestano v zvezi s svojimi ministrskimi tovariši in si pušti zlasti poročati o pripravah za lausansko konferenco, ki se je udeležil na čelu angleške delegacije.

V izjavi zastopniku lista »Daily Mail« je Macdonald izrazil željo, naj bi lausanska konferenca rešila vprašanje vojnih dolgov in reparacij, ker bo le tako mogoče rešiti problem mednarodne gospodarske krize. Dodal je, da je to vprašanje mednarodno in da ga nobena država ne more sama urediti. Zato bodo zastopniki britske vlade z vsemi silami skušali doseči rešitev teh vprašanj in tako pomagati v boju proti gospodarski krizi, ki teži narode zadnjih 6 ali 7 mesecev. Britska delegacija bo skušala pri vseh prizadetih državah doseči, da bi gledale na problem z nekoliko širših vidikov kakor doslej.

London, 30. maja č. »Daily Mail« piše, da bo odločni nastop Anglije povsem izpremenil sliko lausanske konference in prislil Ameriko, da opusti rezervirano stališče opazovalca. List poroča obenem, da se je ameriški poslanec v Londonu, Mellon, sporazumel z Macdonaldom o angleški akciji. V zvezi z angleškim nastopom v Lausanni je bil tudi telefonski razgovor, ki se je pred nekaj dnevi vršil med Macdonaldom in Stimsonom. Končno poroča list, da je Macdonald sedaj povsem okreval in da bo prevzel svoje posle še prej kakor so napovedovali politični krogi. Na drugem mestu piše o angleških predlogih za lausansko konferenco. Delo konference naj se razdeli na šest odborov, ki naj proučijo naslednja osnovna vprašanja: 1. nemške reparacije, 2. vzhodne reparacije, 3. odnovevsko vprašanje, 4. vprašanje zastalih kreditov, 5. vprašanje priložnosti, 6. vprašanje zlata in valutni problem.

Novi spopadi med hitlerjevci in komunisti

Krvavi izgredi v Berlinu — Sodna preiskava zaradi veleizdaje proti Hitlerjevimi napadalnim oddelkom ustavljen

Berlin, 30. maja d. Snoči so malo po polnoči na severu Berlina streljali neznanca v neki gostini. Odšli so 30 strelov ter ranili štiri osebe na nogah. Domnevajo, da so izgred povzročili komunisti, ki so mislili, da so v lokalu naleteli na svoje nasprotnike. Napadalec niso mogli izslediti.

Včeraj popoldne je prišlo ob Wannseeu do srditega pretepa med komunisti in narodnimi socialisti, ki se ga je udeležilo okoli 400 ljudi. Povod izgredom so bili najprej malenkostni prepri med kopalci, ki so končno razvili v pravo bitko, v kateri so rabili na

obeh straneh palice in razno drugo orožje. Pozvani policisti so bili brez moči in so morali telefonično pozvati ojačenje. Izgredni so trajali celo uro. Dva narodna socialisti ki sta bila občutno ranjena, so morali prepeljati v bolnico. Policija je aretirala tri komuniste.

Leipzig, 30. maja s. Kakor se je izvedelo na pristojnem mestu, je točna vest narodno-socialističnega tiska, da je vrhovni državni pravdnik ustavil postopanje zaradi veleizdaje proti bivšim narodno-socialističnim napadalnim organizacijam, ki je bilo uvedeno na zahtevo pruskega notranjega ministra.

Komunistični izgredi v Španiji

Ponesrečen anarhistično-sindikalistični pokret — Krvavi spopadi s komunističnim delavstvom — Številne žrtve

Madrid, 30. maja AA. Anarhistično-sindikalistični pokret se je popolnoma izjalovil. Le v Madridu je prišlo do nekaterih incidentov in je morala intervenirati policija. Pri tem sta našla smrt dva demonstranta, ranjenih pa je več demonstrantov in orožnikov.

Iz Dinola v provinciji Valencijski poročajo, da je bil včeraj tam nevarno ranjen neki poročnik K. Napadalec je ubit, izvršili so več aretacij.

Barcelona, 30. maja d. Za včeraj napovedane demonstracije ekstremistov splošne delavske zveze so bili izvršeni obširni varnostni ukrepi. Policija je izvedla množične hišne preiskave ter aretacije. Javnostna posopja so bila zastražena in vojaštvo v strogi pripravljenosti. Komunisti so v letakih pozvali sindikaliste, naj osnujejo enotno fronto ter prirede polzkušno mobilizacijo kot pripravo za manifestacijo 12. junija. Agitacija ekstremistov za včerajšnje demonstracije pa se je splošno ponesrečila. Prišlo je do več spopadov, pri katerih sta bili ubiti dve osebi, več pa ranjenih. Mnogo ljudi so aretirali, med njimi tudi dva

anarhista, enega iz Francije, drugega pa iz Nemčije, pri katerih so našli važne anarhistične listine.

Paris, 30. maja s. »Havas« poroča iz Seville, da so tamkajšnje radikalne delavske organizacije od danes ponovi dalje proglašile splošno stavko. Pri večerajšnjih nemirih v Španiji so bile 3 osebe ubite, mnogo je bilo pa ranjenih. 20 oseb je bilo aretiranih.

Mednarodni esperantski kongres

Beograd, 30. maja AA. Na pobudo trgovske zbornice v Parizu se bo od 30. julija do 6. avgusta t. l. vršil v Parizu 24. mednarodni esperantski kongres. Predkongres se bo vršil 28. in 29. julija v Lyonu.

Samomor Slovencev v Zagrebu

Zagreb, 30. maja. n. Ob 11. dopoldne se je v gozdiču na Jelenovcu ustrelil Slovenec Lojze Grzetič, 22-letni krojaški pomočnik, po rodu iz Krškega. Bil je že dalje časa brez dela in brez vseh sredstev. Pognal si je kroglo v srce.

Diana francosko žganje
in kruha hleb

rešita hišo najhujših potreb

Cena: mala steklenica 10 Din, srednja steklenica 25 Din, velika steklenica 32 Din.
Dobiva se povsod.

Sodelovanje socialistov v francoski vladi

Paris, 30. maja s. Socialistični poslanec Aurioi je izdelal resolucijo o pogojih, pod katerimi bi bili socialisti pripravljene sodelovati z radikali v vladi. Po tem načrtu naj bi bile predvsem pri sestavi vlade izključene vse one stranke, ki so podpirale Tardieu-Lavalovo vlado. V zunanje-političnem oziru zastopa resolucija načelo organiziranja miru s sporazumom med narodi ter splošne razorožitve z znižanjem izdatkov za vojaške namene.

Paul Boncour se je v izjavi zastopniku lista »Paris Mid« odločno izrekel za udeležbo socialistov pri sestavi nove francoske vlade.

Madžarska in podunavsko sodelovanje

Budimpešta, 30. maja. Danes je zunanji minister Valko izjavil v parlamentu:

Nihče ne more vedeti, ali bo Tardieujev načrt, bodisi v sedanjih ali pa v kateri drugi obliki, temelj razgovorov za temeljito proučevanje podunavskega vprašanja. Vzlic temu je treba temu problemu posvetiti resno pozornost. Madžarska bi bila srečna, če bi se trgovsko izmenjavanje blaga sosednjimi državami moglo povečati, mora pa si pri tem ohraniti proste roke za razvoj gospodarskih odnosov z drugimi državami. Podunavske države v sedanjem položaju zaradi obubožanja ne morejo absorbirati med seboj industrijskih in kmetijskih prebitkov in bi tega ne mogle niti v normalnih razmerah. Zato je imperativna potreba, da se odnosi s drugimi državami čim bolj razvijejo.

Finančni problem se da rešiti edno v organični zvezi s tem. Ureditve financ v državah vzhodne Evrope bi bilo prav isto kakor graditev hiše na pesek, če se hkrati ne uredi tudi nemške finance.

Odhod turških ministrov iz Rima

Rim, 30. maja. AA. Turški ministrski predsednik Izmet paša in zunanji minister Tevrik Ruđi bej sta včeraj ob 22.50 odstopovala s svojima soprogama in spremstvom v Brindisi. Na železniški postaji so se od njih poslovili zunanji minister Grandi, državni podtajnik Fanni, guverner mesta Rima, rimski prefekt, divizijski poveljnik, zastopnik vodstva fašistične stranke in višje uradništvo zunanjega ministrstva.

Acerbov odhod iz Bolgarije

Sofija, 30. maja AA. Italijanskega kmetijskega ministra Acerba, ki se je vrnil s potovanja po Bolgariji, sta včeraj z njegovo soprogo sprejela v poslovilni dvorici bolgarski kralj in kraljica. Acerbo je s spremstvom nato odstopoval v ekspresu ob 1.05 nazaj v Italijo.

Strahovit ciklon v osiješki okolici

Ostjck, 30. maja. n. O učinkih ciklona, ki je včeraj divjal v osiješki okolici so znane naslednje podrobnosti. Ciklon je z veliko naglico brzel v obliki gostega temnega oblaka in v širini pol do enega kilometra. Trajal je dve do tri minute. Kar je dosegel, je razdeljal in zapustil za seboj široko sled opustošenih vasi in polja. S strahoto silo je rušil hiše, brzojavne drogeve in ostalo. Povsod je bilo ranjenih mnogo ljudi.

V selu Brodjanec je porušil nad sto hiš. Strehe je odnašal po več sto metrov daleč. Vas je skoraj zravnal z zemljo. Neki kmetijski voz je odnesel 500 m daleč. Telefonske in brzojavne drogeve je izruval in odnašal po 30 m daleč.

Kolikor je doslej znano, je zahteval vihar pet človeških žrtvi, in sicer v vaseh Habjanovcih, Brodjanecih in Samatovcih. 24 ljudi je bilo hudo ranjenih in so jih prepeljali z avtomobili v osiješko bolnico.

Silen vihar nad Dunajem

Dunaj, 30. maja. AA. Včeraj je nad Dunajem divjal silen vihar. Požarna četa je morala 140-krat intervenirati. Človeških žrtvi ni, zato pa je stvarna škoda tem večja.

Nesreča francoskega letala

Rim, 30. maja d. Pet ur daleč od zadnjega človeškega bivališča so našli v visokem pogorju pri Veroliju ostanke pogršanega francoskega letala, ki je pred dnevi odletelo pod vodstvom pilotov Gouletta in Moureauxa s petnikoma Long Villardom in Suzano Picard, rešencema s ponesrečenega parnika »Georges Phillipparc«, iz Brindisija v Marsello. Letalo je padlo na zemljo v gostem gozdu ter so se vsi 4 potniki ubili.

Silno neurje v Bolgariji

Sofija, 30. maja AA. Včeraj in predvčerajšnjim so skoro po vsej Bolgariji divjale silne nevihte, po nekod pa je padala tudi toča. V vaseh Bašalovu in Makočevu, nedaleč od Sofije, je vihar odtrgal več streh s hiš in izruval okoli 100 drevce. Na mnogih krajih so uničeni vsi vinogradi.

Nove organizacije JRKD

Ustanovitev sreskih organizacij za novomeški, ptujski in kamniški srez — Lepa manifestacija v Kranju

V nedeljo dopoldne ob 11. je bil v občinski posvetovalnici v Novem mestu ustanovni občni zbor sreske organizacije JRKD. Skupščino so se udeležile po svojih delegatih vse ustanovljene krajevne organizacije iz vsega sreza, tudi najbolj oddaljene. Zborovanje je otvoril predsednik začasnega sreskega odbora, novomeški župan dr. Režek. Navzočih je bilo okrog 100 delegatov. Po predsednikovem poročilu o delu stranke in po obširnem poročilu delegata začasnega banovinskega odbora dr. Cepudra je govoril narodni poslanec Anton Klinc o političnem položaju.

Po živahni debati o podanih poročilih je bil izvoljen naslednji sreski odbor: predsednik dr. Josip Režek, odvetnik in župan v Novem mestu; podpredsednik dr. Josip Trošt, odvetnik, Josip Matko, gostilničar in posestnik iz Gotne vasi, trgovec Slavko Vehovec iz Žužemberka in gostilničar in posestnik Fran Bulc iz Mirne; tajnik je upokojeni uradnik Vekoslav Strajnar iz Novega mesta, blagajnik železniški uradnik Josip Vales iz Novega mesta; odborniki so šolski upravitelj v p. Davorin Matko iz Novega mesta, sodnik okrožnega sodišča Božidar Romih, župan Martin Zagorc iz Orehovice, trgovec Albin Krevs iz Brusnice, posestnik Karel Hazel iz Dol. Kronovega, župan Ivan Segula iz St. Petra, mizar Jernej Zupančič iz Mirne peči, posestnik Alojzij Drenk iz Bršljina, posestnik Ivan Rom iz Obrha pri Toplicah, župan Ivan Hrovat iz Zagradca, župan Josip Kováč iz Dvora, posestnik Alojzij Zupančič iz Ajdovca, inž. Rupert Brovet iz Starega trga, župan Alojzij iz Velike Loke, župan Josip Grmovšek iz Dobriča, trgovec Fran Ozimek iz Sela pri Žumberku, posestnik sin Vladko Klinc iz Gor. Polja. Kot delegati za banovinsko skupščino so bili določeni posestnik Elko Gasper iz Toplice, posestnik sin Cvetko Zorko iz Družinske vasi in župan Ivan Hrovat iz Zagradca.

Sreska skupščina v Kamniku

V nedeljo dopoldne se je vršila v Gasilskem domu v Kamniku ob izpompatni udeležbi ustanovna skupščina sreske organizacije JRKD za kamniški srez. Zborovanje, ki mu je predsedoval veterinarski svetnik G. Rauter, so se udeležili tudi g. senator dr. Rožič, narodna poslanca g. Mrovlje in Certer ter zastopnik banovinskega odbora g. dr. Zajc, ki so podali zanimiva poročila o političnem položaju in delu Narodnega predstavništva. Nato je bil izvoljen sreski odbor pod predsedstvom veterinarskega svetnika G. Rauterja. V odboru so zastopniki vseh slojev iz vsega sreza. Podrobneje bomo še poročali.

Štiri tisoč članov v ptujskem srezu

V nedeljo se je vršila v Ptuju v Narodnem domu ustanovna skupščina sreske organizacije JRKD, ki je bila izredno dobro obiskana. Velika deležba delegatov skoro vseh krajevnih organizacij: (Breg, Cirkovci, Dornava, Jiršovci, Krčevina, Nova cerkev, Ptujski gora, Rogoznica, Sv. Urban, Sv. Vm, Zlatolčje, Sv. Lenart, Velika Nedelja, Sv. Tomaž, Ivanjkorci, Ormož, Sv. Miklavž in Središče) je jasen dokaz, da stoji organizacija na trdnih nogah in da se zelo leno razvija.

Predsednik začasnega sreskega odbora dr. Senčar je pozdravil narodnega poslanca Lovra Petrovarja in vse navzoče delegate. Narodni poslanec Petrovar je poročal o razvoju vsedravnega političnega organizacije, ki je naravno morala obvladati v svojem začetku že tudi številne težkoče. Brez ozira na ovire pa je šla organizacija na delo in se tudi v naši banovinski razširila že v slednje občine. V nadaljnjem poročilu je opisal organizacijsko delo v ptujskem srezu in med drugim pojasnil vzroke, zakaj je odstopil narodni poslanec g. župnik Barle. Dotaknil se je tudi proslave 60 letnice g. dr. Korosca, katero proslavo so hoteli bivši pristasi SLS izrabiti za politično demonstracijo. Poročal je tudi o vprašanju ureditve šol ter pri tej priliki omenil, da bo ptujski srez zadel težka redukcijska meščanske šole in redukcija višje gimnazije v Ptuju. Upa pa, da bo lahko dosegel s pomočjo drugih poslancev, da ostane vsaj gimnazija kompletna.

Tajnik začasnega sreskega odbora dr. Ivan Fermevc je obširno poročal o delovanju začasnega odbora. Srez je razdeljen tako, da odpade na ptujski sodni okraj 26 krajevnih organizacij, in na ormoški sodni okraj pa 9 organizacij. V Ormožu obstoji sreski pododbor, ki vrši vsa dela za ormoški okraj. Število članstva znaša že okrog 4000. Shodi so se povsod vršili mirno in brez vsakih incidentov; vsi so bili zelo dobro obiskani.

Pri volitvah je bil izvoljen naslednji odbor: predsednik dr. Matej Senčar, odvetnik v Ptuju, podpredsednik Vuk Stefan, župan v Mihovcih, Rakuša Andrej, posestnik v Obrežu in Pavel Pirih, tovarnar v Ptuju; tajnika sta dr. Ivan Fermevc, oavetnik v Ptuju, in Janko Grivec, ravnatelj v Ormožu; blagajnik Dušan Šestan, strokovni učitelj v Ptuju, odborniki pa Vajda Alojz, posestnik v Stojncih, Berič Joško, gostilničar v Ptuju, Segula Ivan, železničar v Ptuju, Lenart Franc, veletrgovec v Ptuju, Lah Joško, trgovec v Osluševcih, Severni Lado, notar v Ormožu, Alt Anton, župan pri Veliki Nedelji, Kuharič Ljudevit, veletrgovec v Ormožu, Golenc Anton, trgovec pri Sv. Miklavžu, Murkovič Stanko, trgovec v Dornavi, Čeh Jožef, posestnik in gostilničar v Ločici, Hrga Anton v Vinjarovcih, dr. Peče Milko zdravnik na Ptujski gori, Vengerholc Mirko v Središču, Kolarič Anton v Središču, Fuks Franc v Novi vasi in Vindiš Ignac na Bregu Kot virilisti pridejo v odbor mestni župan Ptuja Lado Jerše, banovinska svetnika Franc Solar in Jakob Zadavec. Za delegate za banovinsko skupščino so bili izvoljeni dr. Ivančič Franc, notar v Ptuju, Robič Franc v Središču, Potočnik Martin v Rogoznici, Vindiš Ignac na Bregu, Kuharič Ljudevit v Ormožu, dr. Saluman Franjo v Ptuju, Mešiček Zvonko v Podložju, Simončič Vinko v Ptuju in Lah Joško v Osluševcih.

Po volitvah se je razvila živahna debata zlasti glede ptujske gimnazije in meščanske šole, kakor je bil soglasno sprejet predlog nadučitelja Muzeka, da zahteva skupščina, naj se obdržita neokrnjeno obe šoli, gimnazija in meščanska šola. Za primer, da bi bilo to nemogoče doseči, pa naj

se brezpozorno ohrani cela gimnazija, za katero je žrtvovala mestna občina ogromne vsote.

Gosp. Luketič je apeliral na narodnega poslanca, naj se zavzame za prepotrebno regulacijo Drave na Ptujskem polju. Nato so bila stavišana na narodnega poslanca še razna vprašanja, kakor je predsednik dr. Senčar zaključil okoli 12. ure lepo uspešno zborovanje.

Lepa manifestacija v Kranju

V soboto zvečer se je vršil v prostorni gledališki dvorani v Narodnem domu ustanovni občni zbor krajevne organizacije JRKD. Dvorana z galerijami vred je bila nabit polna in je moralo mnogo somišljenikov ostati v veži in na stopnicah. Velika večina navzočih je pristopila že pred ustanovnim zborom in organizacijo, vstopovanje pa se je vršilo tudi še po končani manifestaciji. Kljub strastni protigatitaciji je ponosni Kranj pokazal, da je strnjeno v vrstah nove vsedravnne stranke.

Zbor je otvoril in vodil predsednik pripravljalnega odbora, župan g. Ciril Pirč, ki je uvodoma pozdravil podpredsednika senata g. dr. Frana Novaka, poslanca g. dr. Rapeta in tržiškega župana g. Ivana Lončarja, ki ob sedaj zastopaj krajanski srez v Narodni skupščini. Nato je orisal delo pripravljalnega odbora in se zahvalil odstopivšemu narodnemu poslancu župniku g. Janku Barletu za trud in delo. Nato so se izvršile volitve. Pri sestavi kandidatne liste se je zlasti upoštevala želja po čim močnejšem zastopstvu delavstva v odboru. Po končanji volitvah se je oglašil k besedi g. dr. Fran Novak, ki je v lepo zasnovanem stvarnem govoru orisal delo Narodnega predstavništva za izboljšanje gospodarskega položaja v državi. Njegova in za njim tudi temperamentna izjava in poslanca g. dr. Rapeta so vsi navzoči sprejeli z velikim zadoščenjem in burnim odobravanjem.

Novi narodni poslanec, tržiški župan g. Ivan Lončar, je pozdravil zborovalce in jih zagotovil, da bo v Narodni skupščini zastavil vse svoje moči za napredek levega krajskega sreza. Z viharim pritruvanjem je bil sprejet njegov predlog, naj se pošlje pozdravna brzojavna župniku g. J. Barletu, v kateri se mu voliči zahvaljujejo za požrtvovalno delo v prid krajskemu srezu in obžalujejo njegov izsiljeni odstop. Nad vse lepo uspeši ustanovni občni zbor je zaključil župan g. Ciril Pirč s pozivom na složno delo.

Odbor krajevne organizacije JRKD tvorijo g. g. Azman Franc, Colnar Otmar, Drača Ivan, dr. Dolar Simon, Fock Makso, Holzhafer Franc, Jakovič Ciril, Jerab Miha, Kolar Ivan, Kos Josip, Mayr Mavril, Novak Josip, Polak Marjan, Poličar Milan, dr. Sajevec Stanko, Sirc Franc, Segula Franc, dr. Šenrov Fran, Vreček Ivan in Zavrnčan Stanislav.

Napredovanje učiteljev

Beograd, 30. maja. p. Z odlokom prosvetnega ministra so napredovali v višjo skupino naslednji učitelji in učiteljice: Ljudmila Jamnik v Velikih Poljanah, Josip Jerše v Naklem, Karol Jeretina v Domžalah, Josip Arh v Orli vasi, Adam Sardoš v St. Ilju v Slov. goricah, Ida Strajner v Ljubljani, Ivanka Stratek v Slaški gori, Ljudmila Sebe v Celju, Ivan Štenovec v Domžalah, Josip Stojković v Mostah, Ana Hršan in Javorju, Andrej Horvatič pri Sv. Duhu na Stari gori, Anton Ferjančič v Strogovcih, Alojzija Gornik v Mozirju, Stefanija Gruđen v Ljubljani, Anton Fink v Šmarju pri Jelšah, Josip Gergouth v Mežici, Oton Kovačič v Kostrivnici, Josipina Kumer v Ribnici, Jak. Novak v Sp. Nemški vasi, Marija Strekelj v Dobropoljah, Jožica Trdina v Ljubljani, Alojzij Lušin v Braslovcah, Fran Lukar na Tezenu pri Mariboru, Andrej Likar v Sori, Ana Likozar v Ljubljani, Helena Semec v Ljubljani, Angela Rusanov v Murski Soboti, Antonija Rijavec v Mariboru, Marija Radčič v Celju, Risto Ribarič v Planini, Julija Mauer v Dobru, Pavla Podobnikar v Podlipi, Edo Prinčič v Ljubljani, Mira Povh v Cerkljah, Olga Vodopivec v Sodrachi, Jerica Vojmilović v Mariboru, Henrik Voršič v Trbovljah, Edo Vidic v Ratečah, Josip Vrečko v Mariboru, Tereziya Verščaj v Zagorju, Ana Celnar v Zalogu, Antonija Plenkus v Livoldu, Adolf Jesih v Trbovljah, Fran Peretič v Brezicah, Olga Kalinger v Trzinu, Adela Semk-Zeleznik na Vrsknem, Barbara Kavčič pri Sv. Marku, Rudolf Obrekar v Mumi in Marija Auersperg v Olševcih.

Imenovanja v poštni službi

Beograd, 30. maja p. Z odlokom prometnega ministra so postavljeni za inapulanke v X. skupini dosejanje uradniške pripravnice Gabrijele Vidmar pri pošti Ljubljana I, Josipina Cvrnigel pri pošti Ljubljana V. in Alojzija Škerjanec pri pošti Ljubljana VII.

Upokožitev

Beograd, 30. maja AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja je upokojen Jurij Kramberger, višji davčni kontrolor v 6. skupini pri davčni upravi v Ljubljani-mesto.

Sprejem strank

v ministrstvu socialne politike
Beograd, 30. maja AA. Po odredbi ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje se v tem ministrstvu sprejemajo stranke vsak delavnik od 11. do 13. ure.

Vremenska napoved

Zagrebaška vremenska napoved za danes: Pretežno oblačno, vetrovno, mestoma slabše deževno, hladno. — Situacija včerajšnjega dne: Depresija, ki je nastopila v centralnem delu kontinenta, se je ojačila in povzročila slabo vreme, viharje in naftve. V poslednjih 24 urah je pritisk v Primorju, Liki in na vzhodu porastel za 0.1-1.5 mm, v osrednjih delih države je padel za 0.1-3 mm. Temperature so v splošnem padle za 1-5 stopenj, najbolj v zapadni Hrvaški.

Dunajska vremenska napoved za terek: Postopno zboljšanje, toča še vedno hladno in najbrže tudi spremenljivo vreme.

Naši kraji in ljudje

Zagorska občina za brezposelne

Zagorje, 30. maja. Zadnja dobro obiskana občinska seja pod predsedstvom župana g. Grčarja se je v glavnem bavila z vprašanjem, kako pomagati brezposelnim, ki jih je po zadnjih redukcijah v rudniku z družinskimi člani vred v občini že nad 600 oseb. V svojem proračunu ima občina 25.000 D n za podporo brezposelnih in njihovih družinskih članov. Ta znesek pa bi zadostoval komaj za enomesečno prehrano vseh brezposelnih občanov. Občinski odbor je zaradi tega razpravljal o uspešnejši akciji v pomoč brezposelnemu delavstvu in pa o tem, da bi se že v najkrajšem času izvršila že leta 1928. sklenjena dela.

Vsa ta dela so v zvezi z regulacijo potoka Kotredšce, ki dela veliko škodo ob vsakem večjem deževju zaradi svoje plitve struge. Regulacijski načrti so že davno izdelani in bodo ponovno predloženi banški upravi v odobrenje. Ob tej priliki je zaprosila občina tudi za odobrenje posojila v znesku 80.000 D n iz fonda ubožnega sklada. Predvidena denarna sredstva za regulacijo so že v občinskem proračunu, posojilo pa bi se vrnilo tekom leta. Z delom bi se pričelo takoj v lastni režiji pod nadzorstvom kakega strokovnjaka. Odbor je pooblastil župana, da osebo predloži tozadnje vlogo in zaprosi za nujno rešitev.

Ker prihajajo v občino tudi številni tuji berači, bo občina izdala občanom bleke po 25 in 50 par, da se bodo taki listki delili beračem namesto denarja in da se bo tako preprečilo izkoriščanje. Odboru, ki skrbi za prehrano brezposelnih, je občina odstopila tudi vagon krušne moke. Ker bo odbor prejel od raznih ustanov tudi večje denarne zneske, naj bi se ta denar vporabil kot zaslužek za one delavce, ki bodo izvrševali razna kanalizacijska in druga dela v občini.

Smrt zaslužnega delavskega voditelja

Trbvlje, 30. maja. V soboto zjutraj je umrl v starosti 72 let znani zaslužni voditelj delavstva in organizator zadrug g. Franc Rinaldo. Pokojnik se je rodil v Zagorju kjer se je izučil kovaštva. Kot izredno nadarjen mladenič se je že zgodaj začel zanimati

CHARLOTTE SUSA
GUSTAV FRÖHLICH

Dod lažno zastavo

Veliki špijonažni in vohunski film iz dobe svetovne vojne

V najnovešem Foxovem zvocnem tedniku: Pogrebne svečanosti predsednika Doumerja in izvolitev novega poglavarja francoske republike.

Ob 4., 8 in 10 zvečer.

Elitni kino Matica

Telefon 2124.

za razna javna in stanovska vprašanja. Vneto je deloval med ustanovitvi čitalnice in Sokola v Zagorju, ko pa se je začela organizirati socialna demokracija, je stopil v njene vrste in ji je ostal zvest do smrti. Velike uspehe je imel kot organizator delavskih in konzumnih zadrug v Idriji, v Vrbniku v Slavoniji, v Kpanu v Dalmaciji, od leta 1904., ko je dobil delo kot kovač v trboveljskem rudniku, pa v svoji ožji domovini. Kot delavski organizator je bil zaradi svoje odločnosti preganjan od avstrijskih oblasti. Pri vseh težavah in naporih je ostal čil in zdrav do svojega 70. leta, potem pa je začel pešati in se je popolnoma umaknil iz javnega življenja.

S svojo življenjsko družico, Marijo, rojeno Sotlarjevo, je vzgojil 13 otrok, od katerih jih živi še 9, ki so vsi dobro preiskrbljeni.

Zavednemu in značajnemu delavskemu voditelju bodi ohranjen časten spomin!

Novi ravnatelj zdravilišča Rogaške Slatine

Rogaška Slatina, 30. maja. Pred dnevi je prevzel posle ravnatelja zdravilišča g. inž. Anton Ditrich. Vsi, ki smo imeli čast spoznati ga, smo prepričani, da bo novi ravnatelj z mirno in oprežno roko vodil krmilo zdravilišča in ga dovedel do zaželjenega cilja. Njegov organizatorični talent in znanje raznih svetovnih jezikov mu bosta dobro služila pri izvrševanju nelehkih poslov.

V svojem nastopnem nagovoru na uradništvo in delavstvo je g. inž. Ditrich točno in jasno orisal svoj program za svoje bodoče delo in za delo vsega podrejenega mo osebja, kateremu hoče biti pravičen sodnik, obenem pa tudi dober plačnik. Pri tej priliki ga je prisrčno pozdravil v imenu vseh zdraviliških nastavljenecv tukajšnji šefzdravnik g. dr. Kolterer. V imenu delavstva pa je imel pozdravni nagovor na g. ravnatelja še posebej g. Alojz Zupcvc.

Zelimo g. inž. Ditrichu mnogo uspehov, obenem pa izražamo trdno prepričanje, da se bo pod novim vodstvom povzpela Rogaška Slatina do one višine modernega razvoja, kakršnega tudi kot najbolj renomirano zdravilišče Jugoslavije po vsej pravici zasluži!

Poln želodec, neredna vrenja v debelem črevesu, odebelelost jeter, zastajanje žolča, bodljaje, tesnobe in prsnih, močno srčno utripanje odpravi naravna »Franz Josefova« grenčica in zmanjša tudi naval krvi na možgane in oči. Zdravniška mnenja navajajo uprav presentljive rezultate, ki so jih dosegli pri ljudeh, ki morajo mnogo sedeti, z »Franz Josefovo« vodo. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

Strela je zanela požar

Ljutomer, 30. maja. Prejšnji torek je divjala nad Ljutomerom in okolico silna nevihta. Močan naliv, ki je trajal precej časa, je odnesel s pobočij velike množice zemlje in prodača ter poseben razoral nove nasade v goricah. Med nevihto je tudi silno treskalo in strela je udarila v skedenj posestnika Ivana Filipčiča v Radomerju in ga užgala.

Sreča je bila v tem, da so hiša, hlevi in skedenj zgrajeni vsak za sebe v primerni razdalji in da je bila slamnata streha po silnem nalivu mokra. Požar se zato ni širil na sosedna poljosa, kar so tudi preprečili delavci, ki so bili z županom g. Pihlarjem vred zaposleni pri popraviljanju občinske ceste v bližini ter so vedrili prav pod streho hlevov nesrečnega posestnika. Opazivši ogenj je župan, ki je obenem načelnik domačega gasilnega društva, z delavci začel reševati premakljive reči iz skedenja in hlevov. Domači gasilci so bili s svojo motoriko takoj na mestu nesreče, približali pa so tudi gasilci iz Ljutomera s svojo avtomotorko. Tem ni bilo treba gasiti, ker je domače društvo ogenj že v glavnem udušilo. Skedenj je sicer zgorel in z njim sani in nekaj drugega orodja, vendar se požar ni razširil na druge stavbe. Pri požaru se je

pokazalo, kakoga pomena so motorike in kako v redu je, da imajo tudi Radomerčani svoje gasilno društvo, dasi so nekateri nasprotovali ustanovitvi tega društva.

Posestnik Planinškovo je zadela med prepirom kap

Novo mesto, 30. maja. Davi ob 7. zjutraj se je sestala v šmihelški mrtvašnici sodnozdravniška komisija, ki so jo sestavljali preiskovalni sodnik gospod Ferdo Meršol, zdravnik primarij gospod dr. Pavlič in zdravnik g. dr. Polensek. Komisija je ugotovila, da je pokojno Marijo Planinškovo med prepirom z možem zadela kap. Po rezultatu te obdukcije je sodišče danes dopoldne ob 11. Planinška izpustilo na svobodo in ustavilo proti njemu kazensko postopanje. Prvotne govorice in izjave nekaterih prič, ki so prišle seveda tudi v javnost, in o katerih je poročalo tudi ponedeljsko »Jutro«, so se torej izkazale za netočne.

Večji požar pri Murski Soboti

Murska Sobota, 30. jama. Pred dnevi okrog polnoči je zažarelo nebo v smeri proti Martjancem, kmalu nato pa je že odmeval gasilni rog po murskosobskih ulicah. Gasilci in drugi so kmalu na to odhiteli v Martjance, kjer je bilo pri posestniku Kocijanu Štefanu obširno gospodarsko poslopje v plamenih. Kljub gašenju številnih gasilnih društev ni bilo mogoče preprečiti, da se ogenj ne bi razširil na sosednja poslopja. Sosedni krajevni in konjski hlev je kmalu zajel plamen, iskre so se vsule na kolarnico, odkoder se je požar razširil še na stanovanjsko hišo. Ogenj je zavzel velike dimenzije in je

Izgred na mostu v Medvodah

Zgodovina mostu in kako je prišlo do izgreda, ki je prijavljen sodišču

Ljubljana, 30. maja. Konflikt nekaterih delavcev in kmetov iz Spodnjih in Zgornjih Piričev z vodstvom večvkih papirnic zaradi mostu v Medvodah bo pač obrodil prav zle posledice, ki si jih sigurno niso bili svesti oni zapeljanci, ko so 18. t. m. zvečer navallili s cepini, žagami in krampi na zaprt most, da bi tako izsilili prehod čez njega. Bila je pač revolta ljudi, nahujskanih po neodgovornih elementih. Orožniki in Medvodah so sedaj prijaviili državnemu tožilstvu 30 delavcev in kmetov zaradi zločina poškodbe privatne prometne naprave in je proti vsem uvedena kazenska preiskava. Ozadje obžalovanja vredne revolte pa je objektivno to-le: Trdka Leykam - Josephstal je zgradila l. 1879. pri svoji tovarni v Medvodah čez Savo most železne konstrukcije z lesenimi mostnicami. K zgradbi ni niti občina niti kaka druga upravna oblast prispevala. Družba je dovolila, da so smeli stanovalci vseh vasi na levem bregu Save, zlasti oni iz Virja, Zgornjih in Spodnjih Piričev uporabljati ta most za hojo in vožnjo. Na mostu je samo napravila napise, da je most privatna last družbe in da je uporaba mostu dovoljena. Po prevratu so papirnice Vevče - Goricane - Medvode napravile primene napise na mostu, in sicer: »Last družbenih papirnic Vevče - Goricane - Medvode« — »Do preklica dovoljen prehod.«

Zet je ubil taščo

V kratki dobi že tretji primer nasilne smrti v črensovski župniji

Dolnja Lendava, 30. maja. Toľkto je tragedij na vasi, da je časopisje silno polno takih vesti. Tako žalostno je se odigrala te dni v Dolnji Bistrici pri Črensovcih. Pred leti se je pričel iz Tmja v Doljno Bistrico k Gyevekovim Peterec Jožko. V začetku sta bila v družini mir in soglasje. Počasni se je pa ta harmonija izpremenila v stalne prepire. Mlada dva sta morala iti od skupne sklade, a s tem sporov še ni bilo konec. Neposredni povod za usodni preprij je bil malenkosten. Zet Jožko je prišel domov in šel v kuhinjo, da počiste v peči jed. Zena je bila tedaj na polju. Peterec je zel

obetojala velika nevarnost za ostala bližnja poslopja, ker je bila noč vetrovna. Vse goreče stavbe razen gospodarskega poslopja so bile krite s slamo in zgrajene iz lesa. Le stanovanjsko hišo so delno rešili; pogorela je le streha. Z največjim naporom se je posrečilo rešiti živino iz hlevov, medtem ko sta gospodarsko orodje in krma postala žrtev plamenov. Pogoreli objekti niso bili zavarovani. Povzročena škoda znaša okrog 50.000 dinarjev.

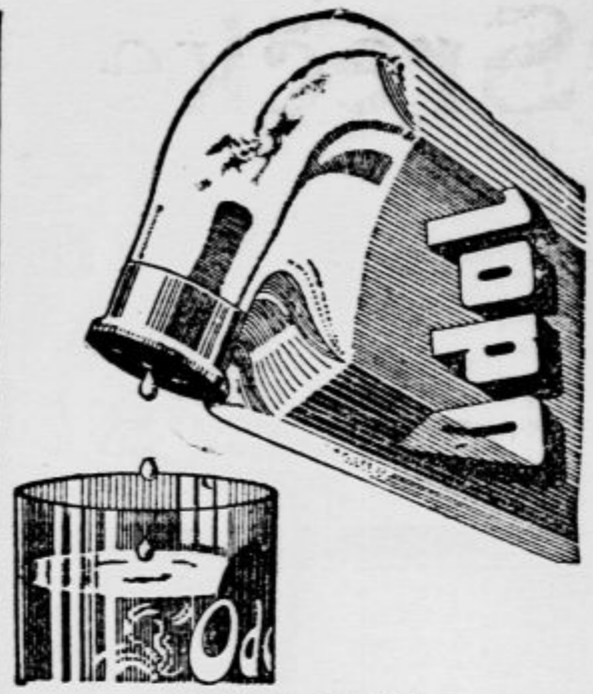
Kako je požar nastal, je dosedaj še uganaka. Domnevajo, da je v slami prenočil kak potepuh ali berač in s cigareto zažgal slamo. Mogoče pa je tudi, da je veter zanesel med slamo ogorek cigarete, ki ga je kaj neprevidnik odvrgl. Usodnega večera je namreč bilo izredno vetrovno. Morda bo preiskavi uspelo dognati pravi vzrok.

Nočni vlom

Bled, 30. maja. Preteklo sredo okrog 2. ponoči, ko je dež lil na vso moč, je zdajci prebudil gospo Vurnikovo, ki ima svojo hišo nasproti hotela »Uniona«, ropot, kakor da bi nekdo odpiral žaluzije v pritličju, kjer ona spi s svojim sinčkom. Ropotu pa ni nadalje posvečala pozornosti v mnenju, da se je morda njen brat nekje zakasnil in se vrnil zdaj domov. Tedaj pa je začula, da nekdo stika po njeni sobi. Ko pa je zagledala pri svitu električne žepne svetiljke, ki jo je imel nepovabljeni gost s seboj, neznanega moškega, je takoj spoznala, kdo jo je obiskal.

Vsa prestrašena je začela na vso moč kričati in klicati ljudi na pomoč. Predrzniti tat je nato ugasnil svetiljko in jo zopet brez sledu popihal skozi okno in potem čez verando neznan kam. Sosedje so na klic gospe Vurnikove pritekli v njeno stanovanje, kjer jim je ona vsa preplašena pojasnila ves dogodek.

Ko se je začela gospa natečneje razgledovati po spalnici sobi, je zapazila, da ji je neznanec ukradel vso zlatino, dalje eno obleko, ki jo je odložil, ko je šla spat, in par sinčkovih čevljev. Vlom je bil javljen orožništvu, ki je začelo vlomilca zasledovati.

ODOLO
vsebuje izredno učinkovit
antiseptikum, ki še ure po
spranju ust učinkuje.
ODOLO
priporočajo strokovnjaki
kot najboljšo negovalno
sredstvo za usta.

votu in na vratu hudo rano na glavi, ki je povzročila smrt. Možno je, da se je žena res udarila pri padcu. Kako se je prav za prav vse odgledalo, se bo težko dognalo, ker ni bilo očitvecev razen 9-letne hčerke, odnosno vnukinje. Za zetom Jožkom je takoj po dejanju zmanjkala vsaka sled. Orožništvo ga ni moglo najti. Tretjega dne po žalostnem dogodku pa se je sam prijavil na sodišču v Dolnji Lendavi.

Dogodek je tem bolj razburil vso okolico, ker je to že tretji primer nasilne smrti v kratkem času v lendavski župniji. Prvi je bil poboj pri žaganju drv, kjer je bil ubit 80letni Klajderman. Temu je sledil fantovski pretep v Ziskih na črensovsko pročenje, o katerih dogodkih je »Jutro« poročalo. Zadnji dogodek je zlasti tragičen zato, ker ima Peterec dva otroke in vsak dan pričakujejo še tretjega. Peterca so pridržali v zaporu in se nadalje vodi preiskava, ki bo izkusala dognati, ali je imel zet namen taščo ubiti ali je pa vnesel tudi nesrečno naključje.

Grenčica Hunyadi Janos je najzanesljivejše in najidealnejše odvajalno sredstvo.

Aretacija nevarnega nasilneža

Ljubljana, 30. maja. Ko se je vračal delavec Muhamed Mureskić v nedeljo okrog 23.15 po Baragovi ulici proti Suvoborski ulici, kjer stanuje, ga je na vogalu ustavlil 25-letni Ibrahim Hamzić s psokvo in grožnjo: »Čakam te in gorje ti!« Pri tem je že dvignil težko okovano palico in ga hotel udariti. Mureskić se je takoj zavedel nevarnosti in odskočil ter se hotel skriti v temi. Pri tem se je previdno okrenil in videl Hamžiča, da ima v rokah proti njemu naperjen samokres. Spričo nevarnosti se je Mureskić še bolj podviljal in po par skokih izginil za sledovalcu izpred oči. Bežal je naravnost na stražnico, kjer je prijavil, da ga je hotel Hamžič usmrtiti.

Na stražnici so Hamžiča že poznali kot izredno nevarnega in skrajno nasilnega človeka, zaradi česar so ga pustili ponoči v njegovi baraki v Gramozni jami pri miru in so šele zjutraj odšli trije stražniki ponj. Čim so stopili stražniki v barako, so takoj opazili, da se bo skušal Ibrahim braniti, zaradi česar so ga uklenili in šele nato napravili hišno preiskavo. V njegovi obleki so našli več boksarjev, dalje več manjših in večjih nožev, nato pa so preiskali tudi njegovo posteljo, kjer so našli pod vzglavjem nabit samokres, v veži pa dvojce železnih palic. Hamžič je med hišno preiskavo grozil in so ga stražniki komaj spravili v zapor.

Imenovani živi v Ljubljani že nad tri leta in se je tukaj tudi oženil. Ves čas ni delal, marveč se je pečal samo s hazardiranjem ter je tudi sam delal karte ter vabil v svojo barako razne delavce, ki jih je potem s pomočjo svojih zaupnikov obral do zadnje pare. Napram varnostnim organom se je vedno vedel zelo nasilno in so imeli pravcate boje z njim tudi že pred letom, ko je na Dunajski cesti v bližini Kačičev gostine izvalil nekega pasanta, s katerim se je nato pustil v boj in ga z nožem tako hudo ranil, da je podlegel poškodbam. Hamžiča so takrat prijeli ter je moral zaradi uboja odsedeti šest mesecev ječe. Ko se je vrnil na svobodo, je nadaljeval s prejšnjim življenjem, sleparil na karte, prodajal hrano delavcem za predrag denar in tudi drugače izrabljaj zlasti svoje rojake Bosance. Na Mohameda Mureskića je imel že dalje časa posebno piko, češ, da ga je ta izdal policiji in se zanimal za njegovo delovanje. Aretiranje Hamžiča bodo jutri izročili sodišču.

Ali si že član Vodnikove družbe?

Kralj. banska tkalnica preprog Drinske banovine v Sarajevu

Obiščite
našo razstavo preprog

v veliki dvorani hotela »Union«
zadnji dan jutri 1. junija od 9.—12. in 2.—7. ure zvečer

Na 24 mesečno odplačevanje brez naplačila

6195

Kulturni pregled

Maurice Pagnol: Marij

(Sobotna premijera v dramih). V Marseillu, v starem pristanišču pristajajo vsak dan ladje iz daljnih dežel. Mornarji pripravujejo o pokrajinah pod vročim soncem, vselej s fantazijo, kakor jim je v krvi. Marsiškatero srce se vname od koprnjenja, sprostiti se v življenju, odjadrtati ven na morje, na široko in brezbrežno. Čim jačje so razvili v človeku erotični nagibi, tem silnejša je njegova zamaknenost v blede mečlice na obzorju, za katerimi so prikrita čudesa. Morje mu postaja nevesta, žena, ki ga izvablja v svoje naroke, v vrtnice strasti. Če se dotakne nemirnih valov, mu je pri duši, kakor da se je dotaknil omamne polti, opajajoč človeka z dražljivimi vonji do brezumnja. Tako je padla iskrica v Marijevo srce in ga razplamtel. Marij živi v mornarskem baru in pomaga očetu Cezarju. V tesni ulici se gnetejo iz jutra do pozne noči mornarji, ljudje, ki prihajajo iz kolonialnih dežel, pri Cezarju posedajo, srebajo njegovo kavo in likerje, brijejo šale in pripravujejo. Kadar stopi Marij na ulico, se mu razlije pogled po pristanišču, po ladjah, ki se lahno zibljajo na nemirni gladini. V krčmi posedajo obrežni kapitan Escartefigne, ki ni razvnet od plamtitega hrepenenja, ampak ima vendar sebi primerno ljubico starinsko obrežno barkaco. Berača Piquoiseauja pa popade včasih temna strast, izza mize plane, kavarniške stene se razmaknejo, pogled se mu izgublja na odprtem morju, kjer se v istranjem blešku postavijo mornarji na palubi v vrsto. Sonce jih obliava, ob ladjeh se pene valovi in Piquoiseau deli povelja, da bi njegova ljubica, bela ladja varno plula tajnostim nasproti. Piquoiseau je berač, življenje ga je odrinilo, toda temni ogenj in prsni mu ni še ugasnil. Oklenil se je Marija, napaja se od njegovega silne-

ga mladostnega koprnjenja in pojemajoči plamen vzplapolja v novem hrepenenju. Nasproti baru stoji stojnica, v kateri prodaja mlada Fany, žarko 18-letno dekle, školjke in ribe. Iz bara švigajo pogledi v stojnico, smehljaji se vračajo, preko ozke ulice se razpletajo mreže ljubezni, dokler se v Marijevem srcu ne vname boj med ono neznanu ljubico, ki diha doli v pristanišču in toplu Fanny. Erotika, pravir vsega življenja, je izvir temu in onemu koprnjenju.

Marcel Pagnol je v elementarnih nagibih življenja odkril poezijo, ki ostaja prikrita v vsakdanjem človeškem vrvenju. Pagnol ne ljubi velikih gest, ne pogreza se v globine temnih demoničnih strasti, njegova poezija ne razodeva trpkih, neutешnih hrepenenj. Pagnol ljubi življenje, omamlja ga njegovo žuborenje in je poet, ki sluti tajne vire potoka. Pogled v življenje je dramatičen, dana mu je moč, da ustvari dramo, kakor se odigra prijetna v silnem vrtnem življenju. Toda v njem živi poet, ki oblikuje nevidno poezijo v človeških srcih, kadar se razvname v resničen elementarnem koprnjenju. V njegovih dramah se nam prikazuje tiho življenje, v katerem se razpletajo drama neopazno in skoraj tako prikrito se usode dovrše. Vse njegovo delo je usmerjeno v oblikovanje konkretne vsakdanjosti, ki je prežeta z intimno poezijo. Svoje ljudi zajema iz vsakdanjega življenja, ne silka jih v omostranskih perspektivah, oblikuje na vselej tiste elementarne neizpremenljive nagibe, ki ustvarjajo podobo življenja.

Široko je obzorje v dramih, mnogovrstni značaji, krepko in živo naslikani tvorijo njeno vzdušje. mojstrsko so nakazani prikriti motivi, ki se prepletajo z glavnimi dogodki. Na našem odru se je obličje južnanskega življenja deloma zastrilo in je včasih prosevalo napačno pojmovanje pisa-

teljevih namer. Naša kri je težka, srmežljivo povešamo oči pred naravo. Ob pogledu v neprikrito elementarno življenje nas obliava rdečica, ljubezen mora biti poetična, ne tako vsakdanje priprosta, kot jo doživljamo. Krepki izrazi nepokvarjenega človeka, ki mu življenje ni gnusno, ampak dnevna empirija, žalijo naše uho in dražijo seksualnost. Ne zdi se mi povsem verjetno, da bi se naš človek mogel docela živjeti v te ljudi, ki žive od hipa do hipa, v katerih vro strasti in se jih ne sramujejo, temveč govore o njih kot o vsakdanjem kruhu. Kako se n. pr. izvaja žene, ki je kot dekle pričela sama hoditi k fantu spat, v našem ozračju drugače poantira, kot je nameraval pisatelj. Ljubosumna Fanny dovoli zaljubljenemu Panisseu vpogled v nedrije, Cezar zbada sina Marija zavoljo noči, v kateri je predlogo čital v dekletovem naročju, vse to bi zvenelo pristno, če bi bil tak igralec, kakor gledalec dovteten za pojmovanje vročekrvnega južnanskega življenja, v katerem narava in nagibi niso grešni. Igralec zasluži poanto besede v občinstvu in jo nehotu pobarva v zaželjenem smislu. Pagnolova slika življenja je deloma izgubila vonj pristnosti zaradi pomanjkanja elementarne pristnosti. deloma zaradi značajev, ki se niso povzpeli do tiste poslednje plastike, da bi gledalec čutil, kako se v vseh odrazih čustvovanja in mišljenja spajajo z zemljo. Jan je stopil po daljši odsotnosti zopet na ljubljene deske. Kreiral je Marija z mladeniškim ognjem in je poudaril predvsem lirčnost v značaju. V. Juvanova mu je bila v Fanny verna družica. Tudi njena odpoved je izvenela lirčno, dočim sta v prvih prizorih poslednjeje pojmovala dramatičnost elementarnih nagibov. Ob slovesu je njuna igra zopet zaživela na prvotni bazi. Tudi kraljev Cezar, ki je bil svojevrsten in izrazit, ni bil vselej dosleden v pristnosti doživljanja. Manj jasen je bil

Cesarjev Panisse, v prvih prizorih vsekar boljši kot v poznejših. P. Juvanova je s Honorino osvajala občinstvo. Krepke in močne kreacije so ustvarili Lipah, Zeleznik in še posebno Samcin, v njih in ostalih manjših vlogah, jurčaku, Malajki in Arabcu se je verno zrcalila pisateljeva podoba življenja.

Gavella je oblikoval življenje v pristaniški ulici do poslednjih utripov. Ustvaril je vzdušje, da je življenje tam zunaj, odkoder je sijalo sonce in je vel morski veter, odkoder so se oglašale sirene in pritekalo življenje, vidno tudi v ozki ulici in med skromnimi barskimi stenami. Gledalec je doživljal življenje na ulicah, kamor so odhajali barski gostje, obdajala ga je svobodna širina morja. V intimnih prizorih se je odražala pristnost življenja v vseh prikritih in očitnih pojavih. V goreči dolednosti pa se mu je podoba malce dozognila in je prebajala v epično širino. Povaljavajoči se detajli so pričeli dolgočasiti, osrednja drama je izgubljala notranjo dinamčnost. Pagnolova drama pogreša včasih vsebinske pestrosti, kar so razvlečeni prizori preveč poudarili. Zivahnejši tempo bi zgostil dejanje in bi dramo vsebinsko okrepil.

Kralj. banska tkalnica preprog Drinske banovine v Sarajevu

Obiščite
našo razstavo preprog

v veliki dvorani hotela »Union«
zadnji dan jutri 1. junija od 9.—12. in 2.—7. ure zvečer

Na 24 mesečno odplačevanje brez naplačila

6195

Srečke za III. razred drž. razr. loterije so dospele

Obnovite jih pravočasno. Nekaj neobnovljenih srečk je na razpolago onim, ki hočejo igrati v tem kolu zlasti v V. razr., ki razdeli med srečne igralce vedno težke milijone.

Zadružna hranilnica r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

Domače vesti

Napredovanja v poštni službi. V VI. skupino so napredovali poštne uradniki: Tomaž Vidmar, Ljubljana II.; Albert Conč, Poljčane; Fran Fludernik, Pragersko; Josip Kumer in Alojzij Kump, Ljubljana II.; dalje v VII. skupino: Anton Križ, Jesenice na Gorenjskem; Drago Miložič-Lindič, Sevnica; Ivan Adč, Metlika; Maks Plaž, Maribor II.; Ludovik Staut, Ljubljana I.; Martin Vene, Maribor II.; Viktorija Razgaj, Radeče pri Zidanem mostu; Olga Skubic, Ljubljana I.; Vida Kušar, Ljubljana VI. in Frančiška Treven, Ljubljana I. Za upravnika pošte v VI. skupini je napredoval Fran Kočvar, Rakek, za administrativno uradnico pa Margita Pavlič, Ljubljana poštna direkcija. Imenovan so dalje za uradniške poštne pripravnice: Rafael Treven, Maribor I.; Milan Rasberger, Maribor II.; Josip Sertočnik, Maribor II.; Albin Pelhan, III. terenska sekcija Ljubljana; Josip Falout in Stanko Smogovec, Ljubljana I.; Fran Hasler, Ljubljana II.; Josip Pintarič, Beltinci; Josip Mulič, Guštanj, in Janko Višnar, Jesenice na Gorenjskem.

Iz sodnopisarniške službe. Pomaknjeni so v višjo položajno skupino zvaniki: Mihaela Bercler, Ribnica; Makslo Jalovec in Slavko Potokar, deželno sodišče v Ljubljani; dalje služitelji: Ivan Arnšek, okrogno sodišče v Celju; Anton Javornik in Fran Jerič, višje deželno sodišče v Ljubljani; Ivan Škrabar in Rudolf Vandot, deželno sodišče v Ljubljani; Alojzij Resman, Kranj; Miroslav Potisk, Brežice; Anton Penca, Trebnje; Ivan Brumen, Sv. Lenart v Slov. gorah; Fran Pungercar, Krško. Poduradniški izpit s prav dobrim uspehom je napravil pri okrajnem sodišču v Ljubljani Anton Nuncič, sodni služitelj na Brodu. Pri višjem deželnem sodišču pa je napravil zemljiškopravni izpit s prav dobrim uspehom okroglički narednik Jože Cizelj iz Celja.

Iz zdravniške službe. Banska uprava je podelila naslov specialista za kirurgijo dr. Ottonu Bajcu, sekundarju na kirurškem oddelku v splošni bolnišnici v Ljubljani.

Odvetniška vest. G. dr. Koderman, odvetnik v Mariboru, je naznanil odboru Advokatske komore, da se prisiljen hude bolezni odpovedati se začasno izvrševanju advokature.

Diplomiralec je na ljubljanski univerzi za gradbenega inženjerja g. Lončar Igor, sin direktorja I. državne realne gimnazije g. dr. Dražotina Lončarja. Čestitamo!

Adamič gre na naš Jadran. Naš slovenski rojak g. Alojzij Adamič, ki je nedavno iz Amerike prispel v Ljubljano, se je v zadnjih dneh mudil v Beogradu, odkoder se pada na naš Jadran, kjer ostane dalje časa. V jeseni obišče še nekatero evropsko državo, pred nastopom zime pa se vrne zopet v Ameriko.

Poročita se danes na Brezjah g. Slavko Bolč iz Brezje in gđ. Anči Strojeva iz Zupč.

Absolventom kmetijskih šol. Tovariše absolventov vseh kmetijskih šol in vseh letnikov vabimo, da se udeležijo sestanka, ki bo 5. junija ob 10. dopoldne v prostorih restavracije Zvezde v Ljubljani. Na sestanku bomo razpravljali o ustanovitvi lastne Zveze absolventov kmetijskih šol in o drugih važnih skupnih zadevah. Ker bo sestanka ob času veljavnosti, ko bo polovična vožnja po železnici, želimo, da se sestanka udeležijo vsi tovariši polnočestno, posebno še, ker se boste ob tej priliki lahko sestali z mnogimi nekdanjimi sošolci in prijatelji! — Pripravljali odbor Zveze absolventov kmetijskih šol.

Beograd postavi spomenik Vuku Karadžiću. Kakor javljajo iz Beograda, bo prihodno pomlad odkrit tamkaj spomenik, ki ga izdeluje kipar Gjoka Jovanović. Vuk Stefanović Karadžić si je pridobil največje zaslug za srbski jezik. S tem spomenikom se bodo Srbi oddolžili svojememu velikemu učitelju in reformatorju.

Nemška umetnica v Jugoslaviji. Včova v Beogradu umrla nemška poslanika dr. Kosterja gospa Käthe Kosterjeva, ki je na glaslo kot odlična slikarica, se že več tednov mudila v Beogradu. Gospa Kosterjeva namerava letošnje poletje preživeti v Jugoslaviji.

Jugoslovenska grobnica na češkoslovaškem. Ob priliki vsesokolskega zleta v Pragi se bo izvršilo tudi posvečenje velike grobnice jugoslovenskih bojevnikov, ki so svoje kosti pustili v češkoslovaški republiki. Ta grobnica je prirejena v Jindřichov

ter krije nad 8000 okostij jugoslovenskih vojakov, po večini Srbov, ki so umrli kot vojni ujetniki. Posvečenje grobnice se bo vršilo dne 8. julija pod protektoratom kralja Aleksandra in predsednika češkoslovaške republike dr. Masaryka. Posvečenja se bo udeležilo tudi starešinstvo Zveze sokolskih društev kraljevine Jugoslavije.

Občni zbor Zveze za tujski promet v Sloveniji bo 8. junija ob pol 11. v dvorani Zbornice za TOI v Ljubljani. Ako se ob določeni uri ne sestane zadostno število članov, bo skupščina pol ure kasneje na istem kraju in s istim dnevnim redom ob vsakem številu prisotnih članov.

Ugodnosti za skupne šolske izletnike na Sv. Goro in Sv. Planino. Zadnje čase zahajajo tako ljubljanski kakor tudi zasavski in drugi učni zavodi na skupne šolske izlete na Sv. Goro in Sv. Planino, ki sta med najlepšimi izletniškimi točkami v zanimivem zasavskem svetu. Spričo današnje denarne krize je odbor litiške SPD, ki je lastnik obeh planinskih koč, ertal vstopnino v kočje za vse udeležence skupnih izletov. Razen tega uživajo šolarji izletniki tudi primeren popust pri jestevinah. Ta umestna odredba litiške podružnice SPD bo planinarstvo gotovo še bolj popularizirala in jo toplo pozdravljamo. Gg. razrednike, ki hočejo svojo mladino povesti v naravo opozarjamo na oba izleta. Na Sv. Goro je s postaje Save le 2 uri. Na Sv. Planino, kamor je le nekaj več, je možen dohod s postaje Zagorja ali pa iz Trbovelj. Pota so dobro markirana. Na Sv. Goro je seveda uporabljiva tudi pot s postaje Kresnice preko Vač in mimo keltskih grobišč ali pa iz Ljette mimo banovinskega veleposestva na Ponovčah.

NE potrebujemo reklame, delo govori. Pralnica, likalnica in čistilnica oblek, — Mestni trg št. 8 (Haman). 230

Naši v Ameriki. Kakor poročajo naši ameriški listi, se je v Waukeganu naselil slovenski zdravnik dr. Kompere. V kratkem pa se naseli tamkaj tudi slovenski zobozdravnik dr. Ferlan. — S parnikom »Evropac« se odpelje te dni v staro domovino waukeganski župnik Azbe. V Sloveniji ostane več mesecev, da si popravi zrahljano zdravje. Prebival bo delno na Gorenjskem, kjer živi njegova mati, največ pa v Dalmaciji v milem južnem podnebju. — V staro domovino je namenjen tudi znani newyorški rojak Valentin Vavpotič s svojim sinom, da mu razkaže lepote slovenske zemlje. — Pred kratkim so se v kraju Pierce ponesečili trije Slovenci. Prva žrtev je bil Andrej Urbas, doma iz Planine pri Cerklji; Jakob Lipovec si je zlomil nogo; tretja žrtev pa je bil Jože Porak, po domače Urhov iz Vrh jezera pri Cerklji, star 34 let. Vsuho se je nanj kamenje in ga pokopalo. — V Milwaukeeu je nedavno umrl eden starejših slovenskih naseljencev Anton Starič, med rokari znan gostilničar, star 47 let. Doma je bil iz Radje vasi na Dolenjskem. Zapušča žena, štiri sinove in dve hčeri. V naselbini St. Stephanu je preminila Jozefa Jahnova, rojena Kozelova leta 1865. v Gorjah pri Bledu. V Ameriko je prišla s svojimi starši pred 49 leti v Minnesoto, kjer si je njen oče postavil lep dom. Zapušča moža, dva brata in sestro. — V Clevelandu je umrl Miha Čerček, star 57 let, doma iz Sardinje vasi pri Žužemberku. V Ameriki je bil 30 let. — V Waukeganu je preminila Evgenija Malovrh-Lamovecova za srčno hibo. Dcma je bila iz Polhovca Gradca. V Ameriki je preživela 25 let.

Znanstvena ekskurzija na otok Krk. Že nekoliko let prihaja vsako pomlad ekskurzija nemških študentov naravoslovnih znanosti na otok Krk v svrhu proučevanja morske flore in faune. Tako je tudi leto prispela skupina študentov iz Tübingena, da proučava življenje našega morja. Oblastva im prebivalstvo jim gredo pri tem drage volje na roko.

Novi grobovi. V kandjiški bolnišnici je umrl uradnik v pokouju g. Konrad Ziegler. — V Ljubljani je preminil dijak trgovske šole g. Brunon Mark u. c. ki ga bodo pokopali danes ob 15. — V 50. letu starosti je izhnila v Mariboru ga. Antonija Zmazlikarjeva, poštna uradnica. Pogreb bo danes iz mrtašnice mestnega pokopališča na magdalensko pokopališče. — Dlje je umrla v Mariboru ga. Fina Mirovičeva rojena Globočnikova, ki jo bodo pokopali danes ob 16. iz mrtašnice na pobreškem pokopališču. — Po daljši bolezni je preminil v Mariboru g. Janko Pazon, nadzornik finančne kontrole v pokouju. Pogreb bo danes ob pol 16. iz mrtašnice mestnega pokopališča na Pobrežju. — Pokojnim blag spomin, žalujočim naše sožalje!

Zagrebški kvartet v Danskim. Znani Zagrebški kvartet je pretekel četrtek v berlinski Singakademiji prireditelji koncert, ki je dosegel velik uspeh. Dne 3. junija bo kvartet priredil komorni koncert v Kodanju, glavnem mestu Danske.

Zagrebške Slovence opozarjamo na letošnje Krško ob Savi, ki je od Zagreba oddaljeno jedva 41 km (eno uro vožnje z železnico). Ta pravljalni kraj v Posavju je že od nekdaj priljubljeno izletišče Zagrebčanov. Posebno prijetno je bivanje v Krškem ob vročih poletnih dneh, ko vlada v Zagrebu neznozna vročina. Mestece so

nahaja tik ob bistrji Savi na podnožju senčnatih gozdov in vinskih gor. Ob Savi je udobno kopališče, kjer imajo letoviščarji priliko udeleževati se v vodnem sportu. Vsa okolica krškega je mična in daje prilichnost za krajsje in daljsje izlete. Društvo za pospeševanje tujskega prometa v Krškem, ki daje vse potrebne informacije, se je pobrigalo, da bodo izletniki, odnosno letoviščarji kar najbolje postrženi.

Nevarno železniško križišče pri Kamniku. Pod tem naslovom je izšel članek v »Jutru« št. 113., 15. t. m., v katerem se napada železniška uprava, čes, da je ona kriva, da se ne odstrani nasip, ki ovira razgled na tem križišču. Direkcija državnih železnic v Ljubljani ugotavlja, da od cestnega odbora v Kamniku ni prispela niti 7. aprila niti pozneje nobena prošnja, da se pogajanja o odstranitvi tega nasipa obnovijo. — Direkcija državnih železnic v Ljubljani.

Izkopine v Stobih. Kakor smo srojedobno poročali, se izkopavanja v starodavnih Stobih v Južni Srbiji letos nadaljujejo. Odkrili so te dni poslopje, ki je najbrže služilo za pekarno. V poslopju so našli še dobro ohranjen kip, nekoliko novcev in drugih predmetov. Ugotovili se je tudi kraj, kjer so se nekdanj nahajala mestna vrata.

Enodnevni tečaj za zeleno precejpljanje šmarnice in za poletna dela v vinogradu bo v soboto 11. junija na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Ponk bo teoretičen in praktičen ter bo trajal od 8. do 12. in od 14. do 18. Potrebni, ki to dokažejo z uradnim potrdilom od pristojne občine, se bodo razdelili cepilni nož in gumijevi trakovci.

Volk napadel deklico. V okolici Modrišta v moravski banovini je preteklo soboto 14 letna Mila Sadimovičeva zajemala vodo pri studencu. Nenadno pa jo je napadel volk in jo ostrlel na rokah. Na klice za pomoč je prihitel njen oče, ki je zverino s polenom premlatil in pregnal. Oče in hčerka sta bila močno ogrižena prepejana v bolnico v Prilepu.

V Beogradu kaznovanih 25 oseb, ki so pljuvale na ulici. Uprava mesta Beograda je nedavno pokrenila akcijo proti pljuvanju na ulici. Dva policijska inspektorja sta preteklo soboto legitimirala 25 oseb, ki so pljuvale na javnih krajih. Vsem prijaviteljem se je naložila denarna kazen. Med prijavitelji je 14 delavcev, 3 trgovci, 2 dijaka, 2 upokojenca, 2 soboslikarja, 1 kočijaž in 1 gledališki igralec.

Najpraktičnejši pouk o razvoju stanja našega gospodarstva nudi vsem slojem XII. ljubljanski velesjem od 4. do 13. junija. Istočasno pa vzbuja tudi nacionalno zavest, saj je velesjem edini forum, kjer je praktično prikazana delavnost, zmoglost in organizacijski talent Slovenca. Nikomur naj ne bo žal 10. — Din za vstop na sejmišče, saj je ta vstopnina v primeri s tem, kar velesjem nudi poučnega in zanimivega, malenkostna. Odložite svoje izlete na prihodnje nedelje in izkoristite čas prireditve velesjema za koristni obisk.

Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrobjeno perilo v najlepšo izdelavo.

Iz Ljubljane

Skalaški film se ponovi v Ljubljani. Ljubljanski javnosti je še v dobrem spominu predvajanje prvega jugoslovenskega kulturno-alpanskega filma »V kraljestvu zlatorog«, ki je doživel svojo veličastno krasno predstavo v veliki dvorani hotela Uniona ob priliki lanskega jesenskega velesjema. Ponovno so bile izražene želje na pram Turistovskega kluba »Skala«, da bi se ta film ponovi. Skalaši so v to svrhu izgotovili nekateroma novo kopijo, jo izpopolnili s popetimi novimi scenami ter jo odstopili krajevnemu odboru Rdečega križa v Ljubljani in predvajanja. Predstave se bodo pričele v soboto 4. junija v veliki dvorani hotela Uniona. Ostale podrobnosti so razvidne z lepakor Rdečega križa, ki so plakati na po mesto. Da bo omogočen ogled tega domačega filma najširšim slojem, so se določile izredno nizke cene prostora. S tem bo ustrezno tudi vsem onim, ki si nameravajo film ogledati drugje. Omeniti moramo tudi, da se do sedele izredne predstave za šolsko mladino, kateri je ob predhodni prijavi in pod vodstvom gg. razrednikov, določena izredna vstopnina po 2 Din. V to svrhu je vložil kraljevni odbor Rdečega križa prošnjo na prosvetni oddelek banke uprave, da dovolji šolam skupni ogled tega filma. Rdeči križ, ki vrsi plemenito delo na humanitarnem polju, bo uporabil dohodke teh predstav za dijaško počitniško kolonijo v tej sezoni, zaradi česar je dolžnost vse javnosti, da to akcijo s čim večjim posestvom podpre.

Glasbena razstava. Danes je zadnji dan glasbene razstave v veliki dvorani Narodnega doma. Po splošni sodbi je razstava izvzredno prirejena in izredno poučna za vsakogar. Danes je otvorjena od 9. do 12. in od 14. do 17. Vstopnina 5 Din, za šole, ako posetijo razstavo skupno, pa le 2 Din. Vabimo občinstvo in šolska vodstva k današnjemu posetu.

PO VAŠEM OKUSU in najnovejšem pariškem kroju Vam izgotovi obleko **F. BRECELJ, mod. krojašča, Ljubljana Sv. Petra cesta 33 209**

Mestna davščina na potrošnje. Mesto načelstvo v Ljubljani opozarja gostilničarje, kavarnarje, lastnike zajtrkovalnic in vinočestev in prireditelje veselja, da stopi s 1. junijem in veljavno naredba o občinski davščini na potrošnje, katero plačajo gostje v gostilnah, kavarnah, zajtrkovalnicah, vinočestih in na društvenih veselicah (prireditvah). Službeni list krajevske banke uprave dravske banovine št. 373-36, naredba IV. Bloki računskih listkov se dolo pri mestni blagajni, kontrola pa se bo izvajala od 1. junija naprej.

Francoski inštitut v Ljubljani opozarja, da bo danes zvečer ob 9. predaval v društvenih prostorih gđ. Yvonne Morin, glavna tajnica internacionalne zveze šolarjev o otroku v moderni francoski družini. Predavanju bo na sledil film Silkovita Franca. Vabimo vse člane in prijatelje društva, da se udeležijo zanimivega večera.

Prva letošnja javna produkcija gojenec opere šole, oddelka profesorja O. Šesta, bo v četrtek 2. t. m. ob 20. v dramskem gledališču. Gojenec dramske šole bo izvajali: V. dejanje Oton Župančičeve »Veronike Deseniške«, dalje I. dejanje Cankarjevih »Hlapcev«, francosko enodejansko komedijo »Priljudni komisar«, ki jo je napisal Georges Courteline in trole-

jansko Molierjevo komedijo »Namišljeni bolnik«. Izredno zanimiva produkcija bo pokazala celo vrsto naših mladih talentov, ki obiskujejo konservatorij. Vstopnice so v prodaji pri dnevnih blagajni v operi (ože po 25 Din, sedeži v parterju po 10 in 8 Din, na balkonu po 6, na galeriji po 4, stojšča pa po 2 Din). Pri bližetjih bo dobili tudi podroben program in zasedbo posameznih vlog.

Zlata poroka popularnega ljubljanačana. Te dni je obhajal ugledni ljubljanačan g. Pleničar Franc s svojo soprogo gospo Pavlo polstoletnico, odkar sta stopila pred oltar. G. sodni nadoficijal v pokouju se je rodil l. 1854. v Novem mestu, zato ga dičita pristna dolenska poštenost in šegavost. Kot duhovitega družabnika in kupletista so ga poznali zlasti poprej vsepovod. V zakonu z gospo Pavlo, rojeno l. 1859 v Stični na Dolenjskem, je imel 19 otrok, od teh le 1 hčerko. Danes živi še 6 sinov, ki so vsi v uglednih življenjskih pozicijah in služujejo skoro vsi v Ljubljani. Ob lepem življenjskem slavlju, ki se je vršilo na domu staršev na Starem trgu, so poklonili sinovi jubilanoma krasen srebru veneč. Uglednemu g. Pleničarju in njegovi zakonski družici, ki sta kljub čestitim letom oba čvrsta in duševno čila, želimo še mnogo let!

K. o. JRKD na Viču javlja članstvu, da bo banovinska skupščina v soboto 4. junija ob 18. in v nedeljo 5. junija ob 10. dopoldne v Kazini. Člani, ki bi hoteli prisostvovati, dolo potrebne izkaznice v Sokolskem domu.

J. n. a. d. »Jadranc«. Drevi ob 20. uri bo članski sestanek v društveni štalični.

Izredno hladno vreme. »Blizamo se ledeni dobič« tako in slično so večerj tožili ljubljanci. Res ni bilo kmalu tako hladnega vremena ob koncu maja, kakor letos. Pravijo stari vremenski kronisti, da je slično vreme vladalo okoli l. 1861. Takrat je bila prav tako zelo mrzla, snežena pomlad, a letina je bila potem izredno dobra. V nedeljo zjutraj je termometer kazal 8,2 C nad ničlo, dosegel je pozneje maksimum 18,6 C. V nedeljo so bili ponekod tudi silni nalivi z viharjem. V Ljubljani je bilo dopoldne prav solčno vreme, toda ob 11.15 so pridrevli od severozapada in zapada deževni oblaki. Vihla se je močna ploha, ki je trajala do 14.40. Ponoči od 21. do 24. ure je znova deževalo. V tem času je v Ljubljani padlo za 17,3 mm dežja. Večerj so ves dan prevladovali mrzli severni in severozapadni vetrovi, ki so se kosali s toplejšimi južnozapadnimi. V nedeljo je po planinah zapadel nov sneg. Barometer zadnje dni kaže zelo nizko. Zaradi deževja je stanje vod stalno preed nad normalo.

Redek cvet. G. Pavlič Avgust, poslovodja Nabravljane zadruge drž. železnic je vzgojil kaktus, ki je te dni lepo belo cvetel. Kakteje so ameriške tropske rastline, katere pa se gojijo tudi pri nas, in to posebno kot sobne rastline. Kakteje je redkokdaj cveto. Ker zahtevajo posebno negovanje in mnogo potrpljenja, g. Pavlič čestitamo k uspehu!

Sezona za češnje se pričena. Na ljubljanskem trgu se letos prav počasi pričena sezona češnji. Pač izredno hladno vreme ovira zorenje naših domačih češnji, ki obijubljajo steor prav dobro letino. Še do sobote je bila cena iz Gorice in Trsta uvoženih češnji 16 Din kg, a večerj je bilo opaziti precejšen padec cen, kajti goriške češnje so branjevke prodajale že po 12 do 16 Din. Samo večerj je bilo na glavni kolodvor pripeljanih okoli 6000 kg češnji. Na trg je prispela tudi prva pošiljka bosanskih češnji. Okoli 500 kg je bilo poslanih iz Breškega, ki je glavna izvozna točka za bosanske češnje. Te češnje so branjevke prodajale že po 10 Din kg. V nekaj dneh, zlasti če se bo vreme izboljšalo, je pričakovati znaten dovoz češnji in se bodo cene močno znižale. Hladno vreme bo zavrlo, da bodo domače češnje iz obrunske okolice prišle na trg približno sredi junija ali pa še pozneje.

Sreski cestni odbor v Ljubljani se preseli s pisarno iz šolskega drevoreda 30. t. m. v nove uradniške prostore na Krekov trg 10, I. nadstropje, kamor naj se tozadevni dopisi uradov, odnosno stranke obračajo.

Upokojeno učitelstvo bo imelo svoj sestanek z odborovo sejo v četrtek 2. junija ob 16. na Ježici v gostilni pri Romovšču. Vabljeni vsi tovariši (ose), upokojeni in aktivni. Za primer slabega vremena bo sestanek v Ljubljani pri »Novem svetu«.

Na notico pod naslovom »Zaslodovan mladostni vlomilec nam javljajo, da ni krivec opisanege vloma sin g. Dežmanova. Dežmanova bo proti vsem, ki bi nadalje širili neresnične vesti o njenem sinu, sodno postopala.

Pobeg iz bolnice. Večerj ponoči sta pobegnili iz bolnice 21-letna Jozefa K. ter 25-letna Marija L., ki ju je policija aretirala že pred dnevi zaradi tajne prostitucije ter ju zaradi bolezni oddala v bolnico na zdravljenje. Pokvarjenki pa sta se kmalu domeniili za pobeg in večerj ponoči res izginili. Pobegnili sta kar v bolniških plaščih, zraven sta pa ukradli neki strežnik še obleko in dva para čevljev.

Neznana tatca. Na borzi dela na Miklošičevi cesti se je pojavila neznana tatca, ki se je pridružil kuharici Mariji Visenjakovi. Ko je bila Visenjakova v pogovoru z neko drugo žensko, je neznanca brž izrabila priliko in ji izmaknila ročno torbico, v kateri so bili razni dokumenti in nekaj gotovine.

Tatinski drobič. Stanovanje g. Velikonje na Sv. Petra cesti 93 je obiskal neznan tat ter odnesel srebrno uro in dve zlati verižici. Prav tako je prišel neznan neposrtenjak po uro budilko v stanovanje Franje Petrovičeve v Rožni ulici 11. V nočji na ponedeljek je odpeljal nekdo iz drvarnice Josipa Mikliča v Rožni dolini kolo.

Najugodnejšo priliko za nakup blaga na obroko nudil je Krednitna zadruga detaljnih trzorcev v Trgovskem domu.

Kegljišče v petek, soboto in nedeljo se odda klubom. Gostilna Brezovšek.

Izgužila se je v nedeljo med 9. in pol 10. dopoldne zlata (double) damska zapetnica z zelenim kamnom v Rožni dolini na cesti X. Pošten najditelj naj jo vrne proti nagradi v oglasnem oddelku »Jutra«, Selenburgova ulica 3.

Če ljubite dobro in lepo domačo knjigo

se naročite na knjižne zbirke Tiskovne zadruge.

Vsem sreskim in krajevrnim organizacijam JRKD

Začasna banovinska eksekutiva J.R. K. D. za dravsko banovino sklicuje ustanovno skupščino banovinske organizacije JRKD za dne 4. in 5. junija v Ljubljani, v Kazini (velika dvorana).

- Dnevni red skupščine je:
- Dne 4. junija ob 18. uri v veliki dvorani Kazine:
 - Otvoritev.
 - Poročilo verifikacijskega odbora.
 - Čitanje zapisnika konference z dne 29. marca.
 - Poročilo tajništva.
 - Razgovor o sestavi kandidatnih list.
 - Slučajnosti in debata.
 - V nedeljo 5. junija ob 10. uri v veliki dvorani Kazine nadaljevanje dnevnega reda, in sicer:
 - Poročilo ministrov dr. Kramerja in Pučja.
 - Volitve prvega banovinskega odbora in eksekutive, članov odsekov, treh članov nadzornega odbora.
 - Resolucije.
- Točnejša navodila bodo prejeti sreski odbori v prihodnjih dneh.

Začasna banovinska eksekutiva JRKD.

Iz Celja

Občni zbor Jugoslovenske Matica. V soboto zvečer se je vršil v rdeči sobi Narodnega doma pod predsedstvom g. dr. Bavdka redni letni občni zbor celjske podružnice Jugoslovenske Maticе. Zaredi metvila v centrali trpijo vse podružnice, med njimi tudi celjska. Narodno obrambno delovanje je tako oteženo, da o njem kmalu ne bo več mogoče niti govoriti. Na sestanku zaupnikov 5. julija lani v Celju je bilo sklenjeno, da se JM združi z Narodno Obrano. Tajniško poročilo je nato podal predsednik g. dr. Bavdek, blagajniško pa g. Mirmik. Po izglasovanem absoluturiji je bil izvoljen doseđani odbor. Pri slučajnostih je bilo na predlog g. profesorja Mravljaka sklenjeno, da se počaka s pobiranjem letošnje članarine dole, da bo kmalu rešeno, ali se pokrajinski odbor JM v Ljubljani razpusti ali ne. V primeru razpusta bi se celjska podružnica JM združila z družbo sv. Cirila in Metoda.

Mariborsko gledališče bo gostovalo v Celju v četrtek 2. junija. Vprizorilo bo Františka Langerja »Improvizirani Poročnik« Pištorec. Ta komedija učinkuje po zabavni in satirčni vsebini in je v Mariboru zelo usajala. Režija glavni režiser Kovčič, poleg njega pa se sodelujejo Zaključkov, Kraljeva, Starčeva, Savinova, Založnikova, Kovič, Goršanek, Furjan, Blaž, Tovornik in Harastović. Rezervirajte si vstopnice!

Nepotrebno zavlačevanje. Nekd celjski gostilničar je naročil z Gomilke na željo svojih gostov sod pristnega ucana. Vino je prispelo v Ljubljano že 11. t. m. in je gostilničar takoj plačal predpisano carino v znesku 3000 Din, na vino čaka pa še danes, ker je bil vzorec vina poslan v analizo v Maribor, od koder pa še vedno ni nobenega odgovora. Prav mogoče je, da se bo vino med tem pokvarilo, a škoda bo moral trpeti gostilničar sam.

Več luči v Zavodni! Na raznih obljubenih mestih v Zavodni in ob vznožju Jožefovega hriba prebivalci hudo pogrešajo javne razsvetljave. Naj bi se odločili čimnitielji vendar le enkrat usmilihi tega prebivalstva, ki je prav v nevarnosti, kadar hodi v temi po tamkajšnji razsvetlji cesti.

Čebelarji iz Celja in okolice priode ob ugodnem vremenu v nedeljo 5. junija ob 15. poučni sestanek s predavanjem pri čebelnjaku g. Rebova v Košnici.

Novo srečke III. razreda državne razredne loterije so že prispale in naj jih lastniki dvignejo v podružnici »Jutra«.

Mestni kino bo predvajal drevi ob pol 21. zvočni film (50%) »Jutnje v ognju«.

Vsak naročnik »Jutra« je zavarovan za 10.000 Din!

Iz Maribora

Zobozdravnik dr. Zgur onklna o 1. junija ob pol 11. do pol 13. in ob 15. do 18. v Mariboru, Meljska cesta 2, II., telefon 2707.

Slovesna otvoritev Mariborske hranilnice dravske banovine. V četrtek 2. junija ob 16. bo tukajšnja Hranilnica dravske banovine slovesno otvorila svojo novo palačo na vogalu Slovenske in Gosposke ulice. Ob tej priliki bo palačo slovesno blagoslovil knežofok dr. Andrej Karlin. Prosiarva bo internege značaja in samo za povabiljene goste.

Ponovni požar v Župeči vasi Ptuj, 30. maja. Ni se še poleano razburjenje zaradi požara, ki je nastal pred 14 dnevi v Župeči vasi, ki je uničil 7 posestnikov gospodarstva poslopja z orodjem in drugimi premičnimi, in komaj so pričeli z gradnjo novih domov, že je izbruhnil snocih okrog 21. pri posestnici Katarini Pišek v Župeči vasi ogenj. Požar je zajel stanovanjsko in gospodarsko poslopje in hlev ter se je z naglico širil, ker je bilo poslopje s slamo krito in deloma leseno. Na pomoč so takoj prihitali gasilci iz Sv. Lovrenca na Dravskem polju ter ptujski gasilci z motorno brigadno pod vodstvom inž. Zelotija. Požrtvalnostni gasilcev se je zahvaliti, da se ogenj ni razširil tudi na druga poslopja. Občutno je bilo zlasti pomanjkanje vode. Ogenj je povzročil okrog 30.000 Din škode, živino so rešili. V kratkem je to že tretji požar v Župeči vasi in vse kaže, da je spet na delu zlobna požigalčeva roka.

Gospodarstvo

Veliko gostilničarsko zborovanje v Celju

Celje, 30. maja. Danes dopoldne se je vršilo v hotelu »Hubertus« v Gosposki ulici izredno številno obiskano zborovanje gostilničarjev iz vsega celjskega okrožja, ki ga je zaradi neugodnih posledic novega trošarinskega zakona sklicala Obrtna zadruga gostilničarjev in kavarnarjev v Celju. Zborovanje je otvoril in vodil predsednik zadruge hotelar dr. Drago Bernardi, ki je najprej pozdravil vse navzoče, med katerimi so bili tudi narodni poslanci gg. Ivan Prekoršek, Ivan Urek in Alojzij Pavlič ter celjski mestni župan g. dr. Goričan z magistratnim ravnateljem g. Subičem.

Takoj nato je tajnik Zveze gostilničarskih zadrug v Mariboru g. Peteln v daljšem poročilu opisal današnji težki in komaj znosni položaj našega gostilničarstva, ki mora po hvalovrednem ukinitju trošarinskega registra in po uveljavitvi novega zakona že v prvih tednih njegovega izvajanja zabeležiti ogromno škodo, ki jo povzročajo številni vinski krošnjariji in pa tisočeri vinotoči pod vejo, kjer se brez vsakega upoštevanja policijskih in sanitarnih predpisov, kakor tudi brez plačila tožilnih taks in davkov prodaja in pije vino podveji in ponoči. Apeliral je na navzoče poslance, naj se zavzamejo za gostilničarski stan in naj skušajo doseči, da se vsilna takse v smislu novega zakona uredi v vsaki banovinski posebej, ker je treba upoštevati pogosto nesprotujoče si razmere po posameznih banovinah. Našel je še celo vrsto najnih gostilničarskih zahtev in prošnji, ki jih je treba čim prej v celoti in ugodno rešiti.

Nato so govorili še narodni poslanci g. Pavlič in načelnik Gostilničarske zadruge v Laškem g. Ignacij Trop, ki se je zavzel za upravičene zahteve vsega našega gostilničarstva, posebej pa je nastopil proti temu, da je Laško kot kopališni kraj v smislu določb tega zakona uvrščeno v 3. kategorijo, torej med mesta s preko 20 tisoč prebivalci. Ta uvrstitev nikakor ne odgovarja dejanskemu prometu, ker je Laško kopališče SUZORJA določeno v prvi vrsti za člane bolniških blagajin in nima od njih Laško nobenega haska, obenem pa je s tem onemogočena vsaka gostilničarska obrt, ker posamezni gostilničarji ne bi v vsem letu niti stočili toliko vina, kolikor bi morali parirati takse. V enaki meri so prizadeti tudi vsa ostala naša letovišča, kopališča in zdravilišča. Zastopnik gostilničarjev iz Hrastnika in iz Dola g. Avgust Dolinšek je navedel nekaj značilnih primerov o krošnjarenju v vinom, ki se je močno razprosto v rudniških in industrijskih revirjih. V imenu celjske mestne občine je pozdravil zborovalce župan g. dr. Goričan, nakar sta govorila še gg. Zumer in g. Dolinšek, ki je pozval navzoče, naj se izrečejo za ustanovitev enotne močne skupne gostilničarske stanovske organizacije za vso dravsko banovino, ker obstojata zdaj še dve zvezi gostilničarskih zadrug v Ljubljani v Mariboru. Uspehi ome same močne organizacije bodo ne-

dvomno večji in razveseljivejši, obenem pa tudi lažje dosegljivi. Položaj vinogradnikov je nato opisal poslanec Urek, ki je pokazal silno bedo in pomanjkanje, v katerih se nahajajo naši vinogradniki, ki morajo svoje otroke v nepopisnem pomanjkanju in prezadolženosti, obenem pa pri polnih sodih neprodanega vina, hraniti namesto s kruhom v vinom. Izrazil je željo, da bi gostilničarski in vinogradniški stan živila in delovala složno za skupen procvit. Nato je prišlo do burne debate in do prekanja, tako da je predsednik le s težavo pomirjeval razburjene zborovalce.

K besedi se je tedaj oglašil poslanec celjskega okraja g. Prekoršek, burno pozdravljeno od vseh zborovalcev. Z znano mirnostjo, stvarnostjo in temeljitim poznavanjem razmer in zakonskih predpisov je razložil vse delo narodnih poslancev pri sestavi in pri sprejetju trošarinskega zakona, ki je že zdaj povzročil med gostilničarstvom toliko nevolje in razburjenja. Vse krivice in slabe posledice novega zakona se dajo omliti in odpraviti, toda delati je treba složno in premišljeno; gostilničarji morajo podpirati poslance po vseh svojih možeh s stvarnimi predlogi in nasveti, ki naj jih sporočajo po svojih stanovskih organizacijah. Odločno je nastopil proti vsem krivicam in težavam, ki jih trpe gostilničarji zaradi krošnjarenja z vinom in od strani vinotočev po mestih in trgih, ki jih zakon ne dovoljuje v obliki, kakor so. Pač pa je pri vsem treba tudi upoštevati, eksistentno pravico vseh slojev prebivalstva in je zato marsikje treba popustiti to ali ono. Narodni poslanci morajo pač zastopati vse prebivalstvo, brez razlike stanu in vere. Poslušalci so se zahvalili svojemu poslancu, ki je že v začetku svojega govora odklonil vsako možnost, da bi se t strokovno zborovanje sprinjevalo v kakšnokoli obliko političnega shoda, z iskrenim pritrjevanjem in vzklitanjem. Gostilničar g. Ota iz Zavadne je izrazil zahtevo, da se čim prej uveljavi zakon o iztrebljenju šmarnice, nato pa je na podlagi številnih ugotovitev o krošnjarenju in tihotapljenju vina po osebnih železniških vozovih pojasnil kontrolor transportne službe gospod Vranjek iz Celja, da je ljubljanska železniška direkcija v smislu prometnih predpisov odredila strogo nadzorstvo nad potujočim občinstvom in njegovo osebno prtljago ter bo na ta način izključeno vsako točenje oziroma krošnjarenje vina v železniških vaonih. S tem bo tudi s pomočjo železniških organov onemogočena nedopustna konkurenca gostilničarjem.

Končno je še prečital tajnik g. Peteln precej obširno resolucijo, ki ima enako vsebino, kakor je resolucija, ki je bila sprejeta na velikem gostilničarskem zborovanju 24. maja v Mariboru in katere vsebino smo že objavili v »Jutru« od 26. maja. Ob 13. je zaključil predsednik g. Bernardi nad 3 ure trajajoče zborovanje s pozivom, da se gostilničarji v obrambo in uveljavljanje svojih pravic še tesneje oprimejo svojih strokovnih organizacij.

Četrletno poročilo Narodne banke

Narodna banka izdala že od l. 1929 zanimiva četrletna poročila v francoskem in angleškem jeziku z bogatim in obširnim statističnim dodatkom. V februarju tek. leta je banka izdala slično konjunktorno in statistično poročilo za preteklo leto tudi v srbohrvaškem jeziku, sedaj pa smo prejeli iz državnem jeziku tudi že nov zvezek za prvo letošnje četrletje. Kakor je podoba, bo Narodna banka to poročilo sedaj redno izdajala tudi za domače zainteresirane. Tako smo po zaslugi naše novičarske banke dobili važno konjunktorno in statistično revijo, katere pomanjkanje smo temu težje občutili, ker naš državni statistični urad ne izdaja nobene redne publikacije, kjer bi bili zbrani najvažnejši tekoči gospodarski statistični podatki, ki so raztreseni po raznih drugih publikacijah ali pa se sploh ne objavljajo.

Najnovejša številka je bogato opremljena in ima v tekstnem delu obširno razpravo o razvoju našega narodnega gospodarstva s številnimi diagrami, v statističnem delu pa vsebuje poleg statistik in diagramov o poslovanju Narodne banke odnosno o deviznih tečajih še mnogo drugega gospodarsko-statističnega gradiva. Tako med drugim o prometu na borzah, o borzih indeksih, o stanju državnih in privatnih denarnih zavodov, o gibanju cen, o državnih dohodkih, o rudarski in topilniški produkciji, o zunanji trgovini, o hranilnih vlogah, o insolvencah, o železniškem in pomorskem prometu, o zaposelnosti in bolniškem zavarovanju, o kmetijski produkciji, o stanju živine in na

koncu o stanju najvažnejših novčanih bank v inozemstvu. Revija sicer še ni popolna, vendar pa je po sedanjem razvoju pričakovati, da bo njen obseg še razširjen.

★

Naše gospodarstvo v prvem četrletju

Redno oslabljenje gospodarske delavnosti, ki se pri nas opaja v zimskih mesecih, je letos trajalo do konca prvega četrletja. Vse gospodarstvo ima obeležje mučne borbe z gospodarsko krizo in vztrajne prizadavanja, da to težko stanje preboli s čim manjšo škodo. Poslabšanje gospodarskih razmer v prvem letošnjem četrletju se najbolj zrcili v zmanjšanju obsega zunanje trgovine za 47% v primeri z lanskim prvim četrletjem (za 61% v primeri s predlanskim prvim četrletjem), nadalje v nazadovanju železniškega prometa za 9,3% in rečnega prometa za 39,7%, v podvojitvi brezposelnosti in končno v povečanju števila insolventov za 109%.

Navzile gornjih nepovoljnih dejstvom, niso na mestu pesimistični zaključki, kajti razdobje januar-marec predstavlja v agrarni državi skoro popolno paraliziranje gospodarske delavnosti, zlasti če je zima neobičajno dolga, kakor je bila letos. Glavno je, da smo preživeli težko in dolgo zimsko razdobje, da kmetu ni več treba skrbeti zaradi prehrane živine in da lahko preide v novo dobo dela in ustvarjanja.

Denarni trg ni pokazal večjih sprememb. Razpoložljiva sredstva denarnih zavodov pri Narodni banki, ki so znašala v lanskem septembru komaj 92 milijonov Din so ob koncu letošnjega januarja zopet dosegla 212, ob koncu marca pa so znašala 201 milijon Din. Značilno je v prvem letošnjem četrletju naglo povečanje hranilnih vlog pri državnih denarnih zavodih, to je pri Državni hipotekarni banki (od 615 na 694 milijon Din) in pri Poštni hranilnici (od 334 na 385 milijonov).

V poslovanju naših privatnih bank sta značilna dva momenta, namreč nazadovanje gospodarske delavnosti, ki se praktično kaže v manjšem povpraševanju in etrožjem dodeljevanju kreditov, in na drugi strani nazadovanje vlog, ki pa ni enako v vseh delih države. V Beogradu in v južnih krajih prevladuje že dotok novih vlog. Vzrok tega pojava ni toliko iskati v nezaupanju nasproti bankam, kakor v okolnosti, da so se v teku težkih zimskih mesecev in pod vplivom gospodarske depresije zmanjšali dohodki posameznika, kar je imelo za posledico, da je moral marsikdo v večji meri dvignati prihranjena sredstva za kritje tekočih potreb. Druga važna okolnost pa bazira na spreminjenih poslovnih razmerah, ki zaradi številnih insolventov, pomanjkanju gotovine in težkosti pri izterjevanju denarja v večji meri silijo poslovne kroge, da zahtevajo plačilo v gotovini. Tudi zmanjšanje obračunskih poslov med bankami zahteva držanje večjih blagajniških zneskov. V teh razmerah je naravno, da so naporu denarnih zavodov usmerjeni k čim večji likvidnosti. Statistični podatki o poslovanju 20 največjih bank kažejo, da je sporeno o gibanje obveznosti in terjatev brez večjih težko dosegljiva. (V prvem četrletju so se hranilne vloge teh 20 največjih privatnih bank zmanjšale od 4505 na 4159 milijonov Din, terjatve na tekočih računih pa istočasno od 4201 na 3937 milijonov; pri tem so se razpoložljiva

GLEDALIŠČE

DRAMA
Začetek ob 20.
 Torek 31. maja: Kralj Oidipus, D.
 Sreda 1. junija: Kralj Oidipus, C.
 Četrtek 2. junija: Produkcija gojencev operne šole drž. konservatorija, Izven.
OPERA
Začetek ob 20.
 Torek 31. maja: Rusalka, B.
 Sreda 1. junija: zaprtlo.
 Četrtek 2. junija: Mala Floramye, E.
 Petek 3. junija: zaprtlo.

Ljubljanska opera. Vloga Povodnega moža v »Rusalki« poje danes g. Josip Križaj. Ostala zasedba kakor običajno z gospo Gjungenac v naslovni uloži. Opera dirigira kapelnik Stritof, režija Kreflova. Druva repri za Tjardovčeve opere »Mala Floramye« bo v četrtek 2. junija v premierski zasedbi. Pripravljala se vzprizorev Smetanove opere »Prodana nevesta« na prostem v parku za Tivoljskim gradom. Vse podrobnosti bomo javili v prihodnjih dneh.

SENTJAKORSKI GLEDALIŠKI ODER
Začetek ob 20.30.
 Sreda 1. junija: »Studentje smo...«
 Petek 3. junija: »Studentje smo...«

Opereta »Studentje smo...« desetih na Sentjacobskem odru. V sredo in petek ponovi Sentjacobski odru. Uspešno zabavno opereto v treh dejanjih. Občinstvo naj kupi vstopnice že v prodaji v naprej. Predstavi v sredo in petek bosta brezpogojno zadnji. Kdor se hoče od srca nasmejati, naj nikar ne zamudi prilike!

denarna sredstva povečala od 300 na 323 milijonov.)

Proces poslabšanja razmer v industriji se je v teku četrletja poostiril. Pri tem so igrali važno vlogo zunanji momenti, kajti najtežje je bilo stanje v onih panogah industrije, ki je bolj vezana na izvoz. Lesna industrija je morala skrbeti produkcijo za 40 odst., industrija dušikovih gnojil pa je poslovala le z 1/3 kapacitete. Potrošnja mila je padla za 30 do 50 odst., kar je vplivalo tudi na produkcijo. Teško je bila prizadeta tudi rudarska industrija. Produkcija železne rude je v primeri z lanskim letom padla za 73 odst., produkcija bakrene rude za 70 odst., pirita za 18 odst., bauxita za 46 odst., v manjši meri pa je nazadovala le produkcija premoga.

Naš letošnji velesojem

Še nekaj dni nas loči od otvoritve XII. ljubljanskega vzročne velesoja. Kdor se zanima za gospodarsko življenje, ta vidi, da so se gospodarji vseh narodov v veliki meri potrudili, da si pridobijo nazaj svoj predvojni trg ali pa ga celo razširijo. Kot eno najuspešnejših sredstev uporabljajo pri tem svojem stremeljenju vzročne velesoje. Tudi ljubljanskega velesoja so se naši gospodarji krozi prijeli, zato bo tudi letos udeležba številna, pestra in bogata. Pri tej priliki lahko z zadovoljstvom opozorimo na smelno propagando, ki jo vrši uprava ljubljanskega velesoja že vsa leta, da privabi čim večje število kupecv. Tudi za letošnji velesojem je propaganda odlično organizirana. Ne samo po mestih in trgih, v vsaki večji vasi se bo te dni zablestel z naših prosvetnih domov, s cerkvenega zidu ali pa iz župnijskega in občinskega poslopja ličen plakat letošnjega velesoja ter bo ljudstvo vabil, naj pride v dnevih od 4. do 13. junija t. l. v belo Ljubljano. Tu boš na velesojem našel vse, kar potrebuješ in mnogo, kar si doslej misil, da moraš naročiti iz tujine, češ, da se ne izdeluje doma. Prepričaj se boš tudi, da so domači izdelki enakovredni tujim in da niso dražji, temveč cenejši. Z zadovoljen z eventualnimi kupčijami, ki si jih sklenil na velesojem, boš veselo odhajal domov s trdnim sklepom, da boš naročil blago pri trdkah, ki so razstavile na velesojem in katerih prvostne izdelke si je vsakdo lahko ob blizu ogledal in izbral. Pa tudi v inozemstvu je naš letošnji velesojem dostojno reklamiran. Vsa čast ministrstvu zunanjih zadev, ki je to akcijo podprlo, kakor tudi zastopstvom naše kraljevine v inozemstvu, ki jo z največjo pripravljenostjo uspešno izvajajo in se trudijo, da se bodo naši trgovinski stiki s sosednimi narodi poglobili, zrahljane vezi pa nanovo uredile.

— Razčiščenje bilance dunajskega Bankvereina. Avstrijska vlada je predložila parlamentu načrt zakona o znižanju glavnice delniških družb, ki ima namen v formalnem pogledu olajšati razčiščenje bilanc in nuditi v ta namen tudi takse olajšave. Ta zakon naj delniškim družbam omogoči, da prilagodijo višino svoje glavnice spreminjenim razmeram. Gre torej za slično akcijo, kakor je bila že izvedena pri velikih bankah v Nemčiji in v Českoslovaški. Olajšave, ki jih nudi novi zakonski načrt, pa veljajo le za družbe, ki po izvršenem razčiščenju stanja svojo glavnico z novo emisijo zopet dvignejo na staro višino. Zavod, ki se poslužuje teh ugodnosti, bo moral v naslednjih 5 letih dodeliti 25 % vsakoletnega čistega dobička posebnemu rezervnemu fondu za kritje bilančnih izgub. Izlačevanje dividende je šele mogoče, če nove rezerve za kritje bilančnih izgub dosežejo 10 % glavnice. — Teh ugodnosti se bo kot prvi dunajski zavod poslužil Wiener Bankverein. Z uničenjem lastnih delnic, ki jih je banka v zadnjem letu kupila, bo glavnica najprej znižana od 55 na 44 milijonov šilingov, z znižanjem nominalne delnice pa bo reducirana na 22 milijonov šilingov, tako da znaša vsa redukcija 33 milijonov šilingov ali 60 %. V smislu predloženega zakonskega načrta pa bo banka svojo delniško glavnico takoj zopet povisala na 45 milijonov šilingov, in sicer z emisijo novih delnic od 23 milijonov šilingov. Od novih delnic bo 13 milijonov prevzel poseben inozemski konzorcij (Société Générale de Belgique, Banque Belge pour l'Étranger, Deutsche Bank und Diskontoges.), ostalih 10 milijonov pa domači konzorcij. V novi bilanci bodo vsi vrednostni papirji banke na novo ocenjeni in bodo odpisane tudi vse izgube pri debitorjih.

— Dolarske obveznice v naši državi. Oddelek za državne dolgove pri finančnem ministrstvu je pravkar objavil drugo poročilo o izplačilu kuponov Blairrovega posojila našim domačim imetnikom. S posredovanjem oddelka za državne dolge je bila našim domačim imetnikom Blairrovega posojila do 23. t. m. izplačana za prvomajski kupon protivrednost od 362.300 dolarjev (116.500 dolarjev za kupone 8-odstotnega in 245.800 dolarjev za kupone 7% Blairrovega posojila), odnosno v našem denarju 19,9 milijona Din. Državna hipotekarna banka pa je za kupon svojih dolarskih obveznic (Seligmanovo posojilo), ki je zapadel 1. aprila, izplačala našim imetnikom protivrednost od 134.700 dolarjev, t. j. 7,6 milijona Din. — Iz gornjega poročila je razvidno, da je bilo za prvi letošnji polletni kupon dolarskih obveznic izplačano v naši državi 27,5 milijona Din. Kakor smo že pred tedni podrobneje razložili (glej »Jutro« od 6. t. m.), je v naši državi za približno 1 milijardo dinarjev teh obveznic, za katere znašajo polletne obresti 36 milijonov Din. Po najnovjšem poročilu je torej silka ugodnejša kakor ob času, ko smo zadnjikrat razpravljali o tem vprašanju (6. t. m.), vendar ostane še vedno razlika od 8,5 milijona Din, od katere predstavlja znaten del protivrednost cnih kuponov, ki so bili za vnovčenje poslani v inozemstvo in katerih izkupiček ni bil vnešen v našo državo.

— Občni zbor Gremija trgovcev v Kočevju. Redni občni zbor tamošnjega Gremija trgovcev. Zborovanje je vodil podnačelnik g. Franc Huber, ki se je v svojem nagovoru spomnil nedavno preminulega načelnika g. Matije Roma in preminulih članov Jonkeja in Mausseria. Iz poslovnega poročila je razvidno, da je Gremij letos uredil svoje gremijsko pisarno, ki posluje dnevno, razen sobote, od 13. do pol 15. ure. Tajnik Zveze trgovskih gremijev g. Kaiser je poročal o določbah novega obrtnega zakona in o novih gremijskih pravilih. Nova pravila, postavljena po vzoru, ki ga je izdalo trgovsko ministrstvo, so bila soglasno odobrena in je tako izvršeno prenovanje Gremija po novem zakonu v »Združene trgovce« za sodni okraj Kočevje. Pri volitvah je bil za načelnika izvoljen g. Fran Huber, za podnačelnika pa g. Alojzij Kresse.

HELTOX

Ugodni zanesljivo molje in varuje vaše dragocene obleke in kožuhe. 211-I

— **Stanje hmeljskih nasadov.** Hmeljarsko društvo poroča 28. t. m.: Ne sicer prestroga, vendar dolgo trajajoča zima, ki se je raztegnila čez mesec marec, je precej zadržala pomladna dela v hmeljskih nasadih. V vsej naglici so hmelj obrezovali in so postavljali hmeljske drogove. V prvi polovici meseca aprila in tudi v začetku maja ni bilo ugodnega vremena in so bila nadaljnja dela izvršena le presledkoma. Sedaj se hmeljarji bavijo deloma še s prvim, deloma pa tudi že z drugim napeljevanjem hmeljskih trt, ki so v zgodaj obrezanih nasadih dosegle že 1 do 1 in pol m višine. V nekaterih legah sta se pojavila bolhač in hmeljska stenica, ki sta povzročila nekaj škode. Zaradi deževja minulih dni je nastalo bolj hladno vreme, ki je ustavilo uničujoče delovanje navedenih škodljivcev. Glede kupčije ni kaj poročati. Letina 1931 je skoro razprodana.

— **Zahteve feških hmeljarjev.** Te dni se je vršilo v Zatu zborovanje delegatov nemške sekcije hmeljarskega združenja, na katerem se je razpravljalo o pripravah za letošnje hmeljsko kampanjo. Po predloženem poročilu se zdi, da bo tudi letos za hmeljarje nadaljnje leto krize. Navzile temu pa obstoja možnost za delno izboljšanje cen, če se z državno pomočjo regulira trg. Hmeljarji so postavili zahtevo, da država v ta namen prispeva denarna sredstva, kakih 10 do 15 milijonov Kš. S tem denarjem bi bilo mogoče hmeljarstvo rešiti, sicer bo propadlo. V resoluciji zahtevajo žateški hmeljarji, da se čim prej uveljavi zakon o reguliranju višine hmeljskih nasadov in zakon, s katerim se naj razveljavijo kupčije, ki se sklepajo naprej.

— **Dohodki od trošarin in taks v aprilu.** V letošnjem aprilu so dohodki od trošarin dosegli po najnovjšem izkazu 60,8 milijona Din in so bili celo nekoliko višji nego v aprilu preteklega leta, ko so znašali le 56,1 milijona Din. Seveda pa je pri tem povzročeni tudi okolnost, da je bil novi trošarinski zakon uveljavljen šele 20. aprila. Donos taks je znašal skupno z vozninskimi taksami 79,8 milijona Din, to je za 15,2 milijona Din manj nego v lanskem aprilu.

— **Bilanca Fordove družbe.** Fordova matična družba Ford Motor Co. je izdala bilanco za l. 1931., ki izkazuje 655,3 milijona dolarjev lastnega premoženja (glavnica in neplačani dobički) nasproti 708,9 milijona dolarjev v l. 1930. To pomeni, da je imela družba v preteklem letu 53,6 milijona dolarjev (3 milijarde Din) izgube, dočim je v l. 1930. znašal dobiček 55 milijonov dolarjev. — Produkcija Fordovih tvornic se je zadnje tedne nepričakovano dvignila in znaša sedaj 3500 avtomobilov dnevno. V juniju bo produkcija dosegla predvidoma 4500 avtomobilov dnevno.

— **Dobave.** Gradbeni oddelek direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 3. junija ponudbe glede dobave 500 kg kristalne sode, 300 komadov krtač-arbarice in 60.000 kg nogašenega apna in do 8. junija glede dobave železnih mostovnih konstrukcij, strojni oddelek pa do 9. junija ponudbe glede dobave členov za kotle in jekla. (Predmetni pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih). Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 3. junija ponudbe glede dobave 140 kg papirnatih vrečic. Direkcija državnega rudnika Senjski rudnik sprejema do 13. junija ponudbe glede dobave orodja. (Predmetni oglasi so na vpogled v Zbornici za TOI.) Dne 30. junija se bo vršila pri dravski delavnici v Ljubljani ofertalna licitacija glede dobave 15 m³ bukovih desk, 1. julija pa glede dobave 15.000 kg nafte, 600 kg cilindrinskega olja, 750 kg strojnega olja in 50 kg bencina. (Oglas je na vpogled v Zbornici za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri omenjeni delavnici).

— **Dobave.** Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 3. junija ponudbe glede dobave 200 kg papirnatih vrečic. — Direkcija državne železarnice Vares-Majdan sprejema do 8. junija ponudbe glede dobave 50.000 kg moke do 15. junija pa glede dobave tračnic, bele kovine, kositra, žebeljev, žičnega pletiva, žice, emajlnega laka in sikativa. Dir. drž. rudnika Bana Luka sprejema do 9. junija ponudbe glede dobave 200 kg testenin, do 16. junija pa glede dobave konjske opreme. Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 9. junija ponudbe glede dobave 800 kilogramov pisane bombaževine. Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 26. junija ponudbe glede dobave 1 računskega električnega stroja. Direkcija državnega rudnika Zenica sprejema do 30. junija ponudbe glede dobave 700 kg žičnikov, 100 kg pocinkane bodče žice, 92 komadov borovih gred, 75 m gonilnih jermenov in 400 m manesmenovih jeklenih cev. — (Predmetni oglasi so na vpogled v Zbornici za TOI.) Dne 18. junija se bo vršila pri ekonomskem oddelku komande mornarice v Zemunu licitacija glede dobave bencina, strojnega olja, pilinskega olja, motornega olja, petroleja, cilindrskega olja, mo-

tornega bencina itd.), 21. junija pa glede dobave 30.000 kg testerin, 30.000 kg riža, 20.000 kg fižola, 500 kg čaja in 500 kg paprike. (Oglašja sta na vpogled v Zbornici za TOI, pogoji pa pri omenjenem oddelku.) Dne 7. junija se bo vršila pri upravi dravske stalne vojne bolnice v Ljubljani licitacija glede dobave mesa, mleka in žemelj za čas od 1. julija do 30. septembra 1932. (Oglas je na vpogled v Zbornici za TOI, pogoji pa pri omenjeni upravi.)

Borze

30. maja.
 Na ljubljanski borzi je deviza New York ponovno popustila, tako da se je tudi tečaj za blago približal meji 56 Din za 1 dolar. Sporedno sta popustila tudi devizi Amsterdam in Praga, dočim so se okrepile devize Berlin, London in Bruselj.

Na zagrebškem efektnem tržišču je bila tendenca v Vojni škodi prijazna in je prišlo do prometa za kaso po 180 in 181, za junij po 180 in 181 ter za julij po 180 (Beograjski tečaj so še vedno višji). Popustili pa so dolarski papirji, 7% Blairovo posojilo se je trgovalo po 41, 40,50, 40 in 39,50, v ostalih vrednotah pa ni bilo prometa.

Elekti.
 Ljubljana, Amsterdam 2271,52 — 2282,88, Berlin 1327,92 — 1338,72, Bruselj 786,15 — 790,09, Curih 1097,35 — 1102,85, London 206,89 — 208,49, New York (ček) 5574,38 — 5602,64, Paris 221,22 — 222,34, Praga 166,23 — 167,09, Trst 287,30 — 289,70.
 Zagreb, Amsterdam 2271,52 — 2282,88, Berlin 1327,92 — 1338,72, Bruselj 786,15 do 789,09, London 206,89 — 208,49, Milan 287,30 do 289,70, New York kabel 5598,58 do 5624,64, New York ček 5574,38 — 5602,64, Paris 221,23 — 222,34, Praga 166,23 — 167,09, Curih 1097,35 — 1102,85.
 Curih, Beograd 9,05, Partz 20,1625, London 18,85, New York 610,37, Bruselj 71,50, Milan 26,23, Madrid 42,15, Amsterdam 207,10, Stockholm 96,75, Oslo 94,50, Kopenhagen 103,25, Sofija 3,70, Praga 15,15, Varšava 58, Bukarešta 3,06.

Devize.
 Zagreb, Državne vrednote: Vojna škoda 180—181, za junij 178—181, za julij 179 do 180, za avg. 182 bl., za dec. 176—180, 7% investicijsko 48—52,50, 4% agrarne 22 do 23, 6% bežbuške 30,50—33, 7% Blaz 39,50 do 40,25, 8% Blaz 43—45, 7% Drž. hip. banka 30,50—33; bančne vrednote: Narodna banka 4150—4500, Priv. agrarna banka 206—210.
 Beograd, Vojna škoda 183, 183,75, 184, 185,50 zaklj., za junij 182 zaklj., za avg. 183 zaklj., 4% agrarne 26 bl., 6% bežbuške 33, 42,75, 32,50, 33 zaklj., 8% Blaz 50,50 do 52, 7% Drž. hip. banka 49 bl., Narodna banka 4160, 4100, 4050 zaklj., Priv. agrarna banka 212,50, 211 zaklj.

Dunaj. Bankverein 10, Eskomptegesell. 100, Dunav-Sava-Jadran 14,10, Staatseisenbahngesell. 20,25, Trbovlje 18,75, Alpina-Mont. 9,10, Sečera 17,40.

Blagovna tržišča

LES
 + Ljubljanska borza (30. t. m.). Tendencja za les slaba. Zaključkov ni bilo. Povpraševanje je za letvice (smreka, jelka, 4 m dolžine, 12/24 mm) in za hrastove montante (ostrorobe, zdrave, brez srca, v določenih dimenzijah, dobava v 40 dneh, franco meja Postojna).

ZITO
 + Winnipeg, 30. maja. Začetni tečaji: Pšenica: za junij 63,50, za avgust 63,875, za okt. 65,875.
 + Ljubljanska borza (30. t. m.). Tendencja za žito nespremenjena. Zaključkov ni bilo. Nudi se pšenica (slov. postaja, po mlevski tarifi, plačljivo v 30 dneh): slavonska, 78 kg po 182,50 — 185, okolica Sombor, 79 kg po 187,50 — 190; potiska, 80 kg težka po 192,50 — 195; moka: baška 30c, franko Ljubljana, plačljivo v 30 dneh po 325 — 330, banatska po 335 do 340; koruza (slov. postaja, plačilo v 30 dneh): baška pri mlevski voznini p. 145 do 147,50, po navadni voznini po 150 do 152,50.
 + Novosadska blagovna borza (30. t. m.). Tendencja nespremenjena. Promet 41 vagonov. Pšenica2 baška, okolica Novi Sad, 79 kg 130 — 132; okolica Sombor, 78 kg 131 — 133; zornjebaška, 79 kg 131—133; baška potis. 70 kg 131—133. Oves: baški 140 do 142; sremski, slavonski 142,50 do 147,50. Oves: baški 145 — 150; sremski, slavonski 147,50 — 152,50. Jčemen: baški, sremski, 63/64 kg 140—145; pomladni, 67/68 kg 155 do 160. Koruza: baška 96 — 98; okol. Sombor 97—98; baška bela 111—113; banatska 97—98; sremska 95—96; okol. Sid 99—101. Moka: baška, banatska 30c in 30c2 225 do 235; 30c 200 — 210; 30c 185 — 195; 30c 175 — 185; 30c 145 — 150; 30c 92,50 do 97,50. Otrobi: baški, sremski 85 — 87,50; banatski 82,50 — 85.
 + Budimpeštanska termična borza (30. t. m.). Tendencja elabša, promet srednji. Pšenica: za junij 12,72—12,74; rž za junij 14,85—14,90; koruza: za junij 15,50—15,52, za avg. 15,40.

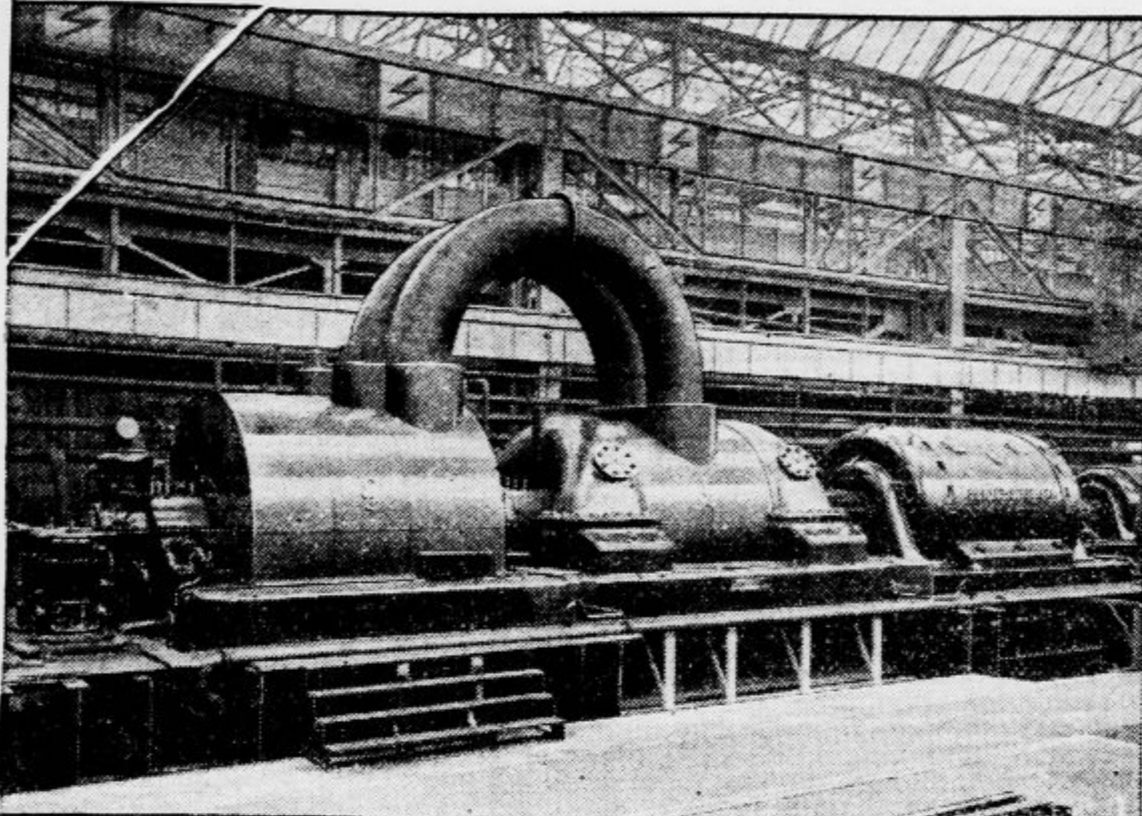
Strašna tragedija mlade matere in njenega otroka

Marija Plavčakova iz Maribora je danes jutraj iz neznanega vzroka vzela življenje sebi in svojemu sinčku

Velenje, 30. maja. Danes zgodaj jutraj se je po Velenju in tudi po okolici naglo razširila vest o strašnem umoru in samomoru, izvršenem v hotelu g. Edvarda Raka blizu kolodvorja. Zrtvi tragedije sta mlada mati in njen triletni sin.
 Včeraj po prihodu vlaka ob 17.45 se je zgledila v imenovanem hotelu neka ženska z otrokom ter naročila prenočišče. Tujka je večerjela v hotelu ter se je še mirno razgovarjala z drugimi gosti, potem pa je odšla z otrokom v sobo, ki ji je bila odkazana v prvem nadstropju. Jutraj nekako ob 4. pa je slišal v sosednji sobi stanujoči 4. pa je slišal v sosednji sobi stanujoči strojevođa g. Vengust čuden krik in takoj strojevođa g. Vengust čuden krik in takoj nato zamolkli udar na

Iz življenja in sveta

Kondenzacijska turbina za Rusijo

Rusija je naročila v Nemčiji ogromno kondenzacijsko turbino, ki napravi 3000 obratov v minuti in proizvaja kapaciteto 35.000 k. s. Naprava je direktno spojena z generatorjem za vrtilni tok. Rusija bo stroj namestila v eni svojih največjih elektrarn.

Nov vzlet v stratosfero

Kakor znano, pripravila prof. Piccard za konec julija drugi vzlet v stratosfero, da bi izvedel meritve kozmičnega izžarevanja, ki jih pri prvem letu v spodnji ozračni plasti, v troposferi, ni mogel izvesti, ker se je balon prehitro dvigal in mu je zato manjkalo primerjalnih števil. Topot bo vzlet prof. Piccard s seboj merilne instrumente prof. dr. Kolhörsterja, ki se je že pred vojno na balonskih poletih bavil s proučevanjem kozmičnih žarkov. Kolhörster je te dni predaval o svojih izkušnjah s temi žarki, oziroma o izkušnjah njegovega učenca Suckstorfa.

Ta je dognal, da je prodorna moč kozmičnih žarkov do 6000 ali 7000 m višine zmehča, potem pa trša. Do te višine je izžarevanje, ki nikakor ne izvira od sonca, enakomerno, potem pa nihanje v svojih vrednostih, zlasti v plateg, kjer se vrši temperaturni obrat. Česar znanost še do danes ni pojasnila. Sila kozmičnih žarkov, ki brizajo, je tolikšna, da razbijajo atome in da bi na zemlji povzročila strašno škodo, če bi jih ne zadrževalo ozračje.

Uklenjeno morje

Zuidersko morje, ogromni morski zaliv, ki so ga viharji v prejšnjih stoletjih izjedli v holandsko zemljo, je bilo doslej v odprti zvezi s Severnim morjem. Vsako pomlad so valovi prinašali v zaliv miriade slanih, jeseni so uhajali iz zaliva milijoni in milijoni mladih ribic v Severno morje in dalje v Ocean. Te vsakoletne igre narave je sedaj konec. Človek je morskim valovom in ribjim tropom postavil trden zapah. Kjer je vrat morskega zaliva najožji in stoji pred njim otok Wieringen, je začel pred devetimi leti graditi jez, ki so ga minilo soboto dokončno zaprli.

Ze sedaj se je količina soli v vodi zmanjšala na polovico in še to jesen bo konec vsega ribjega bogastva, ki je vrglo ribiškemu ljudstvu doslej okroglo 20 milijonov dinarjev na leto. Nič ni čudnega, da so zato zaiderski ribiči na dan, ko so se za vedno zapahnila vrata v Ocean, razobesili na svoje hiše in ladje zastave na pol droga. Zanje je bil to težak trenutek, toda bodočnost bo težave poplačala z novim blagoslovom.

Sovjetski dar Kemalu

Moskovska vlada je poklonila turškemu diktatorju Kemalu plemenitega žrebca, ki ga vodita dva vojaka k svojemu novemu gospodarju.

Sodobna romantika

V soboto se je začel v Frankfurtu ob Meni kongres »plemenitih vagabundov«, to je odposlanec 40.000 nemških popevkarjev in pesnikov, ki jim je edini poklic popotovanje po Nemčiji, prepevanje in zlaganje priložnostnih popevk. Vsi ti »plemeniti« vagabundi, ki se ločijo od ostalih po tem, da ne kradejo ne imetje ne slave, so ljudje brez strehe. Kamor pridejo, ponudijo svoje znanje za borno prenočišče in večerjico. Ljudje so z njimi usmiljeni in jim dajo oboje.

Predsednik »plemenitih vagabundov« je nemški pesnik Karel Wassmann, ki predseduje kongresu po posebnem pravilniku, sestojemem iz zelo starih običajev. Zborovalci zborujejo na starem zgodovinskem prostoru, tako zvanem Metzgerjevem dvorišču, ki služi shišnemu namenu že kakšnih 650 let. Udeleženci kongresa so priredili tudi baklado pa Frankfurtu, po njej pa so se zgrnili v prenočišču »Zur Heimate«, kjer je poklonil njihov predstavnik Tobias Gog kremljarju častni dar. Kongres so tudi filmski vagabundi pa so se že zopet razkropili na vse strani.

Glava nove grške vlade

Ministrski predsednik Papanastasiou, voditelj opozicije proti venizelistom in privržencem diktature.

Nenavaden povratek vojnega ujetnika

L. 1916. so bili starši bivšega vojaka nemške vojske Oskarja Daubmannna obveščeni, da je njihov sin padel v bitki na Sommi. Oče in mati sta sprejela vest z veliko žalostjo. Opravila sta običajne pobožnosti in sta se posej spominjala sina v molitvi. Pred osmimi leti pa je prišel nenadoma telegram: »Oskar živi in je v Afriki«. Seveda sta smatrala oče in mati brzojavko za potegavščino. Šele zdaj se je stvar pojasnila. Roditelja sta namreč prejela iz Palerma pismo s sinovo pisavo. V tem pismu jima sporoča Oskar, da je prišel po 5000 km dolgem maršu v Palermo. Kod je hodil ves ta čas, ne ve nihče razen njega. Vest pa je potrdil roditeljski nemški konzulat. Obvestilo je torej povsem verodostojno. Daubmann piše, da je bil l. 1916. v bitki na Sommi hudo ranjen. Odpeljali so ga v francosko ujetništvo, od koder je skušal pobegniti. Pri tem pa je ubil stražo, zaradi česar je bil obsojen od pristojne sodišča na 20 let robitve. Poslali so ga v Afriko, od tam pa je pobegnil. Po 5000 km dolgem maršu je prišel v Palermo in zdaj nadaljuje pot v domovino, kjer bo po osmih letih odsotnosti lahko zopet objel mater in očeta.

Poenostavljenje nemškega pravopisa

Švicarski zvezni svet je na prošnjo nekoga svojega interpelanta sklenil vprašati nemško vlado v Berlinu in avstrijsko vlado na Dunaju, če bi bili voljni začeti diskusijo o poenostavljenju nemškega pravopisa. Gre namreč za to, da bi Nemci pisali tako kakor govore. Sedanjí nemški pravopis velja od l. 1901. Tedaj je izpadel nemški »h« iz vseh besed, ki niso grškega izvora. V bodočem pravopisu naj bi izpadle vse odvisne črke, ki tvorijo razliko med izgovorjavo in pisavo. Z velikimi začetnicami naj bi se po sodbi sedanjih pravopisnih reformatorjev pisale samo besede v začetku stavka in lastna imena.

Obsodba nevarnega sardinskega bandita

Pred porotnim sodiščem v Sassariju na Sardiniji se je moral zagovarjati 44letni Giovanni Antonio Succu iz Orgosola, ki so ga oblasti dobile v pest šele po 20 letnem zasledovanju. Succu je bil eden najnevarnejših sardinskih razbojnikov in ima na vesti mnogo umorov, ubojev in ropov. Kljub temu, da je bila na njegovo glavo ves čas razpisana visoka nagrada, se je umel 20 let svoje skrivati v gorah in izvrševati tam svoje krvavo rokodetstvo. Sodišče ga je obsodilo na 21 let ječe.

Obisk turških državnikov v Rimu

Po obisku turških državnikov v Moskvi sta odpotovala turški ministrski predsednik Izmet paša (na levi) in zunanji minister Rudži bej (na desni) v Rim, kjer ju je sprejel Mussolini. Z njim sta se razgovarjala o bodoči politiki v vzhodnem delu Sredozemskega morja.

Moderna pravljica o milijardah

Kako minljivo je na svetu vse: življenje, slava, bogastvo — da, tudi bogastvo, o tem nas lahko poučijo naslednja imena in zgodovini njihovega življenja.

Eden največjih velikonarj konjunkture je bil Nemeč Hugo Stinnes. Še l. 1923. je obsegal njegov koncern 1664 samostojnih podjetij in obratov, s katerimi je delalo 11 bank. Sklepaše so se pogodb, ki so deloma segale v l. 2000. Po Stinnesovi smrti se je koncern sesul kakor kup lepenke in danes je ime Stinnes le še ime preteklosti.

Clarence Hatry, imejatelj majhne banke, je izvedel razne transakcije v skupni vrednosti več milijard. Financiral je celo angleška komunala posojila, delal načrte, kako bi ustanovil trust angleške jeklene industrije ter je osnoval družbo Photomaton. L. 1929. ga je zasegla roka pravice. Bil je obsojen na 14 let ječe.

Tudi Albert Oustric, prvotno natak, pozneje uspešen igralec pokkerja, si je v vojni pridobil toliko, da je ustanovil mejnno bančno podjetje. Po vojni je kupoval rudnike srebra in je tako spretno manipuliral, da je navil delnice brez vrednosti od 102 na 802 franka. L. 1931. je bil obtožen zaradi kurznih goljufij na borzi in je moral napovedati konkurz.

Camillo Castiglioni je bil l. 1914. na Dunaju skromen nastavljenec. Vojna in prva poveljna leta so napravila iz njega milijonarja. L. 1924. so ga pritisnili s tožbo zaradi ponever in goljufij. Izmislil se je s tem, da je polčil visoko kavčico — a odtlej ni več to, kar je bil poprej.

Riccardo Gualino je bil eden največjih italijanskih podjetnikov vojne dobe. Nagrabil si je z vojnimi dobavami in s špekulacijami v času inflacije s svilo ogromno premoženje. Špekuliral je v družbi z Oustricom, dekler ni prišel Mussolini, ki ga je javno obtožil korupcije. Danes živi kot izgnanec na Liparskih otokih.

Alfred Löwenstein je po vojni financiral evropsko trgovino z umetno svilo. Bil je koncesionar belgijskih železnic, ki jih je hotel elektrificirati. L. 1928. je padel iz letala nad Rokavskim prelivom v morje. Šele ta dogodek je odkril pravo stanje njegovih podjetij.

Lord Klystant je bil po vojni eden največjih in najplivnejših brodalastnikov na Angleškem. Lani se ga prišli zaradi ponarejenih bilanc. Sodišče ga je obsodilo na 12 mesecev ječe in ga s tem za vedno onemogočilo v družbi.

Tudi Lahusen, mož, ki je obvladal evropski trg z bombažnim pridekom, je moral zamenjati grad Hohebrst pri Bremenu (107 sob in 12 marmornih kopalnic) z navadno celico osumljenca v preiskovalnem zaporu.

Vojna v zraku

Prošli petek je bil na rimskem letališču Littorio velik letalski dan. Pred deset in desettisočglavo množico se je dvignilo v zrak 200 letal, ki so navzlic dežju izvajala letalske vaje in razne akrobacije. Običajstvo je spremljalo vratolomne produkcije z ogromnim zacimanjem in je zlasti na koncu z velikanskim interesom sledilo vojnemu prizoru, ki je prikazoval napad na umetno mesto, ki je bilo maskirano z vsemi sodobnimi vojno-tehničnimi pripomočki.

Lepota ustvarja vero

Ameriška kraljica lepote iz l. 1921, filmska igralka Ana Patterson, je zavrgla svoje dragocene obleke, črtalo in druge lepote prilastke, svoj denar pa razdelila med uboge in zdaj vsak večer propoveduje v neki newyorški cerkvi, kamor se zgrinjajo ogromne množice poslušalcev.

Prva operacija slepiča

K članku v četrtki številki »Jutra« »Zdravnik, ki je izrezal prvaka slepičast nam pišejo:

Pri zasedbi Koroške po jugoslovenski armadi l. 1919. je nekaj časa štab ljubljanskega 40. trigl. polka v graščini Srednje Trušnje, t. j. ob cesti Velikovec—Mostič, kjer so nekateri častniki tega polka imeli priliko videti v graščinski kapeli olnjato sliko v velikosti približno 50x70 cm, katera je predstavljala sedeči prizor: Na postelji leži bolnik, okrog pa stoji več ljudi. Bolnik ima široko razparan trebuh, iz katerega mu izrezuje zdravnik del črevesa. Pod sliko je napis, ki se glasi približno tako-le:

»Im Jahre 1742 ist der damalige Schlossbesitzer (sledi ime) an einer bösen Erkrankung dar niedergelegen und hatten alle Baderkünste versagt. Endlich wurde der löblich bekante medicus (sledi ime) aus Klagenfurt zum Kranken gerufen. All dieser schnitt dem Kranken dem Bauch auf und entnahm ihm den bösen Darm. Nachdem er die Wunde zugenah hatte genass als bald der Kranke vollkommen.

Zur ewigen Gedechtnus des obigen wurde dieses Bild all hier in dieser Kirchen aufgestellt.

Ako so podatki, katere navaja slika, resnični, vidimo, da je že bil pred približno 200 leti na Koroškem zdravnik, ki se je z nožem lotil slepiča, iz česar sledi, da Hermann Kümmler ni bil prvi, ki se je lotil za tiste čase zelo nevarnega» posla.

Makso Kos.

Najdaljši most v Afriki

Sir Donald Cameron, guverner britske kolonije Nigerije je te dni izročil prometu novi most pri Makardju. Ta most je najdaljši most v Afriki. Ima tri loke, ki merijo vsak 240 čevljev. Gradnja mostu se je začela l. 1928, stroški za gradnjo pa so dosegli l. milijon funtov. V most so vzdigali 8600 ton jekla.

Kaj jemo po vojni

Po neki statistiki se je v povojnem času izvršila velika sprememba v porabi živil. Poraba rži na človeka v Srednji Evropi je padla n. pr. za tretjino, istotako pšenice in krmpirja, pač pa je narasla poraba sladkorja prav znatno in za malenkost tudi poraba mesa. Tudi domače in južno sadje ljudje danes bolj čišljajo nego pred vojno.

Pri boleznih žolča in jeter, žolčnih kamnih, zlatci uravna naravna »Franz Josefova« grenčica prebavo na naravni popolni način. Izkušnje na klinikah potrjujejo, da učinkuje domače zdraviljenje z »Franz Josefov« vodo posebno dobro, če jo mešamo s toplo vodo, izpijemo zjutraj na tešč želodec. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

Kaj čitajo sovjetski pisatelji

Uredništvo moskovske »Literaturnaje Gazete« je prosilo nekatere znane sovjetske pisatelje, naj odgovore na vprašanje, katerih pet knjig so prečitali od l. 1931. do začetka l. 1932. Šlo je za dela, ki so napravila na pisatelje največji vtis. Na poziv je odgovorilo 18 pisateljev, med njimi Asejev, Maljškin, Lavrenjev, Rabel, Ivanov in drugi. Petnajst pisateljev je omenilo, da je napravila nanje največji vtis knjiga Johna Dos Passosa »42 stopnja širine«. Šest književnikov je sporočilo, da so čitali z največjim užitek Nikolaja Tihonova, Stendhala (Rouge et noir), nadalje Pasterraka in Maljškina. Med deli, ki so dobila malo glasov, a se vendarle omenjajo v seznamu ruskih književnikov, so tudi Dickensovi »Pikvikovci«, Beleške E. Z. Kische, Provostov roman »A la recherche du temps perdu« in Joyceov »Uliks«.

Goreča ladja „Georges Philippar“

Slika, ki so jo po Belinovem sistemu poslali najprej v Rim, iz Rima v London in iz Londona v Pariz.

Michel Zévaco:

Pardailanov sin

Zgodovinski roman.

Acquaviva je vstal. Zdjaj je bil velik, suh, a raven, vzlic svojim sedemdesetim letom. Smehljaje se je pogledal očeta Jožefa, ki ga je z zanimanjem poslušal.

»Oče Jožef, povejte mi, ali poznate red, kjer bi bili voditelji zmožni take vdanosti in samopremagovanja? Ne! Niti enega ni! Povsod boste videli samo borbe za osebne koristi, ki vladajo nad nameni reda. In kakšni so uspehi? Ni jih. Nekaj zlata, da, nekaj naslovov... in nič več!

Jel je hoditi po sobi in govoril, kakor bi na glas mislil:

»Da, te žrtve... ta železna disciplina je ustvarila našo moč! Povsod drugje so hočelo ljudje izkazati. Vsakdo ima svojo voljo, ki jo obrača v svojo korist. Pri nas ni tako. Tisoči in tisoči zmožnosti, tisoči in tisoči volj se stapljajo v eno, v voditeljevo. On sam daje življenja vsem telesom, vsem možganom, vsem vestem. Zato se naš red, ki ga preganjajo in sramote, širi, in vselej vstane v novi moči, kadar mislijo nasprotniki, da so ga poteptali v tla.«

Obstal je pred očetom Jožefom in ga pomeril od nog do glave:

»Vi ste moči, ki ima glavo na pravem koncu in sami ste mi rekli, da bi hoteli gospodovati, vladati. Kaj iščete potem pri kapucinih? Kaj upate?«

Premolknil je.

»Morda postanete samostanski prior,« je potem nadaljeval. »morda postanete general kapucinskega reda. In potem? Škrlata se

54

vam bo zabotelo. Postali boste kardinal. Vmešavali se boste v državniške posle. Prvi minister postanete. Vse se vam bo klanjalo. Ali je to vse? Ali ste o tem sanjali? O tem praznem sijaju in lesku, ki nič ne pomeni?«

Prezirljivo se je nasmehnil in novič izpregovoril:

»Otrok, čujte! Ubog menih sem, slaboten stavec, ki stoji ob izkopanem grobu, kamor ga utegne pihiniti najmanjša sapica. Nihče me ne pozna... Nič nisem... Toda nekaj sem vendar: general Jezusove družbe!«

Vzpel se je, da je postal za glavo višji. Njegova postava je izdajala nepopisljivo dostojanstvo, njegov pogled je bil ukazovalen trd...

»Španija je moja, Italija je moja, da se sam papež pred mano trese, Francija je moja... čakajte, takoj vam odgovorim. Roke iztegujem po njej in še nikdar mi ni izpodletelo! Angliji vladam. Še čez morje sem segel. Po Afriki, Ameriki in Indijah so posejani moji vojaki, vojaki generala Jezusove družbe!«

Iztegnil je roke in jih spet potegnil k sebi, kakor bi objemal ves svet. V tem trenutku je stavec, ki je bil prej ponižen in miren, postal strašen, grozen.

In spet je dvignil glas, ki je bil kakor udarec v lice:

»Odgovoril bom na vašo kretinjo. Reči ste hoteli, da Francija ni moja. Kralj Henrik, zmagovalac nad ligo, osvovjevalec in pomirjevalec me je izgnal iz države. Vsaj mislil je tako in tako so mislili tudi vsi drugi. Kako se je motil! Iz kraljestva so pregnali, sto, dve sto duhovnikov, ki so se javno priznavali za pripadnike naše družbe. In na ves glas so kričali: »Odkrižali smo se jih!«

Nasmehnil se je.

»Toda pustili so tisoče neznanih bojevnikov, ki ni nihče o njih slutil, da so naši. In ti so delali v temi. Da, čudite se. Svoje ljudi

imam tudi v tem samostanu in vi jih ne poznate. V vseh francoskih samostanih jih imam, na ulicah, v kočah, v palačah, še celo v Louvru. Nihče jih ne bo spoznal, če ne bom jaz drugače ukazal. Če pridete k nam, boste morali za vse ljudi ostati kapucina. Kralj nas preganja, ker se nas boji. Kralj mi je napotil! Obsodil sem ga: obsodba bo izvršena! Njegovi dnevi so šteti. Ni ga, ki bi ga mogel rešiti smrti.«

Tesnobna tišina je zavladala v celici.

»Njegov naslednik bo moj... Zato vam pravim, da je Francija moja! Ali še niste prepričani?«

Utilnil je, kakor bi hotel dati očetu Jožefu časa, da njegove besede premisli. Potem je nadaljeval:

»Sanjarite o lesku in sijaju onih, ki nosijo naslove osvovjevalcev, ministrov in vladarjev. O lesku in sijaju onih, ki pred njimi krive hrbtnice milijoni človeških bitij in ki bodo njihova imena z velikimi črkami zapisana v zgodovini. Glejte, o meni, brezimnem starcu ne bo nihče pisal. In vendar jim jaz ukazujem! Ti imenitni ljudje so moje lutke. V svoji skruti celici vlečem za nitke, ki jim dajejo življenje. Igram se z njimi... jaz... naslednik velikega Ignacija Loyole.«

Obstal je v vtaknil roke v široke rokave svoje kute. Oče Jožef in Goulard sta molčala in tesko sopla. On pa je bil miren, hladen, le na obrazu mu je spet sijala sama dobrota.

»Recite mi, kaj je moč, ki o njej sanjarite, proti naši moči? Zdjaj pa čujte, kaj vam ponujam jaz! Čujte, kaj utegnete postati, če se nam pridružite... Ne ugovarjajte! Molčite! Poslušajte, odločite se! In če zapustimo deželo, ne da bi vi postali član naše družbe, če vas ne bom mogel odločiti za svojega naslednika, pomeni to, da sem se v vas zmotil, da niste tak človek, kakor sem mislil.«

Spet je sedel in dejal Goulardu:

Sokol

Vojška prednjaška šola za vodnike čet se je vršila ob skupnem sodelovanju Sokolstva in ministrstva vojske in mornarice od marca do maja v Beogradu. Obiskovalo jo je 56 vojakov, članov sokolskih čet širom naše domovine, za pouk pa so poskrbeli deloma vojaški krogi, deloma vodstvo sokolskega saveza. Tečajniki so tokom dveh mesecev predelali vsa potrebna tvarina za vodstvo sokolskih čet po vaseh, kjer ni na razpolago vsega telovadnega orodja in drugih potrebščin. Poleg praktičnega pouka se je vršil seveda tudi idejni in upravni, tako da bodo gojenci, ko zapuste vojaško službo dobro pripravljene, da prevzamejo vodstvo svojih domačih sokolskih čet v njihove roke... Po zaključku prvega tečaja se je takoj teden dni kasneje pričel drugi, ki ga obiskuje tudi 56 gojencev in bo trajal ravno tako dva meseca. V jeseni pa se namerava s sličnimi tečaji nadaljevati.

Mednarodna telovadna unija sklopuje svoj 18. redni letni zbor v Prago na dan 4. julija, torej za časa vseokolskega zleta v Pragi. Na dnevnem redu bodo poleg volitve predsednika po odstopitvem Mr. Casaletu in podpredsednika po pok. dr. Schermerju tudi razne razprave o delovanju unije in bodo najbrž stavljeni od strani posebnih v uniji veljavnih telovadnih zvez različni predlogi glede tekem itd. Za jugoslovansko Sokolstvo se bosta udeležila zborovanj br. II. zam. starešine Gjura Pannkoviča in starosta župe Celje br. Josip Smertnik.

Sokol v Križevcih pri Ljutomeru priredi 5. junija javni telovadni nastop na travniku br. Ostrca. Zabelek ob 3.30. Bližnja društva, čete in prijatelji vabljene na prireditev!

Zakon o graditvi društvenih domov, ki ga je sklenila Narodna skupščina in ki se nanaša na gradnjo domov in drugih objektov društev, ki spadajo pod ministrstvo za telesno vzgojo, se glasi v izvlečku sledeče: Udruga in ustanove, podrejene navedenemu ministrstvu, smejo graditi doma in druge objekte samo, ako imajo od ministrstva predhodno dovoljenje za to. Ministrski svet lahko na predlog ministrstva za telesno vzgojo odobri brezplačno dobavo izdelane ali neizdelane materiala za gradnjo domov in državnih podjetij. Istotako se lahko dovolj istim potom tudi brezplačni prevoz materiala po državnih železnicah in brodomih od kraja prevzema na kraj porabe. Ministrstvo za telesno vzgojo bo sporazumno z ministrskim svetom potom uredbe odredilo, katera udruženja in ustanove se lahko poslužijo ugodnosti gradnje domov ter bo tudi odredilo vse pogoje za gradnjo. Seveda se ta zakon ne nanaša na udruženja in ustanove, ki so bodisi pričele graditi domove, bodisi druge objekte pred razglasitvijo predmetnega zakona, ki bo stopil v veljavo, ko bo objavljen v »Službenih novinah«.

Iz Kamnika

ka— V Obrtnem društvu za kamniški srez so organizirani obrtniki kamniškega sreza. Potrebna stanovska organizacija, ki razvija zelo živahno delovanje, je imela v nedeljo popoldne 12. občini zbor ob veliki udeležbi. Na zboru, katerega je vodil predsednik g. Ivan Polak, je poročal gospod Pičanin iz Ljubljane o splošnih stanovskih zadevah. Na zboru je bila sprejeta resolucija proti predlogu, da so na izpitnih komisijah predsedniki strokovni učitelji in ne moštari, kakor je bilo običajno doslej. Iz poročil o delovanju društva posnemamo, da je v zadnjih 10 letih izdalo društvo za podpore revnim obrtnikom nad 20.000 Din. Društvo polaga veliko važnost na vzgojo obrtniškega naraščanja, zato prireja razna poučna predavanja in tečaje, ki so vedno lepo obiskani. Za proslavo 10-letnice je nameravalo društvo zgraditi javno toplo kopalnico v Kamniku in je v ta namen pripravljalo veliko veselico. Zaradi splošne krize pa je to misel opustilo.

Iz Škofje Loke

šl— Sestanek emigrantov v nedeljo popoldne v Sokolskem domu v Škofji Loki je lepo uspel. Na sestanku so se sprejela pravila, nato pa je imel zanimivo predavanje akademik g. Figar iz Ljubljane o emigrantskem pokretu. V najlepšem soglasju je zbor sklenil, da se takoj, ko bodo potrjena pravila, ustanovi v Škofji Loki emigrantsko društvo.

šl— Naši mlekariji so se zbrali v nedeljo k rednemu občnemu zboru Mlekarske zadruge. Na zboru so govorili načelnik Franc Hartman s Suhe, mestni župan Josip Hafner kot tajnik, nadalje Starman Valentin in Kalan Franc s Suhe. Gospodje so povedali, da je bilo delovanje zadruge zadovoljivo in je bil poseben stik z banovinsko mlekarsko šolo tesen. Gradnja se je malomarnost onih zadrževal, ki posvečajo razmahu te koristne ustanove vse pre-

malo pozornosti. Po poročilih internega značaja so razpravljali zborovalci o smernicah, ki naj jih osvoji združni odbor za delo v letu 1932.

Iz Tržiča

čl— Delo pri novem kolodvorskem mostu hitro napreduje. V nekaj dneh je podjetje inž. Dedeč postavilo zasilen most poleg starega, ki ga je istočasno podrla. Sedaj se šele vidi v kakem slabem stanju je bil stari most. Prečna bruna in nosilci so bili čisto strohneli in je res čudež, da so tako dolgo vzdržali tolik promet, kakršen gre čez ta most. Kmalu bodo izkopani temelji za betonski obok, potem pa se bo začelo betoniranje. Most mora biti v desetih tednih izročen prometu.

Iz Litije

l— Litjska sokolska mladina svojim mamam. »Tako lepe akademije pa že dolgo nismo videli!« je bila soglasna sodba vse številne publike, ki je v nedeljo zvečer napolnila sokolsko hišo v Litiji. Sokolska mladost je je prav lepo poklonila svojim mamam. Njih pestra prireditev je bil nad vse prisrčen kontakt med odrom in dvoranom. Po globoko občutnem govoru učiteljice s. Habjanove je oživel oder in vsa sokolska deca je ob zvokih sokolske koronice nasula v dvorano svojim mamam in atekom v naročje cvetja. Učiteljica s. Kusterlova je predstavila svoj najmlajši oddelček, ki je s punčkam v naročjih deklamiral mično besedilo. Učenka Anžlova je recitala Meškovo črtico o materi, Vebletov Dušan pa je podal prizor sredi križev na grobu mamice. Viharen uspeh je žela igrica »Materinski dan«, ki jo je našla za našo prireditev napisal mladinski pisatelj novinar g. Davorin Ravljen. Vsi sodelujoči, učiteljica s. Iva Kodermanova, ki je igrice tudi režirala, Lajovčeva, Šribarjeva, Kifererjeva, Juvanova in mali Cveto Vidovič so želi viharen uspeh. Ravljenovo igrice so morali na ponovno zahtevno dvorano ponoviti. Po šaljivi telovadni točki učitelja br. Tauferja je lepo zapel mladinski pevski zbor učitelja br. Pertota »Cicobana«, »Koroškim fantom« in »Zabušale gore«. Ob zaključku je Tiševa Milena deklamirala pesnitev Viktorja Pinnata »Cvet je vdanosti trosimo«, nakar je sledila ob zvokih državne himne lepa alegorija. Bil je res iskren večer! Starši so videli krasne uspehe svojih otrok. Mladina, ki je v rokah takih sokolskih voditeljev — ves program je navezbal del litjskega učiteljskega zbora — mora biti dobra in postati veselje stanev in domovine!

l— Preselitev. Bivši litjski slaščičar gospod Mohor Franc se je preselil te dni v Ljubljano, kjer je odprl v Kolodvorski ulici št. 6 lastno slaščičarno. Tekom let, odkar je imel pri nas svojo obrt, se je udeleževal g. Mohor kot član sokolskega gledališča in tudi kot vnet pevec. Želimo mu vso srečo!

l— Prve jagode je nabrala letos na prostem mala Kandučeva s Tenetiš.

Iz Trbovelj

t— Mladinski pevski zbor bo v petek 3. junija zvečer v dvoran Sokolskega doma položil obratno svojega dosedanega velikega dela. S pevskimi nastopi po Sloveniji in v Beogradu si je pridobil priznanje za najboljši tovrstni zbor v Jugoslaviji. Z idealno sestavljenimi sporedi, ki jih je brezhibno izvajal, je opozoril vso javnost in pevsko korporacijo na našo izvrstno sodobno mladinsko glasbeno literaturo. Kjerkoli je nastopal, povsod je časopisje posvečalo pozornost na Trbovlje. Da je s to akcijo, ki daleko nima primera v državi, pridobila ta deca dolni častno ime, o tem ni treba govoriti onim, ki so sledili laskavim časopisnim poročilom. Dolžnost je tedaj, da Trbovlje tudi častno napolnijo dvorano, kakor je to storila pri zadnjem koncertu slovenska metropola. Poleg poročil funkcionarjev mladinskega zbora bo deca odpela program, ki ga je izvajala z velikanskim uspehom v Beogradu. Posebnost na koncertu bodo pesmi svetovnoznane komponista St. Mokranjca in mladega Zl. Grgovičica, katere povsod prvič izvajajo naši slavčki. Da bo vsakemu omogočeno prisostvovati in manifestirati za naše pevce, ki imajo pred seboj še večje načrte, je vstopnina izredno znižana. Z vašo spodbudo bodo tinarčti, ki bodo ponesli ime Trbovlje v svet, gotovo izvedeni, saj so v rokah voditeljev, čijih ambicija zasluži po izjavah glasbene kritika ne le priznanje, temveč tudi dobršen del občudovanja.

Iz Slovenigradca

sg— Velika sokolska tombola bo v nedeljo 5. junija popoldne pred Sokolskim domom s krasnimi dobitki. Tablice po 2 dinarja v vseh trafikah in trgovinah.

sg— Osebnostna vest. Trajno je upokojen dolgoletni primarij tukajšnje bolnice gospod dr. Ferdo Kunej.

sg— Gradbeno gibanje. Gradnja stanovanjske hiše sta začela sreski šolski nadzornik g. Miloš Grmovšek in gđc. Aga Seleva.

Sport

Zvezdna kolesarska vožnja

k otvoritvi Ljubljanskega velesajma v nedeljo, dne 5. junija.

Prireditelj »Zvezdne vožnje«: Koturški Savez Kraljevine Jugoslavije, Triglavski pododbor, v Ljubljani.

Pravico udeležbe imajo vsi klubi, vključeni v Koturškem Savezu Kralj. Jugoslavije. Start: Vsak klub starta na sedežu kluba, oziroma v smislu razpisa točke 4. Čas starta določil klub v lastnem delokrogu. Dokaz o pravilnem izvršenem startu: potrdilo županstva, železniške postaje itd. Proge: Novo mesto, Ribnica, Vrhnika, Jesenice, Celje, Maribor, Kamnik, Ljubljana. Kolesarski klubi iz Ljubljane in okolice prevozijo krožno progo: Ljubljana—Mengeš—Moste—Smlednik—Jepra—Medvođe—Ljubljana, 47 km. Start pred kavarno »Evropa«, prihod na velesajem preko Šiške. Prehod v Ljubljani: »Novo mesto« in »Ribnica«: Karlovska ul., Mestni dom, Resljeva cesta, Masarykova c., pred kolodvorom, Dunajska c. od kavarne »Evropa«, Gosposvetska c., pred velesajem. Iz gorenske strani preko Šiške istotako naravnost pred velesajem. Proge izpod 20 km se ne ocenjujejo. Cilj: Pred velesajem v Ljubljani. Prihod na cilj od 9. ure do 9.30 dopoldne. Skupine, katere dosepejo na cilj pred 9. in po 9.30, se ne ocenjujejo. Ravnanje se je točno po železniškem času. Znaki: Vsak klub nosi klubsko dresno, oz. znak. Ocena: a) število klubskih članov, došlih na cilj v strnjeni skupini, b) prevzožena proga, c) kakovost prevzožene proge, d) doseženi čas.

Darila: Po točki 7. ugotovljeni prvi, drugi in tretji klub prejme diplomu. Vsi člani skupin se udeležijo prostega poseta in razstave na velesajmu.

Prijave: Vsak klub pošlje listo udeležencev z oznako klubske barve na naslov: »Triglavski pododbor, Ljubljana, Gosposvetska cesta 14, in sicer do 1. junija t. l. Ker je število prostih vstopnic omejeno, se bodo upoštevale do 1. junija došle prijave po vrstni mredu. Brez prijavnice.

Vsaka klubska skupina in vsak posamezni vozač se mora strogo ravnati po policijskih predpisih, vsako kolo mora biti opremljeno z zvonom in rabljivo zavoro. Prireditelj ne odgovarja za škode, povzročene po vozačih med vožnjo.

Razlago predstoječega razpisa si pridružuje vodstvo »Triglavskega pododbor«, v dvomljivih ali primerih, ki niso predvideni v tem razpisu, je merodajen »Pravilnik Koturškega Saveza Kralj. Jugoslavije.

Zvezdna vožnja se vrši ob vsakem vrenemenu.

Ob 10. seja upravnega odbora »Triglavskega pododbor« na verandi vinarne Bon.

Ob 10.30 istotam skupni sestanek vseh udeležencev »Zvezdne vožnje« in razglasitev rezultatov.

SK Ilirja. Redna plenarna seja upravnega odbora bo danes ob 20. v kavarni »Emona«. (Dnevni red: poročila sekcij.) Nogometna skupina (I. moštvo in rezervna) ima ob vsakem vremenu trening v sredo in petek ob 18.; točno in vsi!

ASK Primorje, Ljubljana, priredi v nedeljo 5. junija ob 15. otvoritveno kolesarsko dirko na progi Ljubljana (Dunajska c.) Ježica, Domžale, Lukovica in obratno. — Spored: Start in cilj pri km 2 (Dunajska cesta). Ob 15. glavna dirka 50 km. Ob 15.15 dirka juniorjev 30 km. Ob 15.25 dirka s težkimi kolesi 30 km. Darila: glavna skupina: I. pčkal, II. in III. darilo, IV. in V. kolajna, juniorska skupina: I. in II. darilo, III. in IV. kolajna, težka skupina: I. in II. darilo, III. in IV. kolajna. Prijavnina 10 Din.

INSERIRAJTE V „JUTRU“

Globoko potrta naznanjamo vsem prijateljem in znancem pretužno vest, da je naša iskreno ljubljena mama, gospa

Antonija Zmrzlikar

poštna činovnica v Mariboru

po kratki mučni bolezni v 50. letu svoje starosti, dne 29. maja mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb predrage pokojnice bo v torek, dne 31. maja 1932 iz mrtvašnice mestnega pokopališča na magdalensko pokopališče.

Sv. maša zadušnica se bo brala v sredo ob 6. uri zjutraj.

Maribor, dne 30. maja 1932.

6291 **Žalujoči ostali.**

Radio

Izveček iz programov

Torek 31. maja.

LJUBLJANA 11.30: Šolska ura: O Mekongu v zadnji Indiji. — 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 18: Otroški kotiček. — 18.30: Salonski kvintet. — 19.30: Nemščina. — 20: Esperantsko predavanje o ljubljanskem velesajmu. — 20.30: Prenos iz Zagreba. — 22.30: Čas, poročila.

Sreda 1. junija.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 18: Salonski kvintet. — 19: Ruščina. — 19.30: Literarna ura. — 20: Simfoničen koncert Hrv. glasbenega društva. — 22: Čas, poročila. — 22.15: Salonski kvintet. — 22.40: Plošče. — PRAGA 19: Godba na pihala. — 20.15: Komorni jazz-kvartet. — BRNO 19: Program kakor v Pragi. — VARŠAVA 17.35: Orkester. — 20.15: Pesmi. — 20.55: Saksophon in banjo. — 21.30: Klavirski koncert. — 23: Plesna glasba. — DUNAJ 11.30: Godalni kvartet. — 17: Glasba na starih instrumentih. — 18: Narodne pesmi. — 20.15: Lahka glasba. — 22: Godba za ples. — BERLIN 20.25: Mešan program. — 21.10: Klavirski koncert. — 21.45: Glasba Stravinskoga. — Plesna glasba. — KÖNIGSBERG

Kupujte kolke protituberkulozne fige!

Potrta neizmerna žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naš iskreno ljubljani nepozabni sprog ozir. stric in svak, gospod

JANKO PAŽON

nadzornik finančne kontrole v pokoju

v nedeljo, dne 29. maja 1932 po daljši mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, izdihni svojo blago dušo.

Pogreb drugega pokojnika bo v torek, dne 31. maja ob pol 16. uri iz mrtvašnice mestnega pokopališča v Pobrežju.

Sv. maša zadušnica bo darovana v sredo, dne 1. junija ob pol 9. uri v župni frančiškanski cerkvi.

Maribor, dne 29. maja 1932.

6292 **Žalujoča soproga, nečakinja in svak.**

+

Po kratki in mučni bolezni se je za večno poslovila od nas naša predraga mati, sestra in babica, gospa

Fina Mirović

rojena Globočnik

Pogreb predrage pokojnice bo v torek 31. maja ob 16. iz mrtvašnice na pobreškem pokopališču.

Maribor, dne 30. maja 1932.

Globoko užaloščeni otroci MIJANA, LENIJA in SANDA ter ostali sorodniki.

+

Globoko potrta naznanjamo vsem prijateljem in znancem pretužno vest, da je naša iskreno ljubljena mama, gospa

Antonija Zmrzlikar

poštna činovnica v Mariboru

po kratki mučni bolezni v 50. letu svoje starosti, dne 29. maja mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb predrage pokojnice bo v torek, dne 31. maja 1932 iz mrtvašnice mestnega pokopališča na magdalensko pokopališče.

Sv. maša zadušnica se bo brala v sredo ob 6. uri zjutraj.

Maribor, dne 30. maja 1932.

6291 **Žalujoči ostali.**

E. št. 521

Razglas.

Županstvo Jezersko, srez Kranj, razpisuje **ofertalno licitacijo za prodajo cca 400 m³ prvovrstnega smrekovega in macesnovega stoječega lesa**

iz občinskega gozda »pod Kočno« parcela št. 569 kat. obč. Zgornje Jezersko.

Ponudbe je vložiti v zapečatenem ovitku z oznako »Licitacija lesa ponudnika N. N.« najkasneje na dan licitacije dne 15. junija 1932 do 3. ure popoldan pri županstvu Jezersko, kjer se bo istega dne vršila licitacija.

Dražbeni pogoji so na razpolago pri županstvu.

Županstvo Jezersko,
dne 24. maja 1932.

6280 **Zupan: ANTON MURJ.**

Cene malim oglašom

Zenitve in dopisovanja: vsaka beseda Din 2.— ter enkratna priložnost za sifro ali za dajanje naslova Din 5.— Oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1.— Po Din 1.— za besedo se računajo nadalje vsi oglasi, ki spadajo pod rubrike »Kam pa kama«, »Auto-moto«, »Kapital«, »Posest«, »Lokalni«, »Stanovalni odda«, »Stroj«, »Vrednote«, »Informacije«, »Živali«, »Obrite in« ter pod rubrikama »Trgovski potnik« in »Zasluge«, če se s oglašom nudi zaslužek, oziroma, če se išče potnika. Kdor si pa pod tema rubrikama išče zaslužka ali službe, plača za

Mali oglasi

Za odgovor 3 Din v znakah

vsako besedo 50 par. Pri vseh oglaših, ki se računajo po Din 1.— za besedo, se računava enkratna pristojbina Din 5.— za sifro ali za dajanje naslova. Vsi ostali oglasi socialnega značaja se računajo po 50 par za vsako besedo. Enkratna pristojbina za sifro ali za dajanje naslova pri oglaših, ki se računajo po 50 par za vsako besedo, znaša Din 3.— Najmanjši znesek pri oglaših po 50 par za besedo, je Din 10.— Vsi pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsolati v pisnu obnem z naročilom.

Službo dobi

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za sifro pa 3 Din. (1)

Brivskega pomočnika

dobrega ondularja, večšega tudi vodne ondularje, sprejme v Ljubljani Ivo Torčić, Boh. Bistrica. 1905-18

Frizerko

sprejmem na stalno službo. Frizerki salon »Luzna« Ptuj. 1896-11

Vajenca

s primerno predizobrazbo, za trgovino z mešanim blagom sprejme Nurb. Zanier & sin. Sr. Peter v Savinjski dolini. 1917-71

Trgovski pomočnik

izkušen avtovozač, provizorna mesto v manufakturi, dobi stalno mesto v veletrgovini. Ponudbe na oglas. oddelku »Jutra« pod »Manufakturi« avtovozač. 1917-61

Fotograf. pomočnik

priljen in pošten, dobi stalno mesto. Ponudbe za navedbo plače na oglasni oddelku »Jutra« pod »Fotograf«. 1617-11

Cvetličarko

samostojno in popolnoma trjarjeno sodelovanje sprejemam takoj v novo odprto cvetličarno. Prednost imajo, one z daljšo prakso. Nastopiti je 1. junija 1932. Javiti se je na oglasni oddelku »Jutra« pod »Cvetličarko«. 1918-11

Sivilno družabnico

z nekaj gotovine sprejme samski krojač. Zenitev ni vključena. — Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »Sivilno«. 1918-11

Frančaise cherche

place gouvernante près fille de 10 ans. »Française« Lutro. 1924-11

Kuharico

z dobriimi sprejeli sprejemam takoj. Vprašati v Zagreb, Frankopanska ulica 13. 1918-11

Stenotipistko

provizorno sezonsko med, zmerno pisarniških del, nemško in slov. jezika. Samostojna delavka, absolutno zanesljivo išt. »Stenotipistka«. 1918-11

Spretno strojeopisko

z lastnim strojem, znanje v Mariboru, iščem. Ponudbe s prilogo 2 Din v znakah za odgovor na oglasni oddelku »Jutra« v Ljubljani pod sifro »Zasluge«. 1924-11

Pošteno dekle

priljena kuhinja meščanske hrane in samostojnega gospodinjstva, ki ima veselje do otroka, sprejme tričlansko družino. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 1924-11

Vajenca

priljena in vseh stvari me atelje »Juljana« v Rožni dolini, cesta 8. 1924-11

Več pomočnik

za šivanje in vselej sprejemam. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 1925-11

Pletiljo

provizorno sprejemam. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 1925-11

Edgar Rice Burroughs

Tarzan, kralj džungle

244

Tedaj je v velevju spet zašumastilo. Črnec je padel iz višine in negibno obležal na tleh. Tik za njim se je pokazala belopolta, pokončna postava. D'Arnot je zagledal vitkega mladega velikana, ki je urno pristopil k njemu. V prvem trenutku ga je imel za sovražnika, ki mu prinaša samo nove muke...

Natakarico

(donaško jedi), marljivo in prijetno vranjosti sprejemam takoj. Vprašati v Zagreb, Frankopanska ulica št. 13. 1919-10

Potniki

Kdor išče mesto potnika, plača za vsako besedo 50 par; za dajanje naslova ali za sifro 3 Din. — Kdor sprejema potnika, plača besedo 50 par; za dajanje naslova ali za sifro pa 5 Din. (6)

Potnika

za obisk privatnih strank v vzorci manufakturne blaga iščem za takojšen nastop. Ne na obroke! Nov sistem. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 1888-10

Potnika

manufakturne stroke, za obisk privatnih strank v Ljubljani in okolici iščem za takojšen nastop. — Vsaka provizija, a pri odgovarjanjem prometni tudi fiksum. Naslov v oglasni oddelku »Jutra«. 1874-10

Zasluge

Kdor išče zaslužka, plača za vsako besedo 50 par; za naslov ali za sifro 3 Din. — Kdor nudi zaslužek, pa za vsako besedo 1 Din, za dajanje naslova ali za sifro pa 5 Din. (3)

Razmnoževanja

predvzvojanje in druga pisarniška dela pr. v. a. n. a. The Rex Co. Gradliške ul. Telefon 22-63. 1863-43

Entel

raznovrsten, takoj pri Matek & Mikš, Ljubljana, poleg hotela Štrunkij. 1916-73

Fotomateriji

dobre fotoamaterske zaslužke pri fotografiranju. Pošljite naslov na oglasni oddelku »Jutra« pod »Fotograf«. 1919-13

Pouk

Beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za sifro 5 Din. — Kdor išče poučevalca, plačajo vsako besedo 50 par; za dajanje naslova ali za sifro pa 3 Din. (4)

Francoščino

počujejo učitelja izobražena v Parizu. Konverzacija svetovni, tudi na izprehodih. — Pisane informacije se prosit pod »Française« na oglasni oddelku »Jutra«. 1888-74

Klavirski pouk

želji gospodinja, ki se je že eno leto učila. Ponudbe z navodno ceno in navedbo naziva na oglasni oddelku »Jutra« pod sifro »Dobro pouk«. 1921-14

Nemščino

(konverzacija) počujejo akademik. Naslov v oglasni oddelku »Jutra«. 1930-14

Službe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za sifro pa 3 Din. (2)

Dekle

priljena in pošteno, vajeno trgovine, gostilne in gospodinjstkih del, z znanjem slovenskega, nemškega in srbohrvaškega jezika. Išče primerno službo. — Dopise prosit na oglasni oddelku »Jutra« pod sifro »Prikupljive dekle«. 1896-12

Službo točilca

iščem za sobota in nedelje popolnoma. Naslov v oglasni oddelku »Jutra«. 1892-12

Dekle za vse

za širše službe v boljši hiši, žel. mesto. Naslov v oglasni oddelku »Jutra«. 1918-12

Motorno kolo

s priliko Harley-Davidson, 1200 cm, v zelo dobrem stanju, poceni prodam. Jugoradiator, Kolodvorska 18. 1894-10

Motorno kolo

500 cm, dobro ohranjeno, najraje z goraz krmiljenimi ventilji AJS, ali BSA, model 30-31 kupim. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 1918-10

Kupim

Oglasni trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za sifro 5 Din. — Oglasni socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za sifro pa 3 Din. (7)

Čebelnj vosek

priljen in čist kupujemo po najvišji ceni v vsaki možni količini. Golob & Ko., tovarna kem. izdelkov, Tit v Ljubljani. 18919-7

Vrednote

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za sifro pa 5 Din. (3)

Dekle

močno, zdravo in pošteno, vajeno gospodinjstkih del, ki zna malo kuhati, išče službo. Kavčič Pavla, Slov. Javornik 81. 19175-2

Stenografinja

za slov., hrvaški, nemški in francoski jezik, visoko nabavljena, z večletno prakso, prosi za namestitev. — Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod sifro »Javrnata«. 19205-2

Mesto skladiščnika

ali službe iščem. Položim 20.000 Din kavelje. Naslov v oglasni oddelku »Jutra«. 19243-2

Iščem dopoldansko zaposlenje

v kuhinji ali za pospravljanje. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod sifro »Iščina mož 31«. 1922-12

Tujska industrija

uraši in podjetja, ki ljubijo jezikov znanjih ljudi, imajo priliko namestiti kot slugo, hotel, portirja, tolmara ali osebnega slugo (Kammerdiener) mladega in simpatičnega moša, ki govori perfektno angleško, nemško, italijansko in slovensko. Ponudbe pod sifro »Za potrebo tujece« na oglasni oddelku »Jutra«. 19237-2

Mesto blaginjarke

išče za čas veselejše mladice gospa z znanjem več jezikov. Gre tudi kot prodajalka. Naslov v oglasni oddelku »Jutra«. 19247-2

Sedlar in jermelar

išče namestitev v kakršni tovarni ali kaj sličnega, ki bi obnem lahko opravljal tudi službo vratarja ali sluga. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 19259-2

Prodaj

Oglasni trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za sifro 5 Din. — Oglasni socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za sifro pa 3 Din. (6)

Čevlji na obroke

Tempo. Gledališka ul. 4 (nasproti gledališču) 114

ZABAVNI LIST

tednik s gratis slikarsko galerijo v formatu raagidno št. 1. Posamezna številka samo 1 Din. Zadrževanje brezplačne ogledne številke. 141

Pozor mizarji!

Novost Na veselejši si ne pozabite ogledati novozumljenega oblika za čiščenje tarinjev pri tv. Peter Angelo runaj paviljona »F« na vogalu. Zahvaljuje, da se vam v obratu predvaja. 232-6

Kopalno peč

skoraj novo, lepo in veliko prednostno steno, vključno s kopalno kromom, številni ugodni prodam radi selitve. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 19153-6

Orenofotelj

all Altvaterstulh, popolnoma nov za 1000 Din prodam. Kaj Šitar, Ljubljana, Wolfova 12. 19215-6

6 novih panjev

A. 2. — in čiščenje v spalnico prodaj Ignac Sprajcar, ml. ar. Brea-Trebnje. 19250-6

Otroški vozček

na peresih, dobro ohranjen prodam. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 19261-6

Auto, moto

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za sifro pa 5 Din. (10)

Motorno kolo

s priliko Harley-Davidson, 1200 cm, v zelo dobrem stanju, poceni prodam. Jugoradiator, Kolodvorska 18. 1894-10

Motorno kolo

500 cm, dobro ohranjeno, najraje z goraz krmiljenimi ventilji AJS, ali BSA, model 30-31 kupim. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 1918-10

Kupim

Oglasni trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za sifro 5 Din. — Oglasni socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za sifro pa 3 Din. (7)

Čebelnj vosek

priljen in čist kupujemo po najvišji ceni v vsaki možni količini. Golob & Ko., tovarna kem. izdelkov, Tit v Ljubljani. 18919-7

Vrednote

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za sifro pa 5 Din. (3)

Kolesa

za besedo. Oglasni socialnega značaja po 50 par beseda. Za dajanje naslova ali za sifro 3 Din, oziroma 5 Din. (11)

Damsko kolo

prodam. Rosljeva 12, pri 1882je desno. 19006-11

Kolo

po zelo nizki ceni napredni na Miklošičevi cesti 7/III, vhod poleg Delavske pekarnice. 19233-11

Kapital

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za sifro pa 5 Din. (16)

Gotovina

Kdor ima višjo pri Ljubljani Občinski banki (nagresni trgi pride takoj do gotovine. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod sifro »Denar takoj«. 19214-16

Do 800.900 privatnega kapitala

proti ugodnim obrestim in vključiti na prvo mesto išče večje industrijske podjetje. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod sifro »Kapital«. 19215-16

Iščem osebo

z dobroteljnim in dobro vpeljano, z inventarjem in zlogov v centru Zagreba takoj odam v najem radi bolezn. Potreben kapital 30.000.—. — Informacije: Gostilna »Kraško« Štališka. 18963-17

Lokali

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za sifro pa 5 Din. (19)

2 poslovna prostora

v središčni mestni oddelku 1. junijem. Ponudbe pod sifro »Dvostranski poslovni« na oglasni oddelku »Jutra«. 17963-19

Lokal

prostora, pripraven tudi za pisarno, oddam na Dunajski cesti št. 26. Telefon 2326. 19137-19

Gostilno

s prenočiščni dobro vpeljano in dobičkono, v centru Ljubljane prodam z inventarjem in zalogo. Potreben kapital 70.000 Din. Pisite na oglasni oddelku »Jutra« pod sifro »Dobro zaslužek 12«. 19232-19

Trgovski lokal

na prometnem kraju na Sv. Petra cesti oddam s l. avtomobilom ali tudi preje. Petrušič na oglasni oddelku »Jutra« pod sifro »Lokal avgust«. 19238-19

Posest

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za sifro pa 5 Din. (20)

Več stavbnih parcel

prodamo ob Dunajski cesti in za Bežigradom. American Motors, Dunajska 9. 18883-30

Dve novi villi

enonadstropni z leplir vrtom in z trgovino z mešanim blagom, 8 minut od cestne železnice, napredni. Plača se lahko z knjižico. Poljski d. daje Fr. Martinček vsak delavnik. Grundnov nabrežje od 11. d. 12. in od 17. do 13. 18186-20

Stanovanje

obstoječe iz 5 sob, kopalnice in pritlikin, v centru mesta oddam. Dopise na oglasni oddelku »Jutra« pod sifro »Stanovanje 1. avgust«. 17962-21

Stanovanje

oddam takoj v Sv. Florijani ulici 13. 19195-21

Stanovanje

2 sob in kuhinje oddam na zelo lepem prostoru Rožne doline, cesta X šte. 15. 19242-21

Stanovanje

obstoječe iz 5 sob, kopalnice in pritlikin, v centru mesta oddam. Dopise na oglasni oddelku »Jutra« pod sifro »Stanovanje 1. avgust«. 17962-21

Stanovanje

2 sob in kuhinje oddam na zelo lepem prostoru Rožne doline, cesta X šte. 15. 19242-21

Stanovanje

obstoječe iz 5 sob, kopalnice in pritlikin, v centru mesta oddam. Dopise na oglasni oddelku »Jutra« pod sifro »Stanovanje 1. avgust«. 17962-21

Lepo stavb. parcelo

pod Golovcem ugodno prodam. Hradečkova št. 8. 19174-20

Priljučno hišo

z majhnim posvetvom, pri drevoredu v Dol. Logatcu prodam. Naslov v oglasni oddelku »Jutra«. 19184-20

2 štiristanovnj. hiši

napredni v Zelenci jami — Hiralska ulica 22 in 24 — poleg Pokopališča ulice. 18934-20

Hišico

večstanovnjako, v Trbovljah-Vode, poleg rudnika poceni prodam Naslov pri podružnici »Jutra« v Trbovljah. 19216-20

Enodružinska hiša

novozidana, z velikim vrtom napredni. Potrebje, Gabrjeva ulica 45. 19244-20

V najem

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za sifro pa 5 Din. (17)

Gostilno

dobičkono in dobro vpeljano, z inventarjem in zlogov v centru Zagreba takoj odam v najem radi bolezn. Potreben kapital 30.000.—. — Informacije: Gostilna »Kraško« Štališka. 18963-17

Trgovino z usnjem

dobro vpeljano oddam takoj v najem z blagom ali brez blaga. Točna pojava daje Ansof Stefa, Kranj. Jenkova ul. 18/L. levo. 18995-28

Pridelki

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za sifro pa 5 Din. (23)

Lečo

nabrežje, veliko, po Din 6 k. za nudi Sever & Comp. Ljubljana, Gosposvetska 5. 19170-33

Prehrana

Kdor nudi prebrano plača za vsako besedo 1 Din; kdor išče prebrano plača za besedo 50 par; za dajanje naslova ali za sifro 3 Din, oziroma 5 Din. (14) — Oglasi trg. značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za sifro pa 5 Din. (19)

Dojenčka

sprejemam v nego. — Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod sifro »300«. 19182-14

Stanovanje

obstoječe iz 5 sob, kopalnice in pritlikin, v centru mesta oddam. Dopise na oglasni oddelku »Jutra« pod sifro »Stanovanje 1. avgust«. 179